אור השכל

לרבי אברהם אבולעפיה · איטליה, ראשית המאה הט״ו

Or ha-Sekhel

"The Light of the Intellect" — the magnum opus of R' Avraham Abulafia

Italy · early 15th century

An exact copy of Biblioteca Apostolica Vaticana Vat.ebr.233

What you are holding is an exact copy of Or ha-Sekhel — "The Light of the Intellect" — the magnum opus of R' Avraham Abulafia (1240–c.1292), the Spanish-born ecstatic Kabbalist whose prophetic-mystical system was built around the meditation on divine names and letter permutations.

Abulafia was one of the most original and most persecuted figures of medieval Kabbalah. Banned in his own day by the Rashba for predicting messianic dates and audaciously attempting to convert the Pope, he died in exile on a small island near Malta — but his work refused to disappear.

His writings were preserved by his disciples and continued to shape every later mystical school that practiced focused contemplation of the Tetragrammaton: the Arizal, R' Chaim Vital, and the Hasidic tradition included. Or ha-Sekhel is the most systematic statement of his method: how the soul can be raised, through the disciplined permutation of holy letters, to direct prophetic experience.

This early-15th-century Italian copy is held at the Biblioteca Apostolica Vaticana (Vat.ebr.233) and was digitized through the Polonsky Foundation Project. The original survives, in part, because for centuries it lived inside the library of the institution most hostile to its author's ambitions.

ECHOES OF HISTORY SERIES

Brought to the public and printed by the Baal Shem Tov House Press

Bringing Jewish History to life.

www.baalshemtovhouse.com

The original manuscript is held at the **Biblioteca Apostolica Vaticana** (Vat.ebr.233), digitized through the Polonsky Foundation Project.

Image © Biblioteca Apostolica Vaticana, by permission of Biblioteca Apostolica Vaticana, with all rights reserved.

Contact **office@baalshemtovhouse.com** for more information about the Baal Shem Tov House Press and its Echoes of History Series.

Copyright 2026 The Baal Shem Tov House
www.baalshemtovhouse.com
office@baalshemtovhouse.com

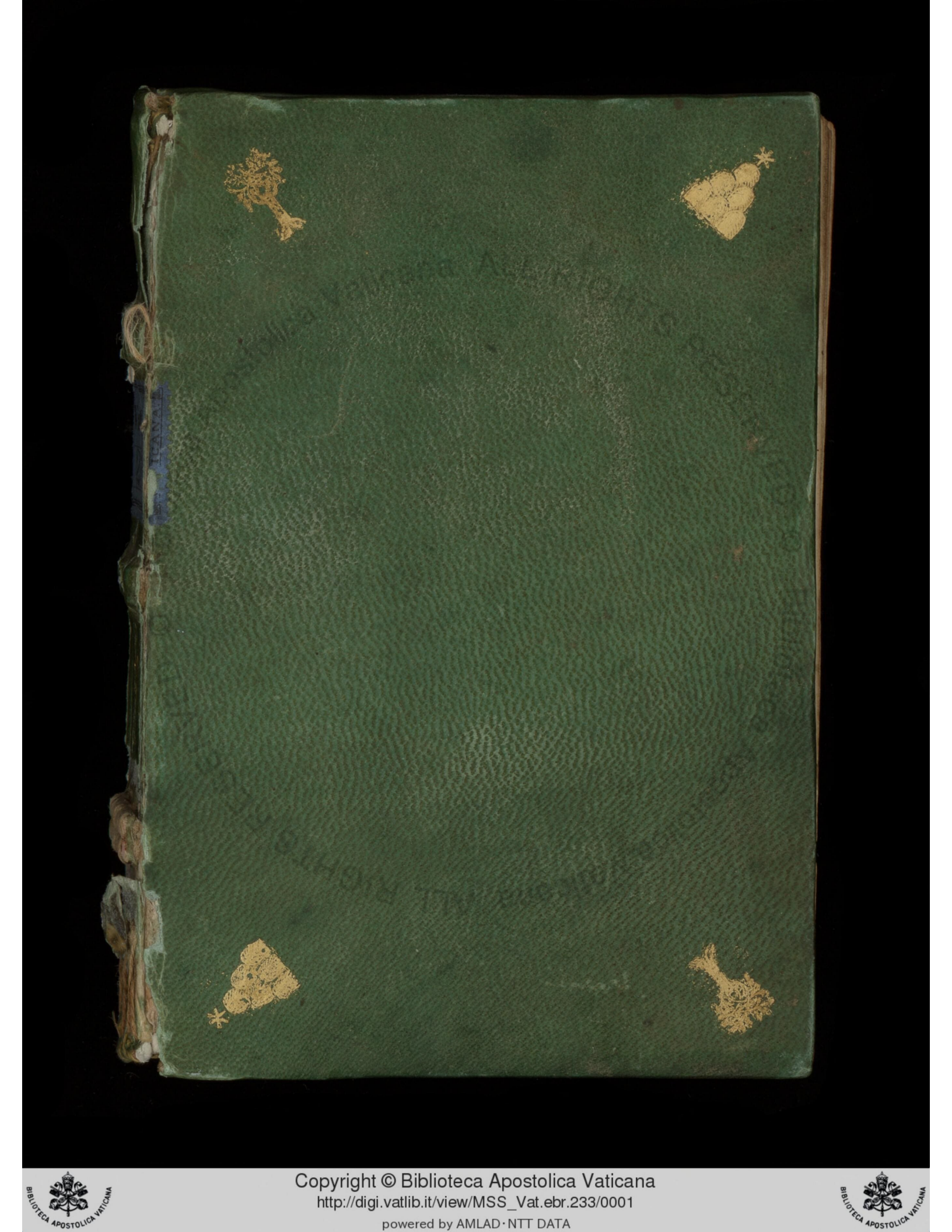

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0001
powered by AMLAD · NTT DATA

BIBLIOT. AP. VATICANA.
Vat. Ebr.
233

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0002
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0003
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©
© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©
Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0004
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0005
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0006
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0007
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED
© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED
Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0008
powered by AMLAD·NTT DATA

BIBLIOTECA APOSTOLICA VATICANA

Biblioteca Apostolica Vaticana © ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0009
powered by AMLAD · NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0010
powered by AMLAD · NTT DATA

מעש ביצו

2

ליקן

[illegible]

שלמה צמח

[illegible]

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0011
powered by AMLAD·NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0012
powered by AMLAD · NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0013
powered by AMLAD·NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0014
powered by AMLAD · NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0015
powered by AMLAD · NTT DATA

Hòr hasèchel, Lux intellectus.
Tractatus Kabalisticus, in Dei
nomen tetragrammaton, auctore
Dabbi Abrahamo Abulaphia
Hispano, incip. pag. 1.

*

R. Ioseph ben Chaijm de Noua
De Deo eiusque prouidentia
incip. pag. 120.

oēs, pag. m. s. 132.

Ver. 501.

Nou. 233.

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana
Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0016
powered by AMLAD·NTT DATA

בהיות המחשבה האנושית קצרה מאד מהשיג
הענינים האלו הייב הנעלמים ומעיט בשריו השפע האלוהי
מכריח ודוחק אותה דוחק גדול מאד לעלות ענין כחותיו
התחייב עלזה כל איש ואיש מהן האדם שלמד והתחכם
מכחו להמשך אחר דרכיו וכפי מה שדחקו השפע ההוא
הנכבד דחקתו מחשבתו להשפיע ומשלמותו על זולתו
וכפי מה שקצר שכלו יהיה קוצר שפעו בשיעורו
וכפי מה שרחב והתפשט שכלו יהיה רוחב שפעו ב
בשיעורו כלומר כרצותו להשפיע על זולתו ישפיע
כפי הנמצא אתו מרבוי מדע ומיתרון חכמה אם
מעט ימצא אתו לא יתכן שישפיע רב ואם רב ימצא
אתו לא יתכן שישפיע מעט ואם לא ימצא אתו דבר
מהשפע לא יתכן שישפיע ממנו דבר כי איך יתן אדם
לזולתו אשר לא ימצא אתו וכבר דמו חכמי העולם
ענין השפע הנכבד העליון לענין שפע המימון כלומר
שיש ביד מי שהרבה לו השם ממנו יכלת להעשיר זולתו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0017
powered by AMLAD·NTT DATA

כי לא חלקנו זאת החלוקה הנזכרת בכלל כי אם לפי ז
היכלת לא לפי הרצון כי יש מי שיכול להעשיר אנשים
רבים ואולי לא יעזבנו רצונו ואפילו להעשיר עצמו עשר
אמתי אך יקצר כחו מאד להיטיב לעצמו מממונו
כל שכן שלא ייטיב לזולתו ועליו אמר שלמה בחכמתו
ולא ישליטנו האלהים לאכול ממנו כי איש נכרי יאכלנו
ר"ל שיעניש הש"ם על כבה בעבור היות עינו צרה
בטובת האלהים ואולם השפע הנכבד בהמצאו דוחק
להוציא כח המחשבה לפעל אם לא ימנעו המקבל
מונעים פנימיים או חיצונים גם יבקש מי שקבל לתת
מאשר קבל ומפני שהשפע מביא לידי ענינים
רבים יפעל מי שקבלו מהענינים ההם כפי מחשבותיו
הקודמות לקבלת השפע ההוא וגם יתכן שיחדש אצלו
השפע העליון מחשבות אשר לא קדמו לו ויכריחהו
להוציא ענינים לפעל מהם הנהגות אנושיות כוללות
ומהם פרטיות מועילות או מוכרחות להקדימם לפני

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0018
powered by AMLAD·NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0019
powered by AMLAD · NTT DATA

קבל בעל הבית התועלת ההכרחית לו מהעניינים
אשר בבית מפני ששכן עליו האור והוא שבו השיג בראות
עינו מה שהיה בבית ותקן כל דבר בו בעוד שהאור
שם וכשזז ממנו אחר תיקונו זז אם היה בעל הבית
זריז והשכיל שהאור יפרד בלילה מהבית עד שגנז ז
בו מה שראוי לגנזו ועד שגלה בו מה שראוי לגלותו
ועד שגדר פרצותיו כדי שלא יזיקוהו גנבים בסור אורו ׃
כן גוף האדם הוא בדמות הבית ואפני הבית הם
המעשים אשר לא יתכן לעשותם מבלעדי האברים
ובעל הבית הוא הרוח הנפשי המתקן עניני הגוף
ובהשפיע אור השכל על המח ועל הלב ועל הכלות
ועל שאר המקומות אשר אור השכל שוכן עליהם בהיות
הרוח זך ומבין כח אור השכל ומשיג עם כחו מציאותו
והעדרו הנה ישתדל לתקן כל העניינים הראויים ז
לתקנם בעת מציאות אור השכל כי כבר ישיג עניין היות
מציאותו עם הגוף לעתים מצדו והעדרו לעתים

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0020
powered by AMLAD·NTT DATA

מנד מונעיו והמעשים הטובים הם הגדרים הפרנות
ואם לא יגדרו המקומות הפרוצים בכח השכל יתכן
שיבאו מזיקים ויזיקו כל ערכם ולא ימצאו מונע מהזיק
שהנה נשארה הפרצה בלתי גדר ופרצה קורא לגנב ·
ומפני שאור השכל הוא הסבה הראשונה ·
הגדרת כל הפרנות אבריתי אני זה החבור לגדור בו
כל פרצה וקראתי שמו בשם הסבה הראשונה והוא אור
השכל · ובעזרת אור השכל אאיר בחבורי זה עיני
לבות המשכילים · ומפני שאור השכל מיוחס בשם
עשירי אחלקנו לעשרה חלקים ראשונים · וכל חלק
וחלק אכמננו באותיות אלפא ביתא · וכל אות ואות
תכלול אות עד שיורכב מכללם שם אחד או תיבה אחת נחלקים
לפי הדבור · ואכוון בזה הספר להועיל המתחילים
בעיון השם המפורש ואורה להם דרך ידיעתו עד שיהיה
ערך זה החבור אל ידיעת השם הידוע על דרך הקבלה
הנבואית כערך חכמת מעשה בראשית אל מעשה מרכבה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0021
powered by AMLAD·NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0022
powered by AMLAD · NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0023
powered by AMLAD · NTT DATA

החלק הראשון

כולל חמש אותיות ״ והם אבגדה ״ ואותם כוללים
חמשה חלקים מסומנים באותיות אברהם ״ ובהם
אכלול חמשה עניים ״ הא׳ אשר סימנו א׳ ״ יכלול
ענין גדר כל פרנה ״ והב׳ אשר סימנו ב׳ ״ יכלול
מהות תועלת הגדר ״ והג׳ אשר סימנו ר׳ ״ יכלול
הכרח מציאות התועלת ״ והד׳ אשר סימנו ה׳ ״ יכלול
טעם ההכרח המועיל ״ והה׳ אשר סימנו מ׳ ״ יכלול
הפסד ענין העדר הגדר ״ ועמנא שראוי לקרוח
שם זה החלק הראשון בכללו גדר פרנות ״

והחלק השני

כולל חמש אותיות ״ והם וזחטי ״ ואותם כוללים
חמשה חלקים מסומנים באותיות ספרי ״ ובהם
אכלול חמשה עניים ״ הא׳ אשר סימנו ס׳ ״ יכלול

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0024
powered by AMLAD·NTT DATA

ענין כלל כל המנות ״ והב׳ אשר פימנו פ׳ ״ יכלול
מהות תעלת המנות ״ והג׳ אשר פימנו ר׳ ״ יכלול
הכרח מניאות תעלתם ״ והד׳ אשר פימנו ד׳ ״ יכלול
טעם ההכרח בכללו ״ והה׳ אשר פימנו י׳ ״ יכלול
ענין הפסד העדר המנוה ״ ונמצא שראוי לקרוא
שם זה החלק השני בכללו ״ כולל מנות ״

והחלק השלישי ״

כ״ולל ״

כולל שתי אותיות ״ והם כ״ל ״ ואותם כוללים
שני חלקים מסומנים באותיות ב״ן ״ ובהם אכלול
שני ענינים ״ הא׳ אשר פימנו ב׳ ״ יכלול פתרי
הלשונות ״ והב׳ אשר פימנו נ׳ ״ יכלול פוד הלשון
המובחר שבהם ״ ועל כן ראוי לקרוא שם זה החלק
השלישי בכללו ״ פוד לשון הקדש ״

והחלק הרביעי ״

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0025
powered by AMLAD·NTT DATA

כולל חמש אותיות ״ והם מנפעף ״ ואותם כוללים
חמשה חלקים מסומנים באותיות שמואל ״ ובהם
אכלול חמשה עניינים ״ הא׳ אשר סימנו ש׳ ״ יכלול
ענין יצירת האדם ״ והב׳ אשר סימנו מ׳ ״ יכלול
כב׳ אותיות שבם נוצר ״ והג׳ אשר סימנו ו׳ ״ יכלול
התחלקם לשלשה חלקים ראשונים ״ והד׳ אשר סימנו
א׳ ״ יכלול המספר הכולל את כלם וקצת מנסתריו ״
והה׳ ״ אשר סימנו ל׳ ״ יכלול התחלקם לחלוק שוה
חצים לשושים וחצים לשושים ולשמשים ״ והנה
ראוי שעקרא שם זה החלק הרביעי סוד אותיות היצירה ״

והחלק החמישי

כולל שלש אותיות ״ והם צקר ״ ואותם כוללים
שלשה חלקים מסומנים באותיות אבו ״ ובהם
אכלול שלשה עניינים ״ הא׳ אשר סימנו א׳ ״
יכלול סוד השמות ״ והב׳ אשר סימנו ב׳ ״ יכלול

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0026
powered by AMLAD·NTT DATA

עין הפעלות ״ והג׳ אשר בימנו ו׳ ״ יכלול
דרכי המלות ״ ועל זה ראוי שנקרא שם זה החלק
החמישי שלוש הדבור ״

והחלק הששי ״

כולל שתי אותיות ״ והם שת ״ ואותם כוללים
שני חלקים מקומנים באותיות א״ל ״ ובהם אכלול
שני ענינים ״ הא׳ אשר בימנו א׳ ״ יכלול אותיות
השם המיוחד ״ והב׳ אשר בימנו ל׳ ״ יכלול ענין ז
הוראתם ״ ולפיכך נקרא שם זה החלק הששי ״ יחוד
השם ״

והחלק השביעי

כולל ארבע אותיות ״ והם תשרק ״ ואותם כוללים
ארבעה חלקים מקומנים באותיות עפיא ״ ובהם
אכלול ארבעה ענינים ״ הא׳ אשר בימנו ע׳ ״ יכלול

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0027
powered by AMLAD·NTT DATA

ניריקו האותיות " והב׳ אשר פימנו פ׳ " יכלול
תמורת האותיות " והג׳ אשר פימנו י׳ " יכלול
משקל האותיות " והד׳ אשר פימנו א׳ " יכלול
גי מטריא ונוטריקון ואשי תיבות ותופי תיבות
וסופי תיבות " ולזה נקרא שם זה החלק השביעי ו
בכללו הפוך האותיות "

והחלק השמיני

כולל שלש אותיות " והם הוה " ואותם כוללים
שלשה חלקים מסומנים מ״ם באותיות זכר " ובהם אכלול
שלשה ענינים " הא׳ אשר פימנו ז׳ " יכלול סוד
הזכרת השם בנקודיו " והב׳ אשר פימנו כ׳ " יכלול
סתרי הנקוד " והג׳ אשר פימנו ר׳ " יכלול ענין
שתוף האות עם הנקוד " ועל כן נקרא שם זה החלק
השמיני בכללו סוד מבטא השם "

והחלק התשיעי

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0028
powered by AMLAD·NTT DATA

כולל ארבע אותיות ״ והם וה״ה ״ ואותם כוללים
ארבעה חלקים מסומנים באותיות צד״ק ״ ובהם
אכלול ארבעה ענינים ״ הא׳ אשר סימנו ג׳ ״
יכלול קשר הכחות העליונות והתחתונות בשם
והב׳ אשר סימנו ד׳ ״ יכלול כמות השמות שבם
קושרים ומתירים ״ והג׳ אשר סימנו ו׳ ״ יכלול
איכות הקשר וההתר ״ והד׳ אשר סימנו ק׳ ״
יכלול תועלת הקשירה וההתרה ״ ונקרא שם זה החלק

והחלק העשירי

כולל חמש אותיות ״ והם ויה״ה ״ ואותם כוללים
חמשה חלקים מסומנים באותיות לברכה ״ ובהם
אכלול חמשה ענינים ״ הא׳ אשר סימנו ל׳ ״ יכלול
השגת השכל ״ והב׳ אשר סימנו ב׳ ״ יכלול צות
השגתו ״ והג׳ אשר סימנו ר׳ ״ יכלול תאר דבורו עם
הנביאים בכלל ״ והד׳ אשר סימנו כ׳ ״ יכלול ההבדל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0029
powered by AMLAD·NTT DATA

אשר בין המשיגים והמתנפאים " והה׳ " אשר
סימנו ה׳ " יכלול ציור הכרח דשפע המביא
לדבר ולחבר " והנה ראוי שנקרא שם זה
החלק העשירי שהוא התכלית האחרון צורת
הנבואה " **ואחר** שהשלמנו
העשרה חלקים לפי סדוריהם
נכלול שמותיהם בסדר שוה יחד " ואלה הם
הא׳ " גדר טיצות " והב׳ " כולל מצות " והג׳ "
סוד לשון הקדש " והד׳ " סוד אותיות היצירה "
והה׳ " שלוש הדבור " והו׳ " ייחוד השם " והז׳ "
הפוך האותיות " והח׳ " סוד מבטא השם " והט׳ "
סוד איסור והתר " והי׳ " צורת הנבואה "
ואחר שזכרנום בכללם נשוב לפרשם בפרט כל
חלק וחלק כפי מה שסובל מהפירוש כאשר תשיג
קצור יד שכלנו אחרי היותנו בוטחים בכח העליון
המעורר דעתנו לזאת ואם לא היינו ראויים לכך "

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0030
powered by AMLAD·NTT DATA

החלק הא׳ ·· סימני אותיותיו

אבגדה ·· אלקיו

אמשה ·· ועניינו אמשה ·· ותשם ·· אברהם ··

אלק א׳ ·· ענין א׳ ·· סימן א׳ ·· כולל גדר כל פרנה ··

תחלת מדרגות כל מבקש ׳׳

לבבודו. היא שלא יפרון גדר פן ישכנו הנחש הרגיל

לבוא בפרצות לנשוך שעל זה רמז שלמה החכם

באמרו בקהלת אופר גומן בו יפול ופורץ גדר

ישכנו נחש ·· ומפני שזה האבור כולל ענינים זרים

מאד מאומתנו היום בדורנו זה התחלנו בו בענין ז

גדר הפרצות אשר בימים הקדמונים נכשלו בהם

רבים מן המשכילים כמו שייעד להם דניאל באמרו

יבקשו להשמיד חזון ונכשלו ·· ואמ׳ ומן המשכילים יכשלו·

ונתן טעם לדבר באמרו לברר וללבן וכל הנמשך לזה·

עד שאמ׳ כי באחרית הימים ישוטטו רבים ותרבה הדעת·

ומפני שאמ׳ ירמיה בייעד הרע ישוטטו לבקש את דבר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0031
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana © ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0032
powered by AMLAD · NTT DATA

הנה הוא עודנו עומד בפתיותו ובהבינו אמנתו אשר קב"ל
קבל בקטנותו הנה נעדר ממנו מקנת הפתיות
ושב מבין וכך עלה ממדרגה אל מדרגה מעט ו
מעט ושכלו מתגדל בכל יום ויום בעיינו בעניינים
המושכלים אשר קבלם מדומים נמשכים אחר המורגשים
ואין ראוי שיאשוד יולדיו או רבותיו ומלמדיו מפני ש
שלא גלו לו סתרי האמונה בקטנותו כי לא נשאר
בעדם אבל נשאר בעד אלשות שכלו כמו שאין ראוי
שיאשים מיניקתו אשר הניקתהו מחלב שדיה בעבור
שלא האכילתהו שאר המזונות העבים מיד שהרי
אם היתה עושה כן היה יותר קל עליה מאד לפרנסו ג
מאזן ממה שתפרנסהו מדמה אבל היא כוונה להאיותו
בחכמה ולא להמיתו במזון שאינו ראוי לו שידוע כי
הלאם והבשר והיין אע"פי שהם סם חיים לגדולים שכואם
סובלם הם סם המות לקטנים שאין כחם סובלם .. כן
עניין קבלת האמונה המושכלת עם המקובלת · שאע"פי ו

שהמושכלת הם חיים למשכילים אשר דעתם הובלה
היא הם המות לבתאים אשר אין דעתם יכול להבלה
ועל כן בשיגלה אדם האמונה האמתית למשכיל
ישיג דעתו אם הובל אם לא וזה לך האות אם ישמח
בה ולא יבהל בשמעו הודה ולא יפרון גדריה אשר
הם לה כמפתחות למנעול שבשניהם ישמר הגן
מלכנה בו חיות רעות תכין מיד שזה המקבל
האמונה המושכלת הוא חכם ומבין מדעתו ותן
לחכם ויחכם עוד הודע לנדיק ויוסף לקח ::
ואל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידך לעשות ::
ואמנם אם תגלה לו הוד אחד ויבהל וישתומם
עליו ויחשוב שהר מעליו כח אמונתו ושאתה הכל
בעיניו אז מין ואפיקורוס אל תאכילהו הם חיים פן
תמיתהו ונפשו מידך יבוקש שכבר הזהירך שלמה
עליו באמרו באזני כסיל אל תדבר כי יבוז לשכל
מליך :: ואל תהג גבול עולם אשר גבלו ראשונים ::

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0034
powered by AMLAD·NTT DATA

וכפי הענין הזה תבחן כח כל מקבל דבר מושכל או
מקובל ותדינהו כפי מה שהוא ׳׳ והסוד הרחשון
אשר הגלה לו יהיה מן הקלים אשר בפיך לא מאשר
בלבך אשר ליבא לפומא לא גלי ׳ ובעשותך כן תתן
לכל אדם חוקו ותמשך אחר דרכי הקם ית אשר נותן
לאם לכל בשר ומשביע לכל חי רצון ׳ כלומר משביע
לכל חי מרצונו כאשר ירצה כפי מה שהכיר בו ׳
ותשתדל בענין זה לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו ׳׳
ואם יצאו מפיך דברים מוריים אשר פרצת הגדר אכלו
רון מהר וגדור מה שפרצת עד שתהפך כוונתו אל
אשר היה בו מתחלה ועשה בתחבולה עד אשר לא
ירגיש בך ולא ישיג כוונתך בשום פנים ובזה תקרא
גדר פרצות ׳׳ חלק ב׳׳ ׳׳ ענין ב׳׳
סימן ב׳׳ כולל מהות תועלת הגדר ׳׳
כל דבר שאדם מכוון אליו צריך שיבין אל
תועלת קטנה או גדולה שאם לא יכוון לזה תהיה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0035
powered by AMLAD·NTT DATA

פעולתו בלתי השגחה שעניין השגחה מורה על
כוונה ורצון ובחירה ומי שפועל פעולה בלעדיהם
תקרא פעולתו מקרית עד שאפילו אם בא לפעול
פעולה הכרחית אצל הטבע שאין לו עליה שום ז
כוונה ויתכן שאם היה אפשר אצלו בלתה היה שמח
בכך ולא היה פועל אותה לעולם כמזון לבעל שכל
שהוא אצלו קשה מפני שהוא לו מצד היותו בעל
חייב לא מצד היותו בעל שכל או היציאה בהאלפו
מה שהוכך מהמזון שהיא לו הכרחית לקיים בה
חייו זמן אחד הנה גם לזה הפעל צריך שיכוון ז
אליו קצת כוונה משותפת עם ההכרח הטבעי ז
והיא שיכוון לאכול המזון המועיל אשר אין הטבע
מכריחו לאכול המזון המזיק אבל הכרח הטבע
שאתו מצד היותו הוא שיהיה ניזון לבד אלא
שאפילו הטבע מקבל המזון המועיל ופועל בו
בדמות כונה ואעפי שאינו בעל כוונה ואינו מקבל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0036
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0037
powered by AMLAD · NTT DATA

בו רבים והוא גדרו שב מהות התועלת יותר חזק
ויותר נכבד · ואם גדר הפרץ מועיל ליחיד ולרבים
בגופים או בממון כל שכן אם גדר הפרץ מועיל
ליחיד ולרבים בתשועת הנפשות · ועל כן כל מי
שהוא מנהיג המדינה או חלק מחלקיה או מדינות
הרבה בהיותו מכוון בפעולותיו לקדר אנשי דורו
ומתקן תקנות ועוזר גזרות כדי לגדור פרצות הדור
ומעלה קדריו ממעלה אל מעלה עד שיגיע אל
תועלת ריוח הממון לעם ומשם אל תועלת היותם
שלוים ושקטים ובריאים בגופם ומשם אל תועלת
היותם נוחלים החכמה המביאה לידי חיי הנפשות
הנצחיים הנה זה האיש בעשותו כן הגיע הוא וכל
השומעים לדבריו והנמשכים אחריו אל תכליות
התכליות בתועלת שאם מהות כל תועלת בכלל
הוא טוב בהכרח זאת התועלת היא שהגיעה אל מה
שהיתה בעבורה יצירת האדם בעולם השפל ואם כן

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0038
powered by AMLAD·NTT DATA

מהות התועלת האחרונה שבכל התועלות והנכבדת
שבהן היא השגת החיים האחרונים הנצחיים שכוונת
כל התועלות הראשונות והאמצעיות היתה להגיע
אל זאת האחרונה הנזכרת ואם הגיע נשלמה הכונה
העליונה בה ואם לאו נעדרה הכוונה והיתה לבטלה
וידוע שמשים התועלת האחרונה בכלל המציאות
משותפת עם מציאות האדם מכוון תמיד להוציאה
לפעל ואם תקצר או תחסר מהמציאות שלא יגיע
אליה זה האיש הרמוז אליו ההוה הנפסד הנה יתכן ז
שיגיע אליה זה האחר ועל זה נשמר המין כדי שישיג
זה וישלים חסרונו של זה ואם כן מצד המכוון התבאר
שמהות התועלת האחרונה קיימת לקצת אישי המין ··
חלק ג׳ ·· ענין ג׳ ·· סימן ר׳ ·· כולל הכרח
מציאות התועלת ··
אין ספק שאחר שהמכוון הראשון כוון אל מציאות
תועלת באשר פעלו התועלת היא הכרחית ומחוייבת

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0039
powered by AMLAD·NTT DATA

שתמנא · ואם מציאותה לחלק קטן מחלקי האדם
מספקת רק בהרבותה היא יותר נכבדת אצל העם ז
המקבל · כמו שהוא הכרח שימצאו אישי האדם
ואע״פ שהוא אפשר שימצאו אלו הנמצאים או זולתם
טרם המצאם הנה אחר המצאם יאמר עליהם שהם
מחוייבי המציאות בבחינת פבתם ואפשרי המציאות
בבחינת עצמם · ואשר היה פבתם הראשונה להמצאתם
הוא אשר כוון אל תכליתם וניר מהות תועלתם לפי
עצמותם ושמהו אפשר בתחלתו כמציאותם ומחוייב
והכרחי בפוטו בעבור שהמציאם וזה כלו הוא לדעת
מאמיני היות מציאות כל איש מצויר מממציאו
ר״ל שמי שכוון להמציאו כוון להכריח מציאות
תועלתו וחייבו להמצא לפניו או עמו או אחריו ז
ר״ל בעת הפרדו מהעולם השפל כמו שאנו רואים
שכוון להמציאלו צרכיו ותועלותיו בעולם הזה ·
וגם לדעת מאמיני היות כל זה בטבע כבר הכריחם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0040
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0041
powered by AMLAD · NTT DATA

ואם לא ינשוס ברגע קטון ימות · אבל אם לא יריח כל
ימי חייו לא ימות בעבור זה · כי ענין הריח הוא
שיריח ריח טוב או ריח רע או בינוני · והנשימה
אם כן דבר אחר אינה הריח · אבל אם לא יטעם כל
היינו אומרים גם כן שיחיה בלי טעם אחר שהמאכל
אינו הטעם · אבל מפני שאנו רואים מי שלא יטעם
לו האוכל שלא תתעורר תאותו לאכול ולא יוכל להעביר
מזונו בושטו ואם יעבירנו יקיאנו כי אסטומכתו לא
תסבלנו ויהיה זה הדבר סבת מותו על כן נ—ע
שהטעם משותף עם המזון וכמו שהמזון הכרחי לחיותו
כן הטעם הכרחי לחיותו · וכמו כן עאמר בהרגש ו
המשוש אלא שידוע שמי שאינו ממשש בשרו ודמו ז
מתים · ואם הם שהם משכן החיים מתים הנה כל שכן
שאר הגוף שהוא מת ואפי בהיות הבשר והדם חיים
כל שכן אחר מותם · ואם כן הנה הכרח מציאות התועלת
בהכרח מציאות החי בעודו חי · וכן בקצת דברים ו׳

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0042
powered by AMLAD·NTT DATA

חלק ד׳ ענין ד׳ סימן ה׳

כולל טעם ההכרח המועיל׳

בעבור שהתועלת הכרחית לפי כוונת הממציא ז
את בעל התועלת כמו שזכרנו ידיעה כי ההכרח
הוא הטעם בעצמו אבל עם טוב עין יתבאר שהטעם
זולת ההכרח׳ וזה כי ההכרח אם היה אפשר להעדירו
היתה מציאותו לבטלה ואם היה הכרח בלתי מועיל
לא היה ממציאו בעל הפעל בכונה ורצון׳ אבל טעם
ההכרח הוא שראוי לבקש מפני מה היה הדבר הפלוני
הכרחי בתועלת הדבר הפלוני ונתינת זה הטעם
היא מכלל דרכי סתרי התורה וסודות המציאות׳
ושמע עניינו בכלל׳ דע כי הטעם בזה המקום
לא סבה׳ ומי שהשכיל שהמחויב המציאות בבחינת
עצמו ית שמו הוא סבה ראשונה לכל המציאות ז
כבר ישכיל שכל הדברים יש להם סבות הכרחיות
כי המציאות עמשך מסבה לסבה עד הגיע מהסבה׳

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0043
powered by AMLAD·NTT DATA

והכנים ובינו הכנים יש להם טעם בראותנו גם כן ז
מה שהם מצערין את האדם כל שכן שיש טעם
בדברים שהם ברומו של עולם רל לעורה ולמצוה ·
וכבר כתבו אנשי החכמה בספריהם שכל מעשה
יש ארבע סבות למציאותו והם החמר והצורה והפועל
והתכלית · ובארו כי התכלית היא הסבה הנכבדת
שבהן ובעדה נמצאו השלש ואם לא הגיעה התכלית
לא נשלמה כוונת בעל התכלית ואם הגיעה נשלמה
כוונתו · ואם כן טעם הכרח המועיל מבואר שהוא
להגיע אל מה שכוון אליו בעל התכלית כי תחלה
עשה הדבר ואחר כן המציא לו תועלתו ואחר כן עוד
המציא לו ההכרחי לקיומו ואחר כן המציא לו התכלית
ואם כן התכלית הוא סבת ההכרח וההכרח סבת התועלת
והתועלת סבת מציאות הנמצא כלומר שלא נמצא דבר
בלי תועלת והכרח מציאות הממציא הביאו להמציא
הנמצא ותועלותיו ואשר הוא הכרחי לו כדי להגיע אל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0045
powered by AMLAD·NTT DATA

תכלית כונתו שהיא הסבה הראשונה והיא האחרונה
בעצמה · וזה מספיק בזה המקום לפי כונתנו בזה
האבור ואע״פ שביאור אלה הענינים העיוקים
צריך להגדיל גוף הספרים לאמתם בפרטיהם ונחנו
פה כונתנו לקצר ולא להאריך ··

אלק ה׳ ·· ענין ה׳ ·· סימן מ׳ ··

כולל הפסד העדר הגדר ·· כבר זכרנו שכל
גדר הוא מכוון מהגדר · וכאשר הוא מכוון אל
תועלתו והתועלת מגיע בשמירת הגדר ובהיותו
מכוון כראוי · כן הטוק מגיע בהעדר תועלתו
המכוונת · וכאשר תהיה תועלת הגדר גדולה לפי ז
עצמותה ומהותה או קטנה · תהיה גם כן העדרת
התועלת ההיא בשיעורה ליפרע מפסדת ההשגחה
וההנהגה לפי הגדל והקטנות בעיכם ··

ואחר שהשלמנו חמשת אלקי· האלק הראשון ז
בפרטיהם נודיע בכלל לוה כוונו בהזכיר ו

העולם הזה כהתקרבו אל פרידותו ממנו בטבע ה
הנה הוא יוסיף רוחק מהשם בכל יום ויום וזה האיש
אם נזקן וחושב שהתחכם הנה הוא זקן וכסיל · ואם
יחשוב לומר הנני שומר מה שנוני קוני בשמרי קצת
מצותיו צריך שיתעורר משנתו ואם היא שנת שכרות
טוב שיעוררוהו במרזפתא דנפחי ממה שיעזבוהו
לישן שנת עולם ולא יקיץ · והוא שיודיעוהו שאחר
שנזקן אין עת הזקנה זמן העבירות שיוסר מהם
וישמור בזה מצות קונו כמו שחשב שהנה העבירות
אצלו כבר מתו בטבע ואין צורך לו להזהרת קונו
והעד שאחר שהעבירות סבתם יצר הרע והוא באמת
הדמיון הפועל הרבה בזמן הבחרות ומעט בזמן ו
הנערות ואין לו פועל בזמן הזקנה להוציא דבר
לפעל ואם יש לו מציאות בלב הזקנים הוא לפי הרוב
בכח רל במחשבה לא בפעל כי הכח חלש לצאת
לפעל וזה שהסבה הקרובה לעבירה בטבע היא

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0048
powered by AMLAD·NTT DATA

רתיחת הדם והזקן דמו קר מאד והוא בלתי חום חזק
שכבר גובר עליו כח המורה השחורה שטבעה קר ויבש
והעפר מבקש חלקו שהוא רוב הגוף המורכב ממנו
וכל הדברים הקשים שבגוף כגון העצמות והגידים
והאלל והנפרעים והשער והדומים להם שאינם מרגישים
בחייהם הם מתים אפי׳ בזמן שהדם רותח כל שכן אחר
כן ובעבורם נעשים המעשים שהתנועה בם קרובה
ועל כן חלשו תנועות הזקנים עם הזקנה · ואחר שהוא
כן מה עברות יעשה הזקן החלוש ואם תאמר יוכל
לחטוא בפיו ובלבבו אחר שהעבירות עמצאות בשלשה
מקומות ראשונות שהם הפה והלב והמעשה · הנה
תשמע כונתנו בזה בחלק השני · ואולם המצות
אשר יחשוב לקיימם ידועשהם נמשכות כלן אחר
המצוה האחת המיוחדת והיא סוד הדבור הראשון שבי׳
הדברים · וגם העבירות כן נמשכות אחר הדבור השני ·
וכבר אמרו חכמים ז׳ל כל המודה בע״ז כופר בכל התורה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0049
powered by AMLAD·NTT DATA

כ ו מק׳ יות ז ו ז ת ת ז ו כ מ ו ת ה נ ח ו ה ע ש ש ש ע ה ם
נ׳ כ י ם ז ה ל ש ך ו כ מ ו ת ה ח ו ת ש ם ה ע ק ו ד ה כ י ה מ ו ע י ל ו ת
ש ש ה ם י ח ד כ מ ו ן י ח ד ו ש ש ש ה ח ו ת ד ו מ ה ל נ ח ש ו ה ע ק ו ד
ע ש ש ש מ ר י ׳ ה ע ק ו ד מ כ ע ב ת ח ו ת ה ח ו ת ו ת ה ח ו ת מ ת נ ו ע ע ב
ו י מ ש ך ל ה ש ב ת ש ש ה ם ד ו מ ה ל ש כ ל ה מ ו ע ד ב ה נ ח
ו ה ע ש ש י ח ד ו ה נ ה ב ש ד ר ה ח ד ש ע מ ו ד ק ב ל ה י ח ד ת
ב ל י ש ת ה ש ם ע ל י ך ש י מ ד ר ה ל ע ו ל ר י ׳ ה פ ר י ו ת ש ד ם
ח ם ל ם י ה י ו מ ו ע ד י ם מ נ ו ת כ ע ו ת ב ש ו ב מ ק ו ם ש כ ל
ה ע כ ב ה ח ז ק ב ע ו ר ש ה י ו מ ח ש ב י ם ל ו ת ם ו ל ע ת ם ש ה י
ב ל ד ה ת ד ר ה ד ו מ ה ל ע נ י נ ת ה מ ו ה ש ל ם ש ו ד ב ש כ
ג ו ש ׳ ו ז ה ב ש ו ת ף ש כ ל ע נ י ה ׳ ע ם ג ו ש ׳ ו ל ח ר ש ו ד
כ ך כ ל א ש ך ש ו ה ת ו ק ב ל ה ש ל ם ל ם ׳ פ ר י ן ש ו ם ב ל ד ל כ ל
ש ת ל כ ב ל כ ח ו ב ע ב ו ר פ ר ע ת ב מ ק ו ם ה צ ו ר ך ע ב ו ד ו ר

והזמן

החלק הב׳

ב י מ ש ח ו ר ת י ו ת י ו ז
ו ש ח ט ׳ ת ל ק י ו ח מ ז ר ד

Biblioteca Apostolica Vaticana © ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0051
powered by AMLAD · NTT DATA

ועננו חמשה · והשם ספרדו ··

חלק סימן ו׳ · ענין א׳ סימן ס׳ ··

כולל כלל כל המצות ·· כל מצוה ומצוה מן
תרי״ח מצות אשר צוה לנו משה רבינו עה״ש על פי
יי׳ כמו שנא תורה צוה לנו משה מקי · היא בכלל
חבריתה קשורה · בסוד תורה שהוא בגימטריא תרי״ח
וכן קשורה · וכן כתי את יי׳ אלהיך תירא · וכן ויראת
מאלהיך · והוא סוד יראת שמים · וכן כתיב יראת יי׳
ראשית דעת חכמה ומוסר אוילים בזו · והנה
תדע שנשארו מן תרי״ג · ב׳ מצות · והם ב׳ קצוות ·
הקצה הראשון הוא בתכלית המעלה שאין מעלה
אחריה והוא סוד ידיעת השם ואם תחשוב להגיע אל
תכליתה תצטרך להיותך שכל נפרד וזה נמנע מכל
בעל חמר · אבל צריך שתדע ממנה מה שאינך
ראוי להיות בכל בו מצד היותך בעל צלם אלהים ובעל
דמות אלהים רל משיג המושכלים ומנהיג הכחות הרוחניות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0052
powered by AMLAD·NTT DATA

והטבעיות והנפשיות שלבך נוצרת ואם למדת תורה
הרבה אל תחזק טובה לעצמך שלבך נוצרת כלומר
להשיג הרבה לא להיות ככל כבהמה בצורת אדם ·
והקנה השני הוא בתכלית הפחיתות שאין אחריו
פחיתות והוא הכך מידיעת השם שהוא הרחקה ממנו
בתכלית הרוחק והוא שאם תהיה ככל מידיעת השם
לגמרי מכל צד ומכל פנה ואין לך עליו לא אמונה מ
מקובלת ולא מושכלת הנה אז אתה כמי שאין לו אלוה
ומי שאין לו אלוה אינו אדם · וכמו כן אם יש לך עליו
אמונה מקובלת בלתי מושכלת אתה תלוי בין האמת
והשקר שאינך יודע אם קבלתך אמת או שקר · ואם
היא אמת ואתה עובד אלוה לפי קבלתך אתה עובד
את השם באמת אבל במקרה לא בעצם וכמו שעבודתך
מקרית כן גמולך מקרי · ואם היא שקר ואתה עובד
מה שאין לו מציאות לשם אלוה ומצא שאתה עובד ע"ז
במקרה ואתה חושב לעבוד אלוה על כן ענשך גדול

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0053
powered by AMLAD·NTT DATA

מגמולך · וכמו שאתה חושב לגמול בעבור עבודתו
כן ראוי שתחשוב שאם לא תעבדנו באמת אתה חייב
לענש על הפוך עבודתו אשר אין לו חפץ בה ·
ואם כן אין השלמות העליון המבוקש ממך שתגיע
אליו בענין האמונה כי אם בניירך מציאות השם
וייחודו והיותו בלתי גוף ובלתי כח בגוף באמונה מקובלת
ומושכלת · ואם האמונה הראשונה שלימה עמך כל
מעשיך יהיו לשם שמים · ואם היא חסרה ממך כל
מעשיך יהיו לשם הפכם · וקוד שם בן ד׳ אותיות הוא
שמים · לפי דרך הכפלת חציו הראשון על עצמו ·
והוא בעצמו עוד על חציו האחרון · ואמנם חציו על
חציו וחציו על חציו · כלומ׳ זה על עצמו וזה על עצמו
יהוה · שמו · וכשתשים אותו מלא במבטאו על שמו
ויעלה ד״ס · תמצא קוד זכר ונקבה בראם · והוא עולה
יה שמו ת מיוחדים · ז׳ מהם סימנם יעקב · וא׳ מהם
סימנם יצחק · והם ב׳ מדות · אמת · ופחד · האחת

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0054
powered by AMLAD·NTT DATA

כוללת ידיעת השם שהיא מדת האמת · והשנית כוללת
יראת השם שהיא מדת הפחד · והנה אחר שתניר
שתי הקצוות הנזכרות באמונה אשר לא נתלו במעשים
תניר היות תורה אמצעית בין שתיהן מפני שתלמוד
תורה מודיעך דרך המעשים ההגונים שתלך בהם
ודרך המעשים המגונים שתרחק מהם · ומפני היות
כל המצות עמשכות אחר האמונה עלו כן במספר
שוה לידיעת השם · וקודם זה שמי לעולם וזה זכרי
לדור דור · כי כשתחבר זה שמי · תמצאם שקב · וכשתחבר
זה זכרי · תמצאם רמט · חבר שקב עם רמט · יעלו
תורה · גם תחבר עוד יה שמי · ותמצאם שקה ·
ותחבר עוד זה זכרי · ותמצאם רמח · חברם יעלו
תריג · וקימנך משה רבינו · שים כ מן רבנו עם
משה ויהיו שקה · וכתוב רבינו וחקר כ מן ע ויאשר
רמח · כתוב משה רבינו · וצרפהו ויצא לך יה מבשרנו ·
והנה שקה · מנים כמנין ימות החמה · ורמח כמנין

יהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך
עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך למען
ינוח עבדך ואמתך כמוך כי עבד היית בארץ מצרים
ויצא יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה
על כן צוך יהוה אלהיך לעשות את יום השבת
כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יהוה אלהיך
למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך על האדמה
אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תרצח ולא תנאף
ולא תגנב ולא תענה ברעך עד שקר ולא תחמד
אשת רעך ולא תתאוה בית רעך שדהו ועבדו
ואמתו שורו וחמורו וכל אשר לרעך כל הדברים
האלה דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך
הענן הערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על
שני לוחות אבנים ויתנם אלי ויהי כשמעכם
את הקול מתוך החשך וההר בוער באש ותקרבון
אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם ותאמרו הן
הראנו יהוה אלהינו את כבודו ואת גדלו ואת
קולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי
ידבר אלהים את האדם וחי ועתה למה נמות
כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו
לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו כי מי
כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדברים
מתוך האש כמנו ויקרב אתה ושמע את כל
אשר יאמר יהוה אלהינו ואתה תדבר אל כל
אשר יאמר אליך יהוה אלהינו ושמענו ועשינו
ושמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי
ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם
הזה אשר דברו אליך היטיבו כל אשר דברו
מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי ולשמר
את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם
לעולם לך אמר להם שובו לכם לאהליכם ואתה
עמד פה עמדי ואדברה אליך את כל המצוה
והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ
אשר אני נתן להם לרשתה ושמרתם לעשות
כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם לא תסורו ימין
ושמאל בכל הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם
אתכם תלכו למען תחיון והטוב לכם והאריכתם
ימים בארץ אשר תירשון ואת המצוה החקים
והמשפטים אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד אתכם
לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה
למען תירא את יהוה אלהיך לשמר את כל חקתיו
ומצותיו אנכי מצוך אתה ובנך ובן בנך כל ימי
חייך ולמען יארכון ימיך ושמע ישראל ושמרת
לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון מאד כאשר
דבר יהוה אלהי אבתיך לך זבת חלב ודבש
שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד ואהבת
את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל
מאדך והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך
היום על לבבך ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וקשרתם
לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך וכתבתם
על מזזות ביתך ובשעריך למען ירבו ימיכם
וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם
לתת להם כימי השמים על הארץ כי תשמרון
את כל המצוה הזאת לעשתה אשר אנכי מצוה
אתכם לאהבה את יהוה אלהיכם ללכת בכל
דרכיו ולדבקה בו והוריש יהוה את כל הגוים
האלה מלפניכם ועשתם גוים גדלים ועצומים
ממכם כל המקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם
יהיה מן המדבר והלבנון הנהר נהר פרת ועד
הים האחרון יהיה גבלכם לא יתיצב איש בפניכם
פחדכם ומוראכם יתן יהוה אלהיכם על כל הארץ
אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם הנה אנכי נתן
לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר
תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה
אתכם היום והקללה אם לא תשמעו אל מצות
יהוה אלהיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה
אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר
לא ידעתם והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל
הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתת את
הברכה על הר גרזים ואת הקללה תשים על
הר עיבל הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך
מבוא השמש בארץ הכנעני הישב בערבה מול
הגלגל אצל אלוני מורה אתם עברים את הירדן
לבא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן
לכם וירשתם אתה וישבתם בה ושמרתם לעשות
את כל החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן
לפניכם היום אלה החקים והמשפטים אשר
תשמרון לעשות בארץ אשר נתן יהוה אלהי
אבתיך לך לרשתה כל הימים אשר אתם חיים
על האדמה אבד תאבדון את כל המקמות אשר
עבדו שם הגוים אשר אתם יורשים אתם את
אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת
כל עץ רענן ונתצתם את מזבחתם ושברתם את
מצבתם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם
תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא
תעשון כן ליהוה אלהיכם כי אם אל המקום
אשר יבחר יהוה אלהיכם משבטיכם לשום את
שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה והבאתם
שמה עולתיכם וזבחיכם ומעשרתיכם ותרומת
ידכם ונדריכם ונדבתיכם ובכרות בקרכם וצאנכם
ואכלתם שם לפני יהוה אלהיכם ושמחתם בכל
משלח ידכם אתם וביתיכם אשר ברכך יהוה
אלהיך לא תעשון ככל אשר אנחנו עשים פה
היום איש כל הישר בעיניו כי לא באתם עד
עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר יהוה אלהיך
נתן לך ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר
יהוה אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל
אויביכם מסביב וישבתם לבטח והיה המקום
אשר יבחר יהוה אלהיכם לשכן שמו שם שמה
תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם
וזבחיכם מעשרתיכם ותרומת ידכם וכל מבחר
נדריכם אשר תדרו ליהוה ושמחתם לפני יהוה
אלהיכם אתם ובניכם ובנתיכם ועבדיכם ואמהתיכם
והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה
אתכם השמר לך פן תעלה עולתיכם בכל מקום
אשר תראה כי אם במקום אשר יבחר יהוה
באחד שבטיך שם תעלה עולתיכם ושם תעשה
כל אשר אנכי מצוך אך בכל אות נפשך תזבח
ואכלת בשר כברכת יהוה אלהיך אשר נתן לך
בכל שעריך הטמא והטהור יאכלנו כצבי וכאיל
רק הדם לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים
לא תאכל למען ייטב לך ולבניך אחריך כי תעשה
הישר בעיני יהוה רק קדשיך אשר יהיו לך
ונדריך תשא ובאת אל המקום אשר יבחר יהוה
ועשית עולתיך הבשר והדם על מזבח יהוה
אלהיך ודם זבחיך יישפך על מזבח יהוה אלהיך
והבשר תאכל שמע ושמרת את כל הדברים
האלה אשר אנכי מצוך למען ייטב לך ולבניך
אחריך עד עולם כי תעשה הטוב והישר בעיני
יהוה אלהיך כי יכרית יהוה אלהיך את הגוים
אשר אתה בא שמה לרשתם מפניך ורשתם
וישבת בארצם השמר לך פן תנקש אחריהם
אחרי השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם לאמר
איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה
כן גם אני לא תעשה כן ליהוה אלהיך כי כל
תועבת יהוה אשר שנא עשו לאלהיהם כי גם
את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלהיהם
את כל הדבר אשר אנכי אצוה אתכם אתו תשמרו
לעשות לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו כי
יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך
אות או מופת ובא האות והמופת אשר דבר
אליך לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר
לא ידעתם ונעבדם לא תשמע אל דברי הנביא
ההוא או אל חולם החלום ההוא כי מנסה יהוה
אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את יהוה
אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם אחרי יהוה
אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו
ובקולו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקון והנביא
ההוא או חולם החלום ההוא יומת כי דבר סרה
על יהוה אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים
והפדך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר
צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך
כי יסיתך אחיך בן אמך או בנך או בתך או
אשת חיקך או רעך אשר כנפשך בסתר לאמר
נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת
אתה ואבתיך מאלהי העמים אשר סביבתיכם
הקרבים אליך או הרחקים ממך מקצה הארץ
ועד קצה הארץ לא תאבה לו ולא תשמע אליו
ולא תחוס עינך עליו ולא תחמל ולא תכסה
עליו כי הרג תהרגנו ידך תהיה בו בראשונה
להמיתו ויד כל העם באחרונה ורגמתו באבנים
ומת כי בקש להדיחך מעל יהוה אלהיך המוציאך
מארץ מצרים מבית עבדים ושמע כל ישראל
ויראו ולא יוסיפו לעשות כדבר הרע הזה בקרבך
כי תשמע באחת עריך אשר יהוה אלהיך נתן
לך לשבת שם לאמר יצאו אנשים בני בליעל
מקרבך וידיחו את יושבי עירם לאמר נלכה
ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעתם ודרשת
וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר
נעשתה התועבה הזאת בקרבך הכה תכה את
יושבי העיר ההוא לפי חרב החרם אותה ואת
כל אשר בה ואת בהמתה לפי חרב תכה את כל
שללה תקבץ אל תוך רחבה ושרפת באש את
העיר ואת כל שללה כליל ליהוה אלהיך והיתה
תל עולם לא תבנה עוד לא ידבק בידך מאומה
מן החרם למען ישוב יהוה מחרון אפו ונתן
לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבתיך
כי תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר את כל
מצותיו אשר אנכי מצוך היום לעשות הישר
בעיני יהוה אלהיך בנים אתם ליהוה אלהיכם
לא תתגדדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת
כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך ובך בחר יהוה
להיות לו לעם סגלה מכל העמים אשר על פני
האדמה לא תאכל כל תועבה לא תאכלו שור
כשב עז כבש ועז בן בקר ובן עז לא תאכלו
נבלה וטרפה לא תאכלו לגר אשר בשעריך תתננה
ואכלה או מכר לנכרי כי עם קדוש אתה ליהוה
אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו עשר תעשר
את כל תבואת זרעך היצא השדה שנה שנה
ואכלת לפני יהוה אלהיך במקום אשר יבחר
לשכן שמו שם מעשר דגנך תירשך ויצהרך
ובכרות בקרך וצאנך למען תלמד ליראה את
יהוה אלהיך כל הימים וכי יכבר ממך הדרך
כי לא תוכל שאתו כי ירחק ממך המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם כי ברכך
יהוה אלהיך נתן כספך בצרור והצרת הכסף
בידך והלכת אל המקום אשר יבחר יהוה
אלהיך בו ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך
בבקר ובצאן ביין ובשכר ובכל אשר תשאלך
נפשך ואכלת שם לפני יהוה אלהיך ושמחת
אתה וביתך והלוי אשר בשעריך לא תעזבנו כי
אין לו חלק ונחלה אתך מקצה שלש שנים
תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא
והנחת בשעריך ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה
אתך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך
ואכלו ושבעו למען יברכך יהוה אלהיך בכל
מעשה ידך אשר תעשה מקץ שבע שנים תעשה
שמטה וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה
ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת
אחיו כי קרא שמטה ליהוה את הנכרי תגש
ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך אפס כי
לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך יהוה בארץ
אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה רק
אם שמע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות
את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום כי
יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים
רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים
ובך לא ימשלו כי יהיה בך אביון מאחד אחיך
באחד שעריך בארצך אשר יהוה אלהיך נתן
לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך
מאחיך האביון כי פתח תפתח את ידך לו
והעבט תעביטנו דבר אשר יחסר לו השמר לך
פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה
שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיך
האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל יהוה והיה
בך חטא כי נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך
לו כי בגלל הדבר הזה יברכך יהוה אלהיך
בכל מעשך ובכל משלח ידך כי לא יחדל אביון
מקרב הארץ על כן אנכי מצוך לאמר פתח
תפתח את ידך לאחיך לעניך ולאביונך בארצך
כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך
שש שנים ובשנה השביעית תשלחנו חפשי
מעמך וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו
ריקם העניק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך
אשר ברכך יהוה אלהיך תתן לו וזכרת כי עבד
היית בארץ מצרים ויפדך יהוה אלהיך על כן
אנכי מצוך את הדבר הזה היום והיה כי יאמר
אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך כי
טוב עמך עמדי ולקחת את המרצע ונתת באזנו
ובדלת והיה לך עבד עולם ואף לאמתך תעשה
כן לא יקשה בעיניך בשלחך אתו חפשי מעמך
כי משנה שכר שכיר עבדך היה לך ויברכך יהוה
אלהיך בכל אשר תעשה כל הבכור הזכר אשר
יולד בבקרך ובצאנך תקדיש ליהוה אלהיך לא
תעבד בבכור שורך ולא תגז בכור צאנך לפני
יהוה אלהיך תאכלנו שנה בשנה במקום אשר
יבחר יהוה אתה וביתך ואם יהיה בו מום פסח
או עור כל מום רע לא תזבחנו ליהוה אלהיך
בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל
אך את דמו לא תאכל על הארץ תשפכנו כמים
שמר את חדש האביב ועשית פסח ליהוה אלהיך
כי בחדש האביב הוציאך יהוה אלהיך ממצרים
לילה ושמרתם לעשות את חקתיו ומצותיו
אנכי מצוך היום לעשות הישר בעיניו ושמרת
לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבון מאד כאשר
דבר יהוה אלהי אבתיך לך זבת חלב ודבש
שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד ואהבת
את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל
מאדך והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך
היום על לבבך ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך
בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וקשרתם
לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך וכתבתם
על מזזות ביתך ובשעריך למען ירבו ימיכם
וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם
לתת להם כימי השמים על הארץ כי תשמרון
את כל המצוה הזאת לעשתה אשר אנכי מצוה
אתכם לאהבה את יהוה אלהיכם ללכת בכל
דרכיו ולדבקה בו והוריש יהוה את כל הגוים
האלה מלפניכם ועשתם גוים גדלים ועצומים
ממכם כל המקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם
יהיה מן המדבר והלבנון הנהר נהר פרת ועד
הים האחרון יהיה גבלכם לא יתיצב איש בפניכם
פחדכם ומוראכם יתן יהוה אלהיכם על כל הארץ
אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם הנה אנכי נתן
לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר
תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה
אתכם היום והקללה אם לא תשמעו אל מצות
יהוה אלהיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה
אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר
לא ידעתם והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל
הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתת את
הברכה על הר גרזים ואת הקללה תשים על
הר עיבל הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך
מבוא השמש בארץ הכנעני הישב בערבה מול
הגלגל אצל אלוני מורה אתם עברים את הירדן
לבא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן
לכם וירשתם אתה וישבתם בה ושמרתם לעשות
את כל החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן
לפניכם היום אלה החקים והמשפטים אשר
תשמרון לעשות בארץ אשר נתן יהוה אלהי
אבתיך לך לרשתה כל הימים אשר אתם חיים
על האדמה אבד תאבדון את כל המקמות אשר
עבדו שם הגוים אשר אתם יורשים אתם את
אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת
כל עץ רענן ונתצתם את מזבחתם ושברתם את
מצבתם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם
תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא לא
תעשון כן ליהוה אלהיכם כי אם אל המקום
אשר יבחר יהוה אלהיכם משבטיכם לשום את
שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה והבאתם
שמה עולתיכם וזבחיכם ומעשרתיכם ותרומת
ידכם ונדריכם ונדבתיכם ובכרות בקרכם וצאנכם
ואכלתם שם לפני יהוה אלהיכם ושמחתם בכל
משלח ידכם אתם וביתיכם אשר ברכך יהוה
אלהיך לא תעשון ככל אשר אנחנו עשים פה
היום איש כל הישר בעיניו כי לא באתם עד
עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר יהוה אלהיך
נתן לך ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר
יהוה אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל
אויביכם מסביב וישבתם לבטח והיה המקום
אשר יבחר יהוה אלהיכם לשכן שמו שם שמה
תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם
וזבחיכם מעשרתיכם ותרומת ידכם וכל מבחר
נדריכם אשר תדרו ליהוה ושמחתם לפני יהוה
אלהיכם אתם ובניכם ובנתיכם ועבדיכם ואמהתיכם
והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה
אתכם השמר לך פן תעלה עולתיכם בכל מקום
אשר תראה כי אם במקום אשר יבחר יהוה
באחד שבטיך שם תעלה עולתיכם ושם תעשה
כל אשר אנכי מצוך אך בכל אות נפשך תזבח
ואכלת בשר כברכת יהוה אלהיך אשר נתן לך
בכל שעריך הטמא והטהור יאכלנו כצבי וכאיל
רק הדם לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים
לא תאכל למען ייטב לך ולבניך אחריך כי תעשה
הישר בעיני יהוה רק קדשיך אשר יהיו לך
ונדריך תשא ובאת אל המקום אשר יבחר יהוה
ועשית עולתיך הבשר והדם על מזבח יהוה
אלהיך ודם זבחיך יישפך על מזבח יהוה אלהיך
והבשר תאכל שמע ושמרת את כל הדברים
האלה אשר אנכי מצוך למען ייטב לך ולבניך
אחריך עד עולם כי תעשה הטוב והישר בעיני
יהוה אלהיך כי יכרית יהוה אלהיך את הגוים
אשר אתה בא שמה לרשתם מפניך ורשתם
וישבת בארצם השמר לך פן תנקש אחריהם
אחרי השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם לאמר
איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה
כן גם אני לא תעשה כן ליהוה אלהיך כי כל
תועבת יהוה אשר שנא עשו לאלהיהם כי גם
את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלהיהם
את כל הדבר אשר אנכי אצוה אתכם אתו תשמרו
לעשות לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו כי
יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך
אות או מופת ובא האות והמופת אשר דבר
אליך לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר
לא ידעתם ונעבדם לא תשמע אל דברי הנביא
ההוא או אל חולם החלום ההוא כי מנסה יהוה
אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את יהוה
אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם אחרי יהוה
אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו
ובקולו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקון והנביא
ההוא או חולם החלום ההוא יומת כי דבר סרה
על יהוה אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים
והפדך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר
צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך
כי יסיתך אחיך בן אמך או בנך או בתך או
אשת חיקך או רעך אשר כנפשך בסתר לאמר
נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת
אתה ואבתיך מאלהי העמים אשר סביבתיכם
הקרבים אליך או הרחקים ממך מקצה הארץ
ועד קצה הארץ לא תאבה לו ולא תשמע אליו
ולא תחוס עינך עליו ולא תחמל ולא תכסה
עליו כי הרג תהרגנו ידך תהיה בו בראשונה
להמיתו ויד כל העם באחרונה ורגמתו באבנים
ומת כי בקש להדיחך מעל יהוה אלהיך המוציאך
מארץ מצרים מבית עבדים ושמע כל ישראל
ויראו ולא יוסיפו לעשות כדבר הרע הזה בקרבך
כי תשמע באחת עריך אשר יהוה אלהיך נתן
לך לשבת שם לאמר יצאו אנשים בני בליעל
מקרבך וידיחו את יושבי עירם לאמר נלכה
ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעתם ודרשת
וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר
נעשתה התועבה הזאת בקרבך הכה תכה את
יושבי העיר ההוא לפי חרב החרם אותה ואת
כל אשר בה ואת בהמתה לפי חרב תכה את כל
שללה תקבץ אל תוך רחבה ושרפת באש את
העיר ואת כל שללה כליל ליהוה אלהיך והיתה
תל עולם לא תבנה עוד לא ידבק בידך מאומה
מן החרם למען ישוב יהוה מחרון אפו ונתן
לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבתיך
כי תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר את כל
מצותיו אשר אנכי מצוך היום לעשות הישר
בעיני יהוה אלהיך בנים אתם ליהוה אלהיכם
לא תתגדדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת
כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך ובך בחר יהוה
להיות לו לעם סגלה מכל העמים אשר על פני
האדמה לא תאכל כל תועבה לא תאכלו שור
כשב עז כבש ועז בן בקר ובן עז לא תאכלו
נבלה וטרפה לא תאכלו לגר אשר בשעריך תתננה
ואכלה או מכר לנכרי כי עם קדוש אתה ליהוה
אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו עשר תעשר
את כל תבואת זרעך היצא השדה שנה שנה
ואכלת לפני יהוה אלהיך במקום אשר יבחר
לשכן שמו שם מעשר דגנך תירשך ויצהרך
ובכרות בקרך וצאנך למען תלמד ליראה את
יהוה אלהיך כל הימים וכי יכבר ממך הדרך
כי לא תוכל שאתו כי ירחק ממך המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם כי ברכך
יהוה אלהיך נתן כספך בצרור והצרת הכסף
בידך והלכת אל המקום אשר יבחר יהוה
אלהיך בו ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך
בבקר ובצאן ביין ובשכר ובכל אשר תשאלך
נפשך ואכלת שם לפני יהוה אלהיך ושמחת
אתה וביתך והלוי אשר בשעריך לא תעזבנו כי
אין לו חלק ונחלה אתך מקצה שלש שנים
תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא
והנחת בשעריך ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה
אתך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך
ואכלו ושבעו למען יברכך יהוה אלהיך בכל
מעשה ידך אשר תעשה מקץ שבע שנים תעשה
שמטה וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה
ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת
אחיו כי קרא שמטה ליהוה את הנכרי תגש
ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך אפס כי
לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך יהוה בארץ
אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה רק
אם שמע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות
את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום כי
יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים
רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים
ובך לא ימשלו כי יהיה בך אביון מאחד אחיך
באחד שעריך בארצך אשר יהוה אלהיך נתן
לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך
מאחיך האביון כי פתח תפתח את ידך לו
והעבט תעביטנו דבר אשר יחסר לו השמר לך
פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה
שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיך
האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל יהוה והיה
בך חטא כי נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך
לו כי בגלל הדבר הזה יברכך יהוה אלהיך
בכל מעשך ובכל משלח ידך כי לא יחדל אביון
מקרב הארץ על כן אנכי מצוך לאמר פתח
תפתח את ידך לאחיך לעניך ולאביונך בארצך
כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך
שש שנים ובשנה השביעית תשלחנו חפשי
מעמך וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו
ריקם העניק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך
אשר ברכך יהוה אלהיך תתן לו וזכרת כי עבד
היית בארץ מצרים ויפדך יהוה אלהיך על כן
אנכי מצוך את הדבר הזה היום והיה כי יאמר
אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך כי
טוב עמך עמדי ולקחת את המרצע ונתת באזנו
ובדלת והיה לך עבד עולם ואף לאמתך תעשה
כן לא יקשה בעיניך בשלחך אתו חפשי מעמך
כי משנה שכר שכיר עבדך היה לך ויברכך יהוה
אלהיך בכל אשר תעשה כל הבכור הזכר אשר
יולד בבקרך ובצאנך תקדיש ליהוה אלהיך לא
תעבד בבכור שורך ולא תגז בכור צאנך לפני
יהוה אלהיך תאכלנו שנה בשנה במקום אשר
יבחר יהוה אתה וביתך ואם יהיה בו מום פסח
או עור כל מום רע לא תזבחנו ליהוה אלהיך
בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל
אך את דמו לא תאכל על הארץ תשפכנו כמים
שמר את חדש האביב ועשית פסח ליהוה אלהיך
כי בחדש האביב הוציאך יהוה אלהיך ממצרים
לילה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0056
powered by AMLAD · NTT DATA

עניני כני אדם מתגלגלים משנה לשנה ומשתנים
גם כלל ימות אברי האדם הם נמנים על פי השנים ה
השמשיים נרמז הענין להזהיר האברים מהעניינים
המתהפכים המשתנים מעת לעת בדמיון ההנאות
המדומות והמורגשות אשר הם כלם הבל ורעות רוח
עוברים לשעתם כענן בקר וכטל משכים הולך ואין
להם שום השארות בעניני האיש הפרטי לא בעצם
ולא במקרה כי אם רגע קטן מדומה:
והנה כל המצות שנצטוינו עליהם באו לנו
בדמות הקדמות להשגה שאם אין הקדמה אין השגה
מושכלת ואם אין השגה מושכלת אין אמונה נשלמת:
ואם אין אמונה נשלמת אין עבודה קיימת ואם אין
עבודה קיימת אין גמול נפרע: ואם אין גמול נפרע
לא השלים הנברא אמתת בריתו: והמשל בזה מי
שלא הלך בשוק לא קנה מזון ואם קנהו ולא הביאו אל
ביתו לתקנו לא יבשלנו ואם לא שמהו בקערה אחר

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana
Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0057
powered by AMLAD·NTT DATA

שבשלו אם הגיע לבך לא יאכלנו ואם לא אכלו לא
יאיה בו ואם אכלו הגיע אל תכלית כונתו בו בשאכלו
בכמות שוה ובאיכות ממוזג בו ואי בו · כן המצות
אם עשה אחת מהן ועזב האחרת הקרובה לה בטבע
נמצא שהפסיד הראשונה ואם קיים השנית צריך עוד
לקיים הקרובה לה ועל זה רמזו באמרם מצוה גוררת
מצוה וכן העבירות זה דרכן כי עבירה גוררת
עבירה · ועל זה ערמז מאמרם בענין זה באמרם
שכר מצוה מצוה ושכר עבירה ועבירה · ואם עלה
ממצוה למצוה בין מקטנה לגדולה בין מגדולה ל
לגדולה יתכן שיושלם לו סוד התכלית האחרונה ·
וידוע שמי שהושלם שכלו ישמור כל
המצות בכל יכלתו שאילולי לא היה להם מציאות
הוא היה מחדשם וממציאם כל שכן בהיות להם מציאות
שלם שאי אפשר לחדש טובות מהן לעולם ועל כן אין
ראוי להוסיף עליהן ולא לגרוע מהן · ואם תאמר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0058
powered by AMLAD·NTT DATA

בדעתך שאחר שעלה אדם אל המעלה העליונה מהן
והיא התכלית האחרונה שהיא ידיעת השם מעתה
מה צורך מהן · הנה הראיתיך שצריך אליהם האדם
כל ימי חייו מפני שהן לא נצטוינו עליהן לשמרם
אלא כדי לעמוד בכחם כנגד יצר הרע ולהחזיק כח
יצר הטוב · ואחר שלא יפרדו מן האדם כל ימי חייו
שני היצרים הנה אם לא ישמור המצות תתהפך בו
כונת השם ואולי ישלוט טבעו על שכלו עת מן העתים
ויפסיד כל מה שהרויח כל ימי חייו · ועוד אתה רואה
מהשם ית שאע״פ שברא את עולמו לפי פשט התורה
בששת ימי בראשית והשלימו לא עזבו בלתי השגחה
אבל שומרו תמיד עוד · כן התורה והמצוה אע״פ ז
שאתה מגיע אל תכלית אחת מהן צריך לך לשמור
פרטן וכללן בהשגחה גמורה תמיד · והעד שאם לא
תלמוד תמיד תשכח מה שלמדת · כן אם לא תעשה
המצות תמיד יחלש כח יצרך הטוב ואתה לא תרגיש

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0059
powered by AMLAD·NTT DATA

ומה אוסיף להודיעך בעניין כלל המצות שאני יודע
שאם אתה בעל שכל תבין כונת השם בכל המצות א
אחר זאת ההשרה הנרמזת בזה החלק השני ואם
לא כל מה שאני מגנן באזניך בענין שמירת
המצות אני דומה לפניך כמי שמגנן לפני הצלמים
ואחר שהודעתיך זה כולו אשלים לך
עניו במה שיעדתי להודיעך אותו בזה החלק
מענין היות האיש הזקן יכול לחטוא בפיו ובלבו ו
והוא בענין הדבור והמחשבה שאחר שהדבור
הוא הבדל שבו נבדל האדם משאר בעלי חיים
גם המחשבה היא מסגולות האדם ומה נכבדות
שבסגולותיו הנה יתכן לחשוב שחטאם גדול
מחטא העובר על המעשים והוא אמת מצד
אחד הנה אודיעך אני זה כולו בקצור דע
שהאדם ראוי להיותו ניון על הענין שבו יוכל
להשלים חפץ קונו יותר בעת שלא ישלים חפצו מ

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0060
powered by AMLAD·NTT DATA

ממה שראוי לדון אותו על הענין הרחוק מחפץ ז
קונו · והענין הקרוב אל חפץ השם יותר הוא המעשה
הטוב · והראיה על זה שהשם יתע אע״פ שבורו
היה שלם בעצמו ומחשבתו שלמה אצלו עד שהוציא
דבורו ומחשבתו לפעל מלאכתו אשר עשה לעין כ
כל אי לא נודעה שלמותו ואע״פ שאין לו צורך
בכך הנה אנו רואים שחפץ בזה וכבר עשה עד
שהכירו הנבראים מעשיו הנפלאים ואם לא היה
בעבור מעשיו מי היה משיגו מהמשיגים אותו
ואע״פ שהמעשים גם כן משותפים עם המשיגים
והמשיגים גם כן עשויים · הנה הודיענו שאין השגה
לנו בו אלא מרעך הביטנו במעשיו אשר הם יעידו
על משלתו · כן על דרך משל בענין הזקן אע״פ ז
שכבר אלשכחו כבר עשה מעשים ואם היו טובים
כבר ניכר מהם ואם רעים ניכר בם ועוד נמשך גם
כן אחריהם · ואם יאמר בעיו מה שאינו ראוי מיד

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0061
powered by AMLAD·NTT DATA

ייחס לו השומע המעשה הרע ויקראהו אדם רע
ואם יאמר דבור טוב ייחס לו הצדק ויקראהו צדיק
ואולם מחשבתו אין בה כי אם דמיון ואם יחטא
בו בהיותו סכל כבר עבר על הכונה אבל אינו
נדון כי אם על המעשה שאם חשב אדם לעבור
עבירה אינו נתפש על מחשבתו עד שיוציאנה
לפעל · ובטובה הדבר להפך · ועל זה רמזו ז"ל
מחשבה טובה השם מצרפה למעשה ומחשבה
רעה אינו מצרפה למעשה עד שיעשה מעשה
וזה מכלל מדות הרחמים · ועל כן אין התכלית
הנחשבת והנדברת נכרת בלתי המעשה והמעשה
הוא המוציא התכלית לפעל ככי מה שנדבר
ונחשב ·· ולבעל השכל הטוב כבר כללתי לו סוד
כלל כל המצות במעט דברים לפי הענין ··

חלק סימן ז׳ ·· ענין ב׳ ·· סימן פ׳ ··

כולל מהות תועלת המצות ·· באמרי שכל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0062
powered by AMLAD·NTT DATA

מצוה קשורה בחברתה והעולם כולו לעד שכולו
נקשר קצתו בקצתו והוא כולו איש אחד כחברתם
ונתן באישות ובנוף האדם לעד שני שכל אבריו
נקשרים קצתם בקצתם · ופסוקי התורה לעדים
שלשיים שאלה נקשרים באלה · ילדע מזה כוד
מהות תועלת כל מצוה ומצוה כמו שיוודע גם כן
כן מהקשרים הנקשרים יחד הנזכרים מהות תועלת
מציאותם והקשרם זה בזה · וזה שהתועלת במה
שיכוון בו תועלת יתכן שיהיה עמצא בתחלת הענין
או בתיכו או בסופו או בשלשתם או בקצתם · רק
בענין המצוה שכל מצוה ומצוה עולם בפני עצמה
יהיה התועלת בה בעת מציאותה בעבור עצמה
תחלה · ואולי אחר כן תביא אל תועלת אחר שאינו
נמנע מהיות במצוה תועלות רבות לפי כוונת ה
המצווה אותה יתׄ · ותהיה התועלת המעולה
שבכל תועלותיה היא המכוונת האחרונה מהשם יתׄ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0063
powered by AMLAD·NTT DATA

ואם כן הנה התבאר לך שזה הקשר דביק ר"ל קשר
הכרח מציאות המצוה וקשר הכרח מציאות
תועלתה · וזה מבואר אין צורך להאריך בו ביאור ··
חלק סימן ט"ו ·· ענין ד"ו ·· סימן ס"ו ··
כולל טעם הכרח המצוה ותועלתה בכלל ··
מבואר הוא שאדם שהוא משיג את קונו · ו
ושומר מצותיו וירא ממנו הוא אשר ראוי לומר
עליו שבעבורו נברא העולם מנד אחד · ומי
שראוי לומר עליו שהעולם נברא בעדו יתבאר
מהרה שיש טעם גדול מנד טבעיו להמציא לפעו ז
מצוות הכרחיות ומועילות · וזה שאם לא היו ז
המצות מכריחות את האדם ומישבות דעתו אין
לך בכל בעלי חיים חי יכול ויודע להרשיע כמו
האדם ולפיכך לא היה אפשר מבלעדי מצות
משלימות החסרים ומחסרות מהמותרים עד
שיסודר כל חסר בסדר שלם והמוסיף יגרע עד

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0065
powered by AMLAD·NTT DATA

שישתוה עניו והגיר עיוקים עד שימוזג דרכו
ויהי כולו הוא תחבולה אלוהית כדי שיעלם הענן
הטבעי הכולל יצירת האדם ברוב הנהגה ישרה
תוריה ויהיה כל איש בכל דומה לבעל שכל.
עד שיושלם המכוון באישים היוצאים מהם לבועל
ואחר שהוא כן הנה התבאר טעם כל מצוה בכלל
וטעם תועלתה וטעם הכרח מציאותם ר״ל המצוה
והתועלת הגולד ממנה ״
חלק קימן י״ ענן ה״ קימן י״
כולל הפקד העדר המצוה ״ אחר שגודע
שתכלית תועלת המצוה היא להביא את בעלי ה
לידי חיי העולם הבא · אם כן הנה הפקד העדרה
כנגד הוית מציאותה · ועל זה רמזו באמרם
הוי מחשב הפקד מצוה כנגד שכרה ושכר מצוה
כנגד הפקדה · כלומר תדע שכמו שהתועלת
גדולה כן הפקדה גדול · ווה גדול הפקד המצוה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0066
powered by AMLAD·NTT DATA

כהיותו כבת הפקד חיי העולם הבא אשר הוא
הפקד אשר אי אפשר למצוא אבדתו עוד לעולם ·
כמו שאי אפשר להפקיד מה שהורוח בעדה לעולם ··
ואחר שהקדמנו שני הפרקים הראשונים
הנזכרים על ענין הכרחי ונד מועילמאד לבונתנו
נשוב לדבר עוד בשמנה החלקים הנשארים בע״ש ··

החלק הג׳ ·· קימני אותיות יו״ז
כ״ל ·· חלקיו ב׳ ··

ועניינו ב׳ ·· והתיבה ב״ן ··
חלק קימן כ׳ ·· ענין א׳ ·· קימן ב׳ ··
כולל מתרי הלשונות ·· כל לשון ולשון
הנוצא מתפשט בכל אומה ואומה צריך להבין
שאין הכונה במביאותו לפי טבע האנושות אלא
כדי להעתיק הענין הנחשב בנפש מנפש זה האיש אל
נפש זה האיש האחר והיה הלשון עם חמשת מקומות
הפה כלי מוכן לפעולת ההעתקה הנחשבת ההיא

ור"ל בלשון · לשון האומה המוסכם · והנה נודע ו
ונתפרסם לכל שהלשונות רבות אינם פחות
משבעים לפי שהאומות הנבדלות בחוקיהם
זו מזו הם גם כן אינן פחות משבעים ואם הם
יותר אינו עמנע וגם אינו ראוק עד שאם היה ה
הדבר כן ר"ל שהיו האומות יותר יתחייב להיות
גם כן הלשונות יותר · ואז היינו מפרשים המקובל
בהיותם שבעים אומות שהן רבות כי ענין שבעה
או שבעים וכיוצא בשביעיות קובל לפרשו על
רבויים בלשוננו · והבדל אומה מאומה חייב
שנוי חוקיה ודתיה וקצת עניניה וכלל לשונה
וכלל כתבה · אמנם העניינים הנמצאים בנפש
כל האומה ובנפש זולתה בכלל ובפרט הכל יוצאים
ממקור אחד ואפשר לומר עליהם בכלל שהם
על כוונה אחת כללית ראשונה אמנם הנמצא ב
בם מצד הטבע לא ישתנה בם דבר מצדו כי אם

במקרה · וכבר נודע שהמקרה רובו משותף בין
הרצון והטבע · והענין הטבעי אי אפשר שישתנה
מצד הטבע · ואם ישתנה בו דבר לעתים רחוקים
ועל ידי הפלא הרצוני האלוהי יהיה על יד נביא ל
להנדיק נבואתו בחלק מחלקי המציאות הטבעי ו
ולא יהיה בכל לעולם שזה נמנע ולעמנע טבע ק
קיים אי אפשר השתנותו גם יהיה לפעמים השנוי ·
להכרח ענין מבלעדי הנדיק נבואת הנביא ·
ואולם לא יהיה זה כי אם בצד השנה מהשגות השם
הנכבד ובכח הכרח הדבור המשותף בין האדם ובין
האלהים והוא להודיע לרוחי השנוי כי יש אלהים
שפטים בארץ כי רוב השנוי יקרה בארץ כשיקרה
ולא יתכן עמוד השנוי ההוא משונה מאשר הוטבע
עליו בתחלתו תמידי אבל יהיה עוד שנוי שנו בשובו
אל טבעו ואל חקו הראשון ובשובו יתאמת ויתקיים
הפלא שהיה פלא באמת וכבר יקרה גם כן בשמים

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0069
powered by AMLAD·NTT DATA

בתנועה החלקיית הפרטית לא בכללית ולא
בחלק מהחלקים הנפעים כלומר שישתנה כוכב
אחד ממציאות טבעו כי החלק הנפעם העליון ק
קיים בעצמותו בקיום הדבר הנקרא כל בתחתונים.
ולא עוד אלא שקיום הדבר שהוא כל · אבלבו ·
סבתו הקרובה הוא מציאות הנ״ה החלק העליון והחלק
העליון מקיים את הכל התחתון · ואע״פ שמציאות
החלק בכל והכל בחלקים · שאין בעליונים דבר
משתנה לעולם בעצמותו ולא בכל מקריו כי אם
בחלקי התנועה המקומית הסבובית המוטבעת
בגלגלים שכל תנועה שנוי ואם אין כל שנוי תנועה ·
והנה חיוב מציאות הבדל האומות היה תחלה
משנוי המקומות העליונים והתחתונים שכל העולם
הוא במקום במקרה והחלקים צריכים אל מקום ואל
זמן ומין האדם הוא כל · וחלקיו רבים מתפשטים
ומשתתפים ממה שהוא כל וחלק · ויקרא שם הכל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0070
powered by AMLAD·NTT DATA

הראשון והחלק האחרון שבכל בשוה והוא שם אדם
הפרטי ושם אדם הכללי שהוא שם המין ויהיה זה
הנקרא בשם כל · כל הכל · אשר אין אחריו כל · בדמות
כוג הכוגים שאין עליו כוג על דרך משל · ויהיה זה
הנקרא בשם חלק · חלק החלקים · אשר אין תחתיו חלק ·
בדמות מין המינים שאין תחתיו מין על דרך דמיון ·
ואם מין המינים מורכב מרבים · גם איש האישים
מורכב מאברים רבים · אלא שההבדל בינהם הוא
בהיות הרכבת מין המינים מופר דת מחלקיה · והרכבת
איש האישים מודבקת בחלקיה · ואלה גופים רבים
בלתי מדובקים · ואלה גופים רבים מדובקים · וכבר
ייוחדו מבר היות לכל איש ואיש מנהיג בפני עצמו
כמו שיש לכל אבר ואבר מנהיג בפני עצמו · וכמו
שיש לאלה כחות מיוחדים וכללים כן לאלה כחות
מיוחדים וכללים · וכבר דמו כל חלקי העולם · לגוף
אדם אחד בכללו ובחלקיו · ויחדו אדם מדבר כלומ

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0071
powered by AMLAD·NTT DATA

המיוחדת מכל פעלות המציאות להיותה מיוחסת
לאלוה ית׳ שמו ועל כן בחר השם במין האדם להיות
חלקו בפעלתו יותר ממה שבחר בזולתו מן העליונים
ומן התחתונים וזה מצד שכלו ועל זה אנו יודעים כ
כי השכל הפועל בנו שכל פועל בפעל הוא אדון
כל העולמים ולא זולתו מן השכלים הנפרדים כלם
ואם זה השכל אשר לנו הוא עשירי הוא הכל והוא
המיוחד אצל הקבה הראשונה לכל במעלה והנה
שמו המיוחד לעד נאמן כמו שיתבאר והנה מפני
היות פעלו אחרון התיחס שמו אל המספר האחרון ·
ומפני היותו ראשון במעלה התיחס שמו אל המספר
הראשון · ומפני היות פעלו בדמות הנלגל המתנלגל
בסבוב עגול שהוא פועל באשר היה והוה ויהיה ר׳
כלומ׳ חלקי מין האדם שהם אישיהם הפרטים המיוחדים
התיחס שמו אל המספר האמצעי העגול והמספר
הראשון הוא הקנה הראשון בדמות אדם הראשון ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0073
powered by AMLAD·NTT DATA

והקנה האחרון יורה עליו המספר האחרון אשר הוא
בדמות אדם האחרון · והאמצעי שביניהם אשר
יורה עליו המספר האמצעי המיוחד שהוא חמשה
מצד אחד וחמשה וששה מצד אחר · וששה לבד מצד
אחר · הוא בדמות מין האדם אשר בין הפרטי ה
הראשון והפרטי האחרון · ועל זה היה הראשון גם
האחרון אחד אחד · והאמצעיים שכם בדמות שניהם
שגם הם אחד אחד מדובקים · ואם תגלגל הגלגל ו
יתהפך הדבר הנרמז ויהיו השכם האמצעיים ר
ראש וסוף · ויהיה מה שהיה ראש אמצעי וכן מה
שהיה סוף ישוב אמצעי · וזה סוד השם הנכבד ·
ותדע שמזה המציאות הקודם לאומות ולשונות
התחייב היות האומות מתגלגלות בממשלות מזו ל
לזו ומזו לזו והתחייב היות ההשגחה מתהפכת כם
בדמות הכרובים ובדמות להט החרב המתהפכת
השוכנים מקדם לגן עדן כדי לשמר דרך עץ החיים ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0074
powered by AMLAD·NTT DATA

ומה התהפכות שם השם התחייב התהפכות הדיעות
והצורות ושנוי האומות וחלוף חוקותיהם ולא עוד
אלא שכל תנועה קבובית אן ישרה היא מתהפכת בכל
בדמות הפכי תנועות השם המיוחד וחמרי המציאות
התדמו אל חמר שם השם והוא האותיות שהם חמר
הדבור וכמו שחמר המציאות עמצא בחמשה מקומות
והם ד׳ יקודות והשמים · כן עמצא הדבור בחמשה
מקומות הפה · ואמנם מפני שהצורות מהן פרטיות
ומהן כללות התחייבו להיות התנועות במציאות כללות
ופרטיות · וזה כולו התחייב מהשם שתנועותיו היו
גם כן כללות ופרטיות · וכן תנועות הלשונות כלן
מתגלגלות בצורה שוה בחמש תנועות ראשונות ·
השלש שמימיות קבוביות והן ממערב למזרח
וממזרח למערב ונטיותיהן בשתי הפאות ימין ושמאל
ואע״פ שהתנועה הקבובית כוללת את שלשתן והיא
אחת בעצם · והשתים יקו״ק יקודיות ישרות והן ממעלי

למטה וממטה למעלה · ואע״פ שהתנועה הישרה
כוללת את שתיהן והיא אחת · עמצא שהתנועות
כלן נכללות בסוג הסוגים בשם תנועה וחלקיה שתים
ראשונות והן הסבובית והישרה · והם מינים לתנועה ·
ותחת הסבובית · שלש · והן מזרחית ומערבית ונוטה ·
ותחת הישרה שתים · והן עולה ויורדת · כן עמצאת
בדבור בעצמו בדמותן כצלמן כי מהעמצאות בכל
לשון התחיבו העמצאות בעולם · ומפני שהתנועות
עניינם מקריים צריכים אל מנהיג להנהיגם בבעל ·
והמנהיג צריך שיהיה נחלק לשני חלקים אחד מנהיג
ומתנועע עם המתנהג · ומנהיג בלתי מתנועע
עם המתנהג · התחייב להיות באותיות המנוקדות
שהנקוד בם כצורות התנועות ענין שלישי והם הדבר
הנקרא טעמים ונגונים והם לאותיות ולנקוד כנשמות
שגם הם מתנועעים עמהם בעת שמניעים אותם
אלא שתנועתם מקרית ותנועת האותיות עצמיית ·

והתחייב

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0076
powered by AMLAD·NTT DATA

והתחייב על זה להיות לכל זה מנהיג בלתי מתנועע ז
שהוא מניע הכל מחוץ ר"ל שהוא נבדל מהם בענם
ומשפיע עליהם בהשגחה · והוא השכל האנושי המניע
כל הלשונות · והוא בלתי מתנועע לא בענם ולא
במקרה · ור"ל השכל האנושי הפועל במין האדם
בפעל מנדו ובפח מנדם · והוא אשר שנה הלשונות
אחר היותם דבר אחד מובן לכל ודבר שגם היום
הוא דבר אחד אלא שהוא בלתי מובן לכל ודבר
והיה קבת זה פזור האומות כמו שנרמז בקוד הפלגה
מן ויפץ ומן בלל · כי כשתמצא זאת האומה בהודו
וזאת בכוש והיא בתכלית הרוחק מחברתה והלשון ז
של זאת מוקבמת לקביבותיה ושל זאת לקביבותיה
ואין זאת רואה לזאת ואין ביניהן משא ומתן יהיה זה
הרוחק שבין שתיהן במקום קבה להיות זו בלתי מבינה
לשון חברתה כי כבר התבאר שהלשונות הן הקבמיות
והדבור טבעי ואינו הקבמי · ואין טבעו מכריחו לאדם

להוניא לפועל מה שהוא לו בכח אפשרי כדבור
והמלאכות כלן שאם לא ילמדום לאדם לא ידעם
לעולם והם העמנאים באדם בכח אפשרי ואינם לו
כדמות הבחרות והזקנה שהם אצלו בכח חיוני
שיצא לפעל ואין לו מזה מונע כי אם העדר צורתו
לבד ועל כן העניים ההם לא יגיע לאדם מצד
למוד והרגל אלא מצד טבע · וידיעת המלאכות
והבנת הדבור הם כחות נפשיות צריכות אל מוציא
מכח לפעל ואם לא ימצא מי שיוציאם לא יצאו לעולם
ומפני שהאדם בעל שכל בכח לפי טבעו אם ילמד והו
יקבל ואם לאו לאו · ומפני שהוא מדמה ענין לענין
ואפי אם לא למד אחר שראה מי שלמד וצייר עניו
אפשר שיפעל פעל מתדמה לפעלו במוקרה בלתי
למוד או ירכיב פעל אחד על פעל אחר ויולד מהם
פעל שלישי כי הכל עמשך אחר הענין הטבעי · והנה
על זה תמצא ששתי קצות שתי אומות שהן קרובות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0078
powered by AMLAD·NTT DATA

זו לזו תדע זו לשונה של זו וזו לשונה של זו ואול.
יתפשט זה הרבה באומה האחת ומעט באומה השנית
או הרבה בשתיהן עד שיחשוב השומע דבריהם
שזו היא זו או מעט בשתיהן עד שיהיה נכר ההבדל
שביניהן ואמנם רחוקי הקצוות לא יבינו זה את זה.
והנה קרה ללשונות מה שקרה לפודות ואע״פ
שללשונות קרה בהסכמה והיתה הסבה הרוחק שביניהן
ולפודות קרה בטבע אבל הסבה היא אחת לשניהם
והיא הרוחק. וזה כי היפוד שחלקיו קרובים לחברו
ישובו הם הוא והוא הם בחלקיו גם כן ועל כן היה קל
התהפכות האש לאויר והאויר לאש בחלקיהם הקרובים
וכן האויר למים והמים לאויר בחלקיהם הקרובים. וכן
המים לעפר והעפר למים בחלקיהם הקרובים. אבל
העפר והאש התהפכותם קשה במקומם מפני שביניהם
הכלית הרוחק וקל בהמצאם בקירוב. וזה התחייב מן
היות החמר של הארבע יפודות חמר אחד ראשון ז

לארבעתם בכלל · וכן קרה ללשונות בעצמן כדומה
לזה מפני היותן גם כן כלן בעלי חמר אחד והוא
הדבור בכלל שחלקיו כ״ב אותיות · וכבר גרם הפזור
שקרה לאומה מיוחדת שנפוצה על פני כל האר
לשכח לשונה ולדבר לפי הלשון שהיא קרובה לה
בשכנותה · עד שהיה זה סבה אלוהית כדי שתשוב
באחרונה מעלת הדבור לישנה כשתתקבץ האומה
הייוחדת במקום מיוחד · שכבר יהיה הקבוץ ההוא
כולל כל הלשונות אשר בארץ ותהיה הסבה שכולם
ידברו בלשון מוסכם ביניהם ותהיינה כל הלשונות
מורכבות בהרכבה אחת אחר שהלשון תכלית הכונה
בה להשתיק הכונות מנפש לנפש עד שכשיארך
הזמן לא ידעו בעלי הלשון המורכבת אי זה דבור ז׳
היה מלשון פלנית או אי זה מלשון פלנית שלא יחלק
הלשון ההוא לשנים · וזה הדבר קרוב למושכל ראשון ו׳
שכבר יקרה היום לוי שמדבר לבני ביתו הקטנים ב׳

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0080
powered by AMLAD·NTT DATA

בשתי לשונות ומרגלם בכך שהם יחשבו שכל מה ש
ששומעים אינו כי אם בלשון אחד · ואע״פ שהיה צריך
להאריך יותר בקתרי הלשונות והיינו יכולים לגלות
בעניניהם נפלאות אלא שהיינו צריכים אל אריכות
דברים ואל הקדמות רבות כדי לאמת עניני קתריהם
במופתים ברורים הנה מקפיק עד כאן במה שאמרנו
בם בכלל לפי כוונת קצור זה החבור ״
חלק קימן ל״ ״ ענין ב״ ״ קימן נ״
כולל קוד הלשון המובחר שבכל הלשונות״
הנה כבר הודענו עניינים כלליים בלשונות
ובארנו שהשפע האלוהי מניע את כלן והוא קבת
מציאותן והוא המוציא אותן מן הכח אל הפעל ·
ואחר שהוא כן צריך להודיע אם כלן אצלו שוים
או בלתי שוים אחר שכולן הן פעולותיו · ונאמר
שידוע שהם שוים אצלו מצדו וגם הם שוים אצלו
מצד מציאותן אחר שאמרם הוא הדבור הכללי

אשר הוא הנותן בו צורות פרטיות והן ההשגות
המושכלות מהדבור · וגם אחר שההשגה שוה הכל
שוה · אלא שההבדל בין הלשונות יהיה בדמות
ההבדל אשר בין האומות ובדמות ההבדל אשר
בין מסתבם · וידוע שכל אומה שהיא בעלת תורה
ומצות וחקים ומשפטים צדיקים יותר מזולתה היא
נכבדת יותר אצל מי שמשפיע על הכל וכל מה
שהתרחקה האומה מן הדת הכללית הטרחות היתה
יותר רחוקה ממי שהוא סבה ראשונה להשפעת
הלע הדת שהוא השפע האלוהי המניע הדבור הכללי ·

וכבר התפרסם באומות שאומתנו היא
האומה הראשונה אשר קבלה תורה מפי הגבורה
ואין שום אומה מסחשת זה ומה שהכל מודים בו
והתפרסם כבר אין צריך להביא עליו ראיה · ואם
כן מי שעשנו היה אצל המשפיע מעולה משאר
חבריו לשונו גם כן מעולה אצלו משאר הלשונות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0082
powered by AMLAD·NTT DATA

והעד שבלשונה שלהאומה הזאת המיוחדת דבר
אתה כל מה שדבר ובמכתבה צוה לכתוב כל מה
שיכתב ולא עוד אלא שמה שנאמר שנכתב על ידו
על שני לחות אבנים בין יהיה הדבר כפשוטו לבד
בין יקבול הנגלה והנסתר יחד ויהיו שניהם אמת
או האחד מהם · הנה נכתב בלשון הקדש שהקבלה
נמשכת קיימת עד היום · ואם יאמר אומר אמת
היה אבל ראה האומה בלתי ראויה לאותה המעלה
והחליפה באומה אחרת והחליף חקיה ומצותיה ובא
ומעטם והמיר מכתבה · הנה האומר דבר זה הוא
בעצמו מודה על מעלתה ועל מעלת לשונה · ו
ועל מעלת מכתבה בעל כרחו ואחר שהודה על
העיקר בא והקשה עליו מפני ראותו חסרון שלשת
המעלות הנסכרות היום ממנו · וגם אנו לא נקשה
עליו בענין החסרון המורגש כי אם היינו מכחישים
המורגש לא היינו יכולים לאמת המושכל שהמורגש

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0083
powered by AMLAD·NTT DATA

קודם לו בטבע ואע"פ שהוא שכל קודם למורגש במעלה
כמו שהתבאר בדרכי חמש הקדימות · אבל גם אנו
נודה על האמת שהיום שלשת המעלות חסרות
ממנו אבל לא על דרך חלוף אחת מהן באחרת
רק הדבר דומה למי שהיה אצלו מרגלית נחמדת
והיה רוצה להנחילה לבנו ובתוך הזמן שהיה מורה
לבנו דרכי העשר כדי שיכיל שיכיר מעלת המרגלית
ותהיה נחמדת בעיניו כמו שהיא חמודה בעיני אביו
בא הבן והכעיס את אביו מה עשה האב לא רצה
לתת המרגלית ביד אדם כדי שלא יפסיד בנו ירושתו
אם ישוב וירצה את אביו אבל השליכה בבור כי אמר
אם לא ישוב בני איני רוצה שיירשנה ואם ישוב איני
רוצה שיפסידנה וכל עוד שלא ישוב תהיה גנוזה
בבור וכשישוב מיד אעלה מן הבור ואתננה לו ·
וכל עוד שלא שב היו באים עבדי אביו והיו מכעיסין
את הבן בכל יום ויום וכל אחד מהם היה מתפאר

שאדוניו עתן לו המרגלית והבן לא היה חושש כי לא
היה בו דעת אחר זמן כל כך הכעיסוהו עד ששב
ומחל לו אביו והעלה המרגלית מן הבור ונתנה לו
כשראו עבדי אביו כך מיד נפלו פניהם ובושו מ
משקריהם לפני הבן והיה להם הרבה לעשות עמו
עד שימחול להם הכעס שהכעיסוהו ברוב פיוסים ·
כן קרה לנו עם האומרים שהשם החליפנו בס
בס שאין לנו פה להשיב כל זמן שאנו בלתי מרגים
את השם באשר חטאנו לו ואולם בשובנו ובהשיבו ג
גם הוא את שביתנו יבושו מביישנו מפנינו בראותם
אשר שב יי את שבותנו ואשר שברו וקבלו דיוין
היה ואנו לקינו בעונותינו ועמדקו עד כלותם ··
ומפני שאין אנו עדין היום באותה המדרגה
שאנו מצפין לעלות אליה בכל יום עדין המחלוקת
במקומה עומדת למי החמדה והאמת הלנו אם
לצרינו עד בוא המכריע הדולה המרגלית מהבור

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0085
powered by AMLAD·NTT DATA

ויתעה לאשר יחסון לנו אולהם ואז יתברר האמת
תכלית הבירור ותשוב החמדה לבעליה הראויים
לייש אותה הנקראים בנים לי״ ותסור הקנאה
והקטטה והמחלוקת והשנאה ותבטלנה המחשבות
המדומות מהלבבות ויראה כל איש ואיש את כל
אחד ואחד מאישי המין כאלו הוא הוא חבריו
וחברו הוא הוא עצמו · כמו שאדם רואה כל אבר
ואבר מאבריו שהאחד הוא זולתו וכל חלק מהם
אצלו הוא הכל ואז ישוטטו רבים ותרבה הדעת
ולא ילמדו עוד איש את רעהו לאמר דעו את י״ה
כי כלם ידעו את השם למקטנם ועד גדולם כמים מכסים
לים · כי מלאה הארץ דעה את י״ כמים לים מכסים ·
ואחר שהדבר הוא כן הכל מודים שמבחר כל
הלשונות מאז היא לשון הקדש · ופל כן נודע מה
שנודע בה לנביאים בסוד השם המפורש מה שלא
נודע לזולתם מאישי מין האדם · והנה גם הטבע גוזר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0086
powered by AMLAD·NTT DATA

עד שיהיה השם בוחר בדבר אחד מיוחד מכל
פרטי הענינים כמו שבחר בערבות מכל הגלגלים
כאמרם שבעה רקיעים ברא הקב"ה בעולמו ומכולם
לא בחר כסא כבוד למלכותו אלא ערבות והוא
השביעי אלא ששם ערבות משותף · והנה הנראה
מכל כוכבי השמים שהשם בחר בשרוש מכלם ·
והנראה מהיסודות שהאש מובחר מכלם ולמעלה
מכלם · והנראה ממיני המתכות שהזהב מעולה
מכולם · ומהחיילנות שהתמר מעולה מכולם ·
ומבעלי חיים השוחים שלויתן מעולה מכולם ·
ומהמעופפים שהנשר מעולה מכולם · ומההולכים
השור בבייתים הנקראים בהמות · והאריה בבריים
הנקראים חיות · ומכלם האדם · ומהאדם ישראל ·
ומישראל שבט לוי · ומשבט לוי הכהן הנביא ·
הנה כבר התבארה הכוונה במה שרבינו להודיעו
בזה החלק השלישי שמבחר הלשונות הוא לשון הקדש ··

החלק הד׳

קימע אותיותיו ·
מנפעף ·· חלקיו ז׳
חמשה ·· ועשיעו חמשה ·· והשם שמואל ·
חלק קימן מ׳ ·· עין א׳ ·· קימן ש׳ ··
כולל עין יצירת האדם ·· בסר יצירה העיד
ששלשה דברים נבראו עם כב׳ אותיות · האחד
עולם · והשני שנה · והשלישי נפש · והעולם
הוא אש ומים ורוח · ונבראו באמש ·· וז׳ כוכבי לכת
ונבראו בבגד כפרת ·· ויב׳ מזלות · ונבראו בהוזא
טילנפעצק ·· הרי זה כלל העולם ופרטיו סתם ··
והשנה נבראת מן העולם ·· שהיא חום וקור ורויה ·
שנבראו מן אש ומים ורוח ·· באמש גם כן ·· וז׳ ימי ז׳
בראשית · שנבראו מן ז׳ כוכבי לכת · בבגד כפרת
גם כן ·· ויב׳ חדשי השנה ·· שנבראו מן יב׳ מזלות ·
בהוזא טילנפעצק גם כן ·· והרי זה כלל השנה ו
ופרטיה סתם ·· והנפש נבראת מן העולם בשנה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0088
powered by AMLAD·NTT DATA

הכללית ובחלקיה · והיא ראש ובטן וגויה · שבראו
מאש ומים ורוח · באמש כמו כן וז׳ שערים · בז׳ כוכבים
בבגד כפרת גם כן · ויב׳ מעהיגים · ביב׳ מזלות · בהוז
אטי לגם עצק גם כן · והעולם וכל מה שנבראו בו
הוא עצמי · והשנה וכל חלקיה הם מקריים · והנפש
וחלקיה הם גופיים · ואמנם עוד נבראו מהאמות
הנקראות אבות · ושושים ויסודות · שלשה דברים ·
והם שמים וארץ ואויר · וגם שלשתם גופים · אלא
שהשמים פשוטים וזכים כדמות האש · והארץ מורכבת
ועכורה כדמות המים · והאויר בינוני משותף כדמות
הרוח · והנה תלי בעולם כמלך על כסאו · וגלגל
בשנה כמלך במדינה · ולב בנפש כמלך במלחמה ·
והנה התלי כדמות בריא כשראשו במזל אחד
זנבו בשביעי לו חלק בחלק מן קפ לקפ מעלות ·
משם מעלות שהגלגל נחלק בהם · ראשו זכות זנבו ח
חובה · לבו מכריע בנתים · והנה הגלגל כדמות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0089
powered by AMLAD·NTT DATA

עגול בעל שתי קצוות והאמצעי מכריע בטרים
והנפש הוא כח אחד נוקף על מהות הגוף ו
ומכע את הגוף בעצם ומתנועע עמו כמקרה
והכח ההוא משכנו בלב · והוא צורת הלב · ועל
כן נקרא לב · והנפש גם כן שמה דם · והלב הוא
עומד בכח הדם · והדם הוא הדבר הראשון אשר
נתהוה באדם · על כן אדם עם דם קרובים בעצם גם
דמיון מכללם · גם אדמה · גם דמות · ודממה ·
וכל אחד מאלה נבדל בעבור עצם מזולתו · וגם
התיחד עמם בעבור רמזים · והנה ראשית מציאות
האדם הוא מקרה והוא קרי · שהוא שם שכבת זרע ·
והוא זרע לבן · ובהיותו זרע נשתתף בשם עם כל
זרע · והלובן בו מקרה · והוא סוד השלג הלבן ·
והרמז כמעשה לבנה הספיר · ובעליונים כמראה
אבן ספיר דמות כסא · אלא שזה מיוחס בשם אבן
וזה בשם לבנה · ומי שנתבלבל דבורו היה לו הלבנה
לאבן ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0090
powered by AMLAD·NTT DATA

ויחס הלבנה יחס חלוש שהוא חמר קל להתפעל
ולהתהוות וקל להשתנות ולהפסד והוא דבר מחובר
בפעלה מלאכתיית · והיא הנפעלת בידי אדם ·
והוא יחס החמר הראשון התחתון · ויחס האבן יחס
חזק שהוא חמר קשה להתפעל ולהתהוות וקשה
להשתנות ולהפסד והוא דבר מחובר בפעלה טבעית ·
ופעלתו בלתי מורגשת ובלתי מדומה אבל מושכלת ·
והוא יחס החמר הראשון העליון · ובבר רמזם השם
במקום שהורה עליו סוד צורת ההשגה האנושית
באמרו ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים ·
שבא להורות שההשגה נמצאת באדם בכח הדברי
שבו ובשהכונה שוה בכל כחותיו שהם נשפעים ממנו
ההשגה אחת שוה והדבריות שלמות בלתי חלוק דעת
וזהו סוד שפה אחת ודברים אחדים · ועוד רמז שאלה
הכחות יש להם תנועה במקום האור ומשם יש להם
ירידה וזהו אמרו ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0091
powered by AMLAD·NTT DATA

ורמזוהו חכמים ז"ל באמרם בנפעם מקדמונו שלעולם
והוא אור השכל המיוחס אל המזרח שמשם האור
יוצא לעולם · והנה שם המזרח קדם · ואמרו וימצאו
בקעה בארץ שנער דרשו בו ארץ שנערו בה בימי
המבול · מן וינער יי' את מצרים · ואני קבלתי בו
שהוא רמז לשוב הכחות המושכלות אל הנערות ·
במקום ששם הנערות ועל כן אמר וישבו שם · שלא
זזו מדרך הילדות והשחרות · והוא זמן בלבול הכח
הדברי על כן קרא שמה בבל כי שם בלל יי' שפת
כל הארץ · ונפסדה הכונה הראשונה מההשגה ·
ועל כן אמר שיזמו מחשבת הקבוץ · והקבוץ סבתו
השכ הסדר השכלי ושמיעת הכחות זה לזה והמשך זה
אחר סדרו שלזה · אך הפזור הוא בהתהפכות
הכוונות והדיעות · ואחר שהורחקה מהם השגת
האמת ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם
לחמר · איך יתכן לבנות מקומות הקבוץ שהם ז'

העיר שהיא מקום כלל כל הכחות והמגדל שהוא
מקום המושל עליהם והוא מקום הכח הדברי אשר
התיחס אל הראש כמו שרמזו באמרם ומגדל וראשו
בשמים · והורה שאם נפל בלבול בין הכונות לא יתכן
לעולם להשלים החפץ · ומפני שהמשיג אין ראוי שיחשוב
בהשגתו לעשות לו שם ולא לבקש ה׳ השגה
כדי לקבל ממנה גמול שזו היא עבודה שלא לשמה
גזיר השכל לבלתי השיג כלל ומעניש הכחות על זה
לבלתי שמוע זה לזה ולבלתי התקבץ יחד ועל כן
נאמר בענשם הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא
ישמעו איש שפת רעהו · ומיד הענישם כאמרו ויפץ
יי׳ אותם על פני כל הארץ · וזה כולו אע״פ שרמזנו
נבתרו אין המקראות יוצאין מידי פשוטן שהנה אחר
שאין דבר מכריח אותנו להאמין שזה משל ואינו
כפשוטו בשום פנים נאמין רחלה הפשט כאשר הוא בשאין
מונע שכל מפחישו ואחר זה נדרוש עליו מה שסובל

על דרך הנסתר · שכל מה שנדרש לפי הנסתר מורה
על חכמה יותר עמוקה ויותר מועלת לאיש המיוחד
מהוראת הנגלה · שהנגלה נסתב להועיל לכלל
העם שאין להם שקול דעת להבדיל בין האמת והשקר
וזה אינו מועיל לבעל הדעת המבקש ההגלחה
המיוחדת בכח הדברי · שאם מתו אלף בני אדם אחר
שנולדו וחיה כל אחד אלף שנים וקריה לכל אחד אלף
מקרים בזמנו מהם על דרך גמול ומהם על דרך
ענש ומהם בלתי גמול אבל מקרים גמורים ומהם
בלתי עונש גם כן · ואלה עלו ואלה ירדו מה תועלת
בכל זה הספור ההמוני לזה המיוחד היודע כבר
דרכי הנהגת המציאות · ולפיכך מבקש לדברים
ההם דרך מועלת לו בם · ועונה אל מה שהוא בו גם
יודע שהמחבר כוון להשלים שתי הקצוות בדבריו
במקום שאפשר לעשות כן כזה הנרמז שהנה יש לנו
עדות מורגש מהפזור של האומות · ומשנוי הלשונות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0094
powered by AMLAD·NTT DATA

יש לנו עדות מושכל שהענין היה כפשוטו · והתועלת
הכללי בזה הוא לדעת דרכי העגש והגמול הבאים
מהשם בהשגחה על הכלל לפי מעשיהם ולפי דבריהם
ולפי מחשבתם ששלשתם נכללים פה · ואמנם התועלת
הפרטי למיוחד בזה הוא להשיג הנסתר הרמוז אליו
בהשגות אשר שם גמולו ועגשו ושאר הגמול והעונש
אצלו פחותים כנגד אלו · שאלו נפשיים ואלו גופניים
ולא כללנו זה הענין בתוך דברינו אלה
אלא לעורר דיעות המשכילים אל אמתת הדברים
שזה החבור לא חובר כי אם לבעלי שכל שקבלו
הקדמות כלליות בקבלה הרוחית המיוחסת אל
השם יתע בפעל · ומפני שדברינו היו בענין יצירת
האדם והכח הדברי שבו המוכן לקבל המושכלות
ולצאת לפעל עם שפע השכל המשפיע עליו בעדו
בעל חמר והוצרכנו להודיע סוד חמר היצירה · על
כן כללנו בתוך ענינינו סוד דור הפלגה בכלל על

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0095
powered by AMLAD·NTT DATA

העה דרך ובדמות רמזקטן · ונשוב לומ שהיצירה
האנושית הטבעית גזרה להיות האדם סוף כל נוצר
ושיוכללו בו כל הכחות מקובצים מהם טבעיים ומהם
רצוניים ומהם מקריים ומהם שכליים · וגם נחלקו ל
להיות כל אלו קצתם רוחניים וקצתם גופניים · וגם
היו לו ובו מהם בכח ומהם בפעל ומה שהם אצלו
בכח נחלקו לחלקים שנים ראשונים והם כח קרוב וכח
רחוק · ואמנם מציאות האברים יורו על מציאות
פועל קרוב או רחוק גוף או כח בגוף או בלתי גוף ו
ובלתי כח בגוף כי זו חלוקה הכרחית · וכן כל דבר
נמצא מורגש או מושכל הוא מעיד על מציאות
ממציאו ופועלו ומורה על מהותו אחר העיון ה
הראוי · ואחר שזכרנו שכל המציאות נכלל בצורת
האיש הזה הפרטי השלם בדעתנו כל עצנו ידוע ש
שממנו נדע כל המציאות · ועל כן נחקור על
עצנו לבד בכללו ובפרטיו ויספיק כאלו חקרנו הכל ·

אחר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0096
powered by AMLAD·NTT DATA

אחר אשר הוא כולל הכל · ונאמר כי מצד היות זה
הנברא האחרון והוא הכל על דרך תכלית כל ההרכבות
דומה לקונו יתי שהוא הנמצא הראשון והוא הכל
על דרך תכלית התמעט ההרכבות והגיעם עד
מי שהוא בתכלית הפשיטות והייחוד עד שאי אפשר
להיות פשיטות ואחדות אחריו אשר אין בעצמו שום
הרכבה בעולם לא עצמיית ולא מקריית ולא על דרך
התיחסו אל דבר זולתו ולא על דרך התיחס דבר אחר
אל עצמותו · וכל הנמצאים נמצאו מאמתת המצאו ·
וכלם אפשרי המציאות בבחינת עצמם ומחויבי ה
המציאות בבחינת סבתם · והוא מחויב המציאות
בבחינת עצמו לבדו · ומפני זה היה ראוי שהוא
יתי ישגיח באדם בשני צדדים בהכרח ויהיה הוא המכריע
בין צדדיו השנים · הצד האחד מצד הדבר הפשוט ז
אשר באדם והוא הכח הדברי הנקרא נפש · והצד השני
מצד הדבר המורכב אשר באדם והוא החמרי הנקרא

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0097
powered by AMLAD·NTT DATA

גוף · והמכריע בינהם הוא השכל המשפיע עליהם ·
והוא נבדל מהם · ומפני שהדבור משותף בשניהם
בגוף · ומשותף בשניהם בנפש · וכן המחשבה נחלקת
לשתים בשניהם · אחת רוחנית שכלית · ואחת גופנית
דמיונית · וכן המעשה נחלק לשנים · טוב ורע · והנה
הדבור הנמצא בפה נחלק לששה חלקים · שהם שש ק
קצוות · והם אמת ושקר · וטוב ורע · וברכה וקללה ·
וכבר אמרו הקדמונים שגם אלה יחלקו עוד לחלקים
ושמו אמצעי בין האמת והשקר · והוא שקראוהו
המעורב · ועוד חלקו המעורב לחלקים · שידוע כי
אין אמת יותר מאמת · ואין שקר יותר משקר · אבל
יש דברים שאינם אמת גם אינם שקר · ויש קרובים
אל האמת ורחוקים מהשקר · ויש קרובים אל השקר
ורחוקים מהאמת · מפני שהאמת והשקר שתי קצוות
אשר אין אחריהם קצה ממינם והם שתי תכלות · ואע״פ
שהאמת דבר עמצא והשקר דבר בלתי עמצא · ועל כן

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0098
powered by AMLAD·NTT DATA

המעורב היה אמצעי לקצוות · ונחלק גם הוא ברוחק
ובקירוב אל אחת מהן · וקראו הקצה האחד כלו אמת ·
והקצה השני כלו שקר · והאמצעי חציו אמת · וחציו
שקר · וחלקיו רובו אמת ורובו שקר · ואמנם הענין
שאינו לא אמת ולא שקר אינו ממין החלוקה הזאת
וידוע שהדבור הוא המורה על דבר עמצא ואם
הוא עמצא במציאות כמו שנזכר בדבור ייוחס לדבור
שם אמת מצד העמצא שהורה עליו · וגם יתכן שהדבור
יבוא להורות על דבר שהוא עמצא ואין לדבר ההוא
שום מציאות כפי הדבור ואז ייוחס לדבור ההוא השקר ·
מפני שלא הורה עליו העמצא כמו שנזכר בדבור ·
ומה שיהיה הדבור נחלק להורות בו על שני עמצאים
ויהיה האחד עמצא והשני נעדר ייוחס הדבור בם לחציים
ויהיה חציו אמת מצד העמצא וחציו שקר מצד הנעדר ·
וכן ברוב ובמיעוט יהיה הכל לפי העמצא והנעדר ·
וכן הטוב והרע · והברכה והקללה · יובנו מהנזכר

בדבור בדמות האמת והשקר וחלקיהם · וכן המחשבה
בעצמה · אבל המעשה כולל טוב ורע · אבל אין אמת
ושקר נופלים עליו בעצם כי אם במקרה · כאמרך פלוני
כתב ספר פלוני שיאמר בזה אמת או שקר במקרה
כלומר שחוזר הענין אל הפעל ואל הפועל אם היה הפעל
הרמוז ממעשיו על ידי הפועל את הנפעל או לא ·
אבל אם תאמר פלוני עשה מעשה פלוני אינו נופל על
זה הענין אמת עשה ואפי אם עשהו אבל תאמר טוב
עשה או רע עשה · וחוזר אל המעשה שהוא טוב או
רע גם אל הפועל שעשה טוב או רע · ואמנם על
הנמצא אם נמצא נופל עליו אמת שנמצא ואמת שהוא
בצורת כך · או להפך · ואם כן אין אמת נופל כי אם על
עצם הנמצא ועל תאריו הנמצאים · גם אין שקר נופל
כי אם בהפכם · ואמנם על המציאות הכללי בא עליו ענין
מורה על היותו טוב מפני הפעולה ובא עליו הוראת
המציאות ההכרחי שהוא האמת · וגם התיחסה הפעלה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0100
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana © ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0101
powered by AMLAD · NTT DATA

ובלתי טהור הוא מקרה הוא והוא מקרה לילה קרי שמו ז׳
זוהמא הוא טפה קרוחה היא כי הוגלדה טפה האמצעית
וזה הקוד יגלה לך כח חרטום ואשף וכשדי · כי טפה
קרוחה · קופה חרטה · ויצר אותו בחרט · והרמז הוא
ישופך ראש ואתה תשופנו עקב · ואור כשדים ידוע ·

ולפי מה שרמזתי אם תרצה

להשיג השגות אמתיות השתכל בנבראים ובאותיות
שבם נבראו הנבראים ובנקודם ובטעמם ובתנועתם
ובשמותיהם ובמספריהם ובחלקיהם ובחלקי חלקיהם
ובהרכבתם הראשונה ובמוכפלת פעמים רבות ·
ואז תבין יראת ה׳ ודעת אלהים תמצא · ואי אפשר
להאריך בקוד יצירת האדם כי אין קץ לחכמה · אבל
הרמזים מספיקים והוא שראשו בדמות הגלגלים ומה
ומה שלמעלה מהם · ומבטנו ולמטה הוא בדמות עולם
התחתון אשר ממנו נברא ובו נוצר בקתרי גלוי עריות ·
ובקוד שפיכות דמים · ובעבודת ע״ז · ועל כן בזכר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0102
powered by AMLAD·NTT DATA

המושל והרוכב שהוא פועל זה הפעל בנפעל כא
כוד ברית מילה שכולל שלשתם ע״ז · ושפיכות דמים ·
וגלוי עריות · וזו היא הברית שכרת אתנו שאנחנו
זרע אברהם אוהבו וזרע ישראל עבדו · לכרות ממנו
אלה השלש עברות החמורות שבתורה · שבאו לנו
בעת בריתנו ממניאות העולם התחתון אשר אין לשכ
חפץ בו כמו שאין לאדם חפץ במה שמוניא ממה
שאכל אלא שהטבע מכריחו · וכא הברית לזכרון
שאם יבוא אדם לעבור אחת מאלו העבירות שיזכור
מברית מילה שאתו שכבר יש עליו עדים שבעה ע
עליונים ראשונים והם ז׳ ימי היצירה · ואחריהם כל
הנבראים בם · ועל כן היה יום זמן הברית אחר גלגול
ז׳ ימים והוא השמיני שהוא היום שבו נברא ובו נולד
והוא יום בריתו ויום בריתו · ולו היה לפני זה לא היה
ביום בריתו · ולו היה ביום בריתו אע״פ שלא היה יכול
לקבול · לא היו הנבראים עדים עליו והיה ראוי שלא

יהיה נידון ביום מן הימים · והיה נגל במקום ממקומות
המציאות · והיו לו שרים לחטוא בהם · והיה נגל בם
מהעונש · ולו היה אחר א׳ ימים גם כן · היה צריך
להיות עוד ביום ט״ו ללידה · והמציאות גלגולו מז׳
לז׳ כפוד ז׳ כפירות המתגלגלות במדות השם שבם
דן עולמו · והיו הז׳ והז׳ נחלקים אלה לעצן ואלה לבטלה ·
ועל כן היה בשמיני · ועשמי הרב במילה ידועים
מפקח החלק השלישי של המורה ודעם משם · כי הם
על צורה אחרת וגם היא מעולה ונכבדת · ואמנם
על זה אמר השם ואעידה בם את השמים ואת הארץ
וכל הנמשך לזה · והנה אלה הג׳ עבירות באו לעורר
על ג׳ כפירות הידועות בקבלה · שהם המחשבה
והחכמה והבינה · והם הם החכמה והבינה והדעת ·
ושלשתם מורות על מה שראוי להאמין בשם יתעלה ·
כי החכמה גוזרת לבלתי עבוד ע״ז · והבינה גוזרת
לבלתי שפוך דמים · ממי שנברא בצלם אלהים

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0104
powered by AMLAD·NTT DATA

והדעת נוזרת לבלתי גלות ערוה · להחליף כח
בכח נכרי וזר שהוא בלתי מינו שהטבע האנושי · ג׳
נוזר שהאדם ואשתו בדמות המין כולו · וכל איש כמין
ואם מחליף דומה למין שמחיר מינו · וזהו זר אצל
הטבע כל שכן אצל הדעת שהוא אחר הטבע · וזונו
הוא בדמות עצמו ובשרו וזולתו זר אצלו · והשם כרת
ברית לבלתי התקרב אל הזר ולברוח מן הערל · ועל
כן רמז בפסח הבא להבדיל בין הדמים · וכל זר לא
יאכל בו · וכן וכל ערל לא יאכל בו · ובקרבן והזר הקרב
יומת · והערל כזר אצל השם · והקוד כל לב אטום
מלקבל הוא זר אצלו · ועל כן צוה מבואר ומלתם את
ערלת לבבכם · ובא בענין התשובה שהיא קבת הגאולה
וקוד הקבוץ ומל ה׳ אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך
לאהבה את ה׳ אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך ·
ואמרו למען חייך · יורה על היות המילה הנגלת קבת
מילת הלב · ומילת הלב קבת חיי העולם הבא ללב ולנפש

[illegible]

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0105
powered by AMLAD·NTT DATA

חלק קימן נ״ ענין ב״ קימן מ״

כולל כב אותיות ״ כתוב בספר יצירה
כב אותיות יסוד ׳ ג אמות ׳ אמ״ש ׳ וז כפולות ב
בגד כפרת ׳ ויב פשוטות ׳ הוזחטי לנס ׳ ענק ׳

ושם כתוב שאלה כב אותיות

הן הן שבהן נברא הכל ׳ סאמרו כב אותיות חקקן
חצבן שקלן המירן צרפן וצר בהן נפש כל יצור
וכל העתיד לצור ׳ ועוד אמר שם כב אותיות
חקוקות בקול חצובות ברוח קבועות בפה בה מקומות ׳
וזכר מקום מבטאן ׳ וזכר מוצא כל אחת מהם לפי
מציאותן ׳ ואמר שהן קבועות בגלגל ברלא שערים
וכל מה שעמשך לזה ומשם תבין השאר ׳ הנה בא
זה המחבר ספר יצירה יהיה מי שתרצה ז״ל להודיע
לראי ״ ולחושבי שמו שכב אותיות הם יסוד הדבור
והוא גלגל עשירי ר״ל גלגל האותיות והוא הגלגל
המעולה שבכל גלגלי המציאות והוא גלגל ראשון ב

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0106
powered by AMLAD·NTT DATA

במשלה וקדם לכל גלגל במציאות והוא גלגל
התורה והמצוה וכל העליונים והתחתונים מתנדנים
על פיו · ועליו נאמר בדבר יי׳ שמים נעשו וברוח פיו
כל צבאם · וכבר קראו בעל הספר ספירה אחת ראשונה
ואמר אחת רוח אלהים חיים · ואמר קול ורוח ודבר זו
רוח הקדש · וגם קראו ספירה שנית · באמרו שתים רוח
מרוח · שתף שם רוח לשני ענינים · מפני שהדבור
הראשון הפנימי הוא רוח הקדש · והדבור השני החיצון
הוא הכח הדברי · וסוד ויהי האדם לנפש חיה תרגום ·
והות באדם לרוח ממללא · ומזה תבין סוד חיות אש
ממללות · ופעמים חשות ופעמים ממללות · חש מ״ל ·
חש · ממהר התנועה · מל פוסק מהתנועע · וכן
חש · שותק · סימן חש בין · ומחשבה · מל מדבר ·
סימן מל · ות · חבר סופיהן תמצא בונות · רמז שתי
אבנים בונות שני בתים · וכן כלן · ושם נאמ אשר ברוח
השני הנברא מהראשון חקק וחצב בה כ״ב אותיות ··

והנה הורה בדבריו כלם שהספירות העשר הם
העקר הראשון והקרוב אליהם במציאות הם כ״ב
אותיות ׳ ושני העיניים היו שקראם בראש ספרו
לב״ נתיבות פלאות חכמה ואמר שבהן חקק יה יהוה
צבאות שמו ׳ ואני אעוררך על זה הסוד ׳ דע כי
שם יה הוא השם המעולה והנכבד שבכל השמות ׳ ז
גם המלא הוא הוא עצמו אלא שזה בן ב״ אותיות וזה
בן ד״ אותיות ׳ וכמו שנכתב הראשון חצי השם ׳ כן
ראוי שתפריד חציו האחרון מהכל ויהיה הראשון ׳ ז
יה ׳ וזה חציו ׳ ויהיה האמצעי יהוה ׳ וזה כולו ׳
ויהיה האחרון וה ׳ וזה חציו הנשאר מן החצי הראשון ׳
ואז הכל שני שמות שלמים אלא שנתגלה מחבורם
ומפירודם סוד הענין המורה על השרש הנקרא
בזה השם וכתבהו בצורה זו שני החצאים נפרדים
והאמצעי מלא מחובר כזה ׳ יה יהוה וה ׳ עתה
חלקם לח״ אותיות בחלוק שוה ד״ד ׳ ותמצא הסוד

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0108
powered by AMLAD·NTT DATA

מפורש יהיה והוה׃ חבר עוד חצי האחרון אל חצי
הראשון ושים האחרון ראשון והראשון אחרון ותמצא
שהיה בראשלה כך׃ יה׃ וה׃ והרמוז הנהפך מראש
לבוף ומבוף לראש׃ וה׃ יה׃ חברם ותמצאם והיה׃
חבר השנים הראשונים עם זה השלישי ועשה מהם
שלש תיבות בני ארבע ארבע אותיות ותמצא כולם
יהיה והוה והיה׃ קח עוד ב׳ אותיות אחרונות
ושימם בראש התיבה הראשונה
ותמצא הכוד מפורש מן וו׳ אותיות ו׳ מפה ו׳ מפה׃
ודי לך בזה הרמוז המופלא בזה המקום כי לפנים
יושלם זה הכוד יותר רחב בעש׳ ואמנם היתה זאת
ההערה פה להודיעך כי ראשית מעלת השמות
שאינם עמחקים היה זה השם הנכבד׃ וכוף המעלות
הוא שם צבאות׃ ובעל הכפר חבר הראש עם הכוף׃
ואולם מה שבינהם הם ג׳ מעלות והם אדני אלהים
שדי׃ והנה אל׳ גם אוה׃ הם מענין אלהים׃ והנה

אל אלוה

כך היה כתוב בהערה אותיות
השמות שלמי׃

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0109
powered by AMLAD·NTT DATA

חבור אל עם יה׳ ׳ נתקדש ׳ והוא כפל אהיה ׳ וחבור
אל עם יה׳ נתקדש בצורת הסוך ׳ בענין אלהי׳
גם אל ויה׳ ׳ נתקדש גם כן וסודו נעלם בשם אליהו ׳
וברמז ואלהי יעקב ׳ והוא כפל יהוה ׳ ויש לחצאים
נפלאות ׳ וכן לחלקים ׳ וכן לכללים ׳ ולחבורים ולפירו דים ׳
כי מדרכם ׳ ודע סוד השם המפורש על אמתתו ׳
וכבר עלה השם לחמש אותיות בשתי המעלות והן
אלהים צבאות ׳ והיו עשר ׳ ועל כן י׳ עשרה ׳ וכל
שם מיוחס לשם ׳ לא ימלט מהיות בו אות מאותיות
אהיו׳ שהם ארבע אותיות הנוח ׳ ונקראו אותיות
ההשלמה ׳ ומהם חובר שם הקדש העצמי ׳ ועתה
כתוב ׳ אותיות הנזכרות חמש למעלה וחמש ל
למטה ׳ והפרש ביניהם הפרש מעט כאלה ׳
א ל ה י מ ואם תמצא מח שכלי
צ ב א ו ת בקדקדך בקלות תבין
סודות יהם מפורשים ׳

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0110
powered by AMLAD·NTT DATA

ומקוד זכרים ונקבות תתעורר אל עננים ורמזים
בם · וממה שרמזנו לך ונם ממה שתשמע אחר זה
תדע שהכל תלוי בי׳ ספירות ובכב אותיות הקדש ·
חלק קימן ק״ ענן ג״ קימן ו״ כולל חלוקים ·
הנה ענן חלוק האותיות הרמוז בספר יצירה היה
משולש · מן ג׳ ראשונים והם אמש · ומן ז׳ שנים והם
בגד כפרת · ומן יב׳ שלשיים והם הוז חטי לנס עצק ·
וזה החלוק הוא לפי היצירה · ונלקחה אות ראשונה
מהן לפי סדר אלפא ביתא ישרה · והושמה ליסוד
ראשון והוא ראשית כל מספר שאין לפניו מספר
כי לפני אחד מה אתה סופר · והשלש מעלות שהם
במציאות · יסודות · כוכבים · מזלות · שמהם נבדא
הכל · היו בדמיון האותיות נחלקים כך · מפני שאלה
השלשה מספרים יתגלגלו בגלגול שונה זה לזה ·
כי כשתרבע ג׳ המספרים האלה על ג׳ תמצא סוד
התחלקם · כיצד ג׳ פעמים ג׳ · הם ט׳ · וג׳ פעמים ז׳ הם כא׳ ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0111
powered by AMLAD·NTT DATA

חבר ט׳ עם כ״א · הרי ל׳ · ועוד ג׳ פעמי יב׳ · הם לו׳ ·
חבר ל׳ עם לו׳ · הרי לו״ל · חלק ו׳ לגג · הרי גלגל ·
וכודו היה הוה יהיה · בכוד י׳ אותיות שהם י׳ כפירות ·
והם ו׳ פעמים אי׳ · וכימטך ואי׳ זה מקום בינה · וכן
תעשה לז׳ וישלו קנד׳ · חבר קנד׳ עם כו׳ · וישלו רב׳ ·
והם כ׳ פעמים יא׳ · ועוד תעשה כן לב׳ · וישלו רכד׳ ·
חברם עם רב׳ · ותמצא דעתי · וכודו במכתבך
כדר עצמך · וזהו המספר המתגלגל על כב׳ ·
אותיות שהם מרובעים על עצמם שהוא שתם
כב׳ פע׳ כב׳ · ויצאו מן אהוי פע׳ אהוי · והם תפד׳ ·
וכיח ושמתי פדת בין עמי ובין עמך · כי הוא
חכר ו׳ כתי · והם גם כן בכודו נכדר הזמן בגלגל ·
או אמור כדר הזמן בגלגלים · והנה נולדה שנה
מכדורם · שהיא חלק מחלקי הזמן · והנה הכוד בדם
ובנפש · והנו גלגל · בדמך · מכבד אלהיך ·
והנם יא׳ פע׳ דם · והכוד אם די׳ · ועשנו שאחר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0112
powered by AMLAD·NTT DATA

שמצאה אם העמנא די במציאותה לחבר אליה
הדבר הכלל והוא אות ש׳ שהוא כלל הספירה האחת
הראשונה העקראת רו״ח אלהים · ופודה מ״צ״פן · ויוצא
יהוה בתמורת א״ת בש׳ · והוא רמז לשלש מעלות
אחדים ועשרות ומאות · שהנה ג׳ מרובע ט׳ · ועוד
ג׳ מרובע עם ל׳ · הוא ש׳ · על דרך שתוף ו׳ ·
ועל דרך עצמו הוא ג׳ · הרי ט״ג · ועוד מרובע עם
ש׳ על שתשו הוא ן׳ · הרי ט״ן · והנו יצא מן ג״לש ·
שפוד ש״ג״ל · ורמזו שלג שתחת כפא הכבוד שמרונו
מתהוה העפר העקרא ארץ שנ׳ כי לשלג יאמר היה
ארץ · ופוד ט״ן · שכבת זרע · שכתב זרע · והנו
כתר שבמזל · וכל ש׳ יצר · ועל זה היה מכתב
שר הלב · גם כתב שמר הלב · והפוד שהוא אש
מתגלה בירח · ירח מתגלה באש · הנה נתגלו לך
מן האותיות פודות פשמיות · וזה רמז הכל ·
אמר התחלה בצורה · צורה התחלה באמר · ודע זה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0113
powered by AMLAD·NTT DATA

ומזה תדע כי מטטרון שר הפנים · אשר הוא שר
צבאות · בתנועת הנלגל · ברא את השמים · והוא
אשר חתם חמר בצורה · כאשר חתם צורה בחמר
ועל אלה תבנה בנין גדול מהדומים להם ·
עד שיתגלו לך מהם סתרי התורה וסודות המציאות ·
ומה שיבאר לך זה הוא חלוק האותיות ··
חלק סימן ע״ ענין ד״ סימן א״
כולל כלל מספרם ·· דע שהמספר הכולל
הוא מועיל מאד בכל מה שתרצה להשיג · והמשל
בו שאם אתה רוצה למצוא סוד מהות השכינה אתה
צריך לכלול מספרי תחלה בכלל המוכרח כאמרך
שמספר השכינה בכלל הוא ש״ן · ואחר שעלה
בידך הכלל שמרהו תמיד ואם הוא דבור מובן ·
או בלתי מובן · אל תשכחהו · אבל חקקהו וכתבהו
על לוח לבך כי הוא יגיד לך תעלומות חכמה
על כל פנים · והטעם שכל הדברים הנמצאים

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0114
powered by AMLAD·NTT DATA

בלשון שהם ממספרו בשווי יוליכו דעתך עדיו ·
והם הם יהיו עדיו · כגון שתאמר שעלה בידך ענין
זכר ונקבה · ורצית למנות כלל מספר שניהם · ועלו
גם כן שצ׳ · ותזכור מיד על אי זה דבר היה לי מנין ז׳
שצ׳ · על כך וכך · ראה אם עונים זה לזה · ומיד
מה הוא המבוקש · ובלבד שתשמור דעתך מהדמיון
שלא תמיר הכונה הלוהית בעניני הנעלמים · כיצד
הנה רצית למנות אנדרוגינוס ויצא מספרו שצ׳ ·
ואמרת בלבך מה מספר יש לי על שצ׳ · הנה היה
לי זכר ונקבה · ואנדרוגינוס בלשון יון זכר ונקבה
הנה אם כן הכונה שוה · ואע״פ שהיא בשתי לשונות ·
כן עוד מנית זרע לבן · ועשית ממנו גוף רע ·
או נוטר טפה · והוא חוש אדם · ומצאתו בכללו שט״ן ·
שהוא שנ״ט · לפי ההכרח · ובקשת למנות בלשון אחד
מהלשונות שמו · ומצאת שנקרא בלשון יון דיאבולוש ·
ומנית כלל מספרו ומצאתו שט״ן · והוא הוא בעצמו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0115
powered by AMLAD·NTT DATA

והרוחות כזה ריוח גדול שאם לא היית מכיר מהות
השטן הכתוב מאיוב או בשאר מקומות יתגלה לך
כודו ונסתרו מכח השמות · וזה כי פירוש דיאבולוש ·
באמת לפי הלשון אם לוש · הוא בחולם · לוש · יהיה
עניו שטן אחד · ואם הוא בשורק לוש · יהיה עניו
רבים · והם השדים · והנה היחיד במספרו שוה אל
הרבים בין בלשוניו בין בלשונם · ועוד נתגלה לך
מזה אם ידעת לשונם שזה השם נופל על בעל שתי
עצות · כי השתים בלשונם דיאו · והעצות בולש ·
ועוד לו כוד שני גדול והוא שקוראים שם בולוש בשם
כדורים ואם כן הם שני כדורים · וזה הכוד גלוהו הם
בלשונם השני בקראם שם השדים כטיכיאה · ושם
היכודות בעצמם הנחלקים לשני חלקים אש ורוח ·
חלק אחד עולים · ומים ועפר חלק אחר יורדים · קראום
בשם אחד עם השדים · והוא כטיכיאה · ולפי זו הדרך
תמצא בלשונות נפלאות · ובעיקר לשוניו יותר מכולן ·

ואמנם

ה

ואמנם המספר הכולל כל האותיות בלתי מנצפך ·
שהם כפולות · עולה מן א׳ עד׳ת · אלף וארבע מאות
ותשעים וחמשה · שהם אלף וחמש מאות פחות
חמשה · ומספרם בסימנם אתנה · וכללם תצו ·
וסודם מלכות · ואם תוסיף מנצפך קצרים שהם
פר׳ · ישלו כלם פרצות · וסודם שלמות · ואם תוסיפם
ארוכים שהם בסימנם בראש · ותחברם עם תצו · תמצא
סודם שר צבאות · שהוא ראש במלכות · והנה עלה
מנצפך במספרו האריך · שלשת אלפים וחמש מאות ·
ושלו כב אותיות · אלף וארבע מאות ותשעים וחמשה ·
חברם וישלו ארבעת אלפים ותשע מאות ותשעים
וחמשה · שהם חמשת אלפים פחות חמשה · וכל אלף
חוזר לאחד הרי חמשה פחות חמשה · ונמצא שנתגלגלו
כלם והיו רוחניות כי לא נשאר למספרם עוד שישכון המספר
עליו אבל יצאו כלם לחוץ בגלגול הכרחי · ודע כי לפי ה׳
מציאות שתי אלפא ביתות · אחת בת כב · ואחת בת כז ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0117
powered by AMLAD·NTT DATA

היה רמז שנת מט״ו שנת תשע וארבעים כסוד היובל·
ויהיה מציאותם ז׳ פע׳ ז׳ · ויהיה המספר הכולל את
שתיהן בכלל ו׳ אלפים ותצ׳ · והנם תצ״ו כראשונים·
וסודם שפ״ע אלה״י · ואם הוא פעל האיש · והוא רמז
למה שנ׳ בדברי רבותי ז״ל · עו״ל מלבו״ת שמ״ים · כי
עול שמים שוים עם מלבות · והוא כלל ב׳ אלפא ביתות·
והנו עול מלבות השכינה · והנה הכ״ל אמ״ת ·· והוא
מלאך השכלים · כי האותיות הם ספרי המלאכים · כ׳
כמו שהם מלאכי הספרים · והם הם מלאכי השמים · ודע״ם ··
חלק סימן פ״ ·· ענין ה״ ·· סימן ל״ ··
כולל חלוק שוה ·· החלוק הזה של האותיות
לפי מציאותם נחלק על דרך הדקדוק של הדבור
לשני חצאים שוים · והם י״א אותיות שמשים ושרשים
וי״א אותיות שרשים שאינם שמשים · והשרשים הם
נלקחים בסדר ידוע לפי האלפא ביתא והם ג״ד ז״ח ט״ס
ע״פ צ״ק ר׳ · והשמשים הם נלקחים גם כן לפי הסדר ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0118
powered by AMLAD·NTT DATA

והם אבהוי כלמנ שת · וקימן השתשים חט ספר
נזע צדק · וקימן המשרתים שמלאכתו בינה · וקימנם
בכלל מספרם של השתשים תלרא · וקודם המפורש ·
נפש כל העולם שלא״ש · וקימן כלל מספר השמשים ·
תתכד · וקודם ברית המאור · חמר התורה · צלם
ודמות בצלם אלהים · והנה היה החלוק כך שנלקחו ·
אב · לשמשים · גד · לשתשים · הו · לשמשים · זח לשתשים ·
ט · לשתשי · לשמש · והנה היו חמשה מהם מן
האחדים שתשים · וחמשה מהם שמשים · והיו השמנה
מהם מתהפכים בתשיעיות · שהנה אח · הם ט · וכן בז ·
וכן גו · וכן דה · וקודם ישר · אח בז גו דה · וחובר
כך החבור האמתי שמש עם שתש · שמש עם שתש ·
והפכם עוד שתש עם שמש שתש עם שמש · וראשיהם
אבגד · וקופיהם הפוכים הוזח · וזהו יושר עליון · בח
אותיות · ומפני שהיו טי עוד מכלל האחדים והם
תכליתם בשני צדדים היה ט שתש · וי שמש · באמת ·

ודע שהשמשים הם כצורות והשרשים הם כחמר ·
ועל כן היו אותיות השם מהשמשים · ועלה מספר
הכל · האחד והאחד אחד · וסודם זוג אחד אחד אחד ·
ואם תכיר זה הסוד תכיר שכבר בא אליהו והשיב · ז
לב אב על בן · ולב בן על אב · על כן הוליד דומה ·
והתיחד הלב האחד בסוד האחדים שהם י׳ ספירות ·
והנה נשארו עוד בעשרות שמנה · וסודם ח׳ ·
ובמאות ד׳ · חברם כאחד שלשת המעלות ותמצאם
יחד · וסימנך ברזל בברזל יחד · ואיש יחד פני רעהו ·
כי האותיות מורות על כל המרכבות · ועתה תקח
עוד ד׳ מן העשרות הראשונים והם כלמ׳ · והנה היו
שמשים · ותקח עוד ד׳ מן העשרות הנשארים והם
סעפצ · והנה היו שרשים · וחלוק מספר האחדים ה׳
הוא כד׳ · לא׳ · והם כוללים · כל אד׳ · העולה מן האדמה ·
והסוד אד׳ יס׳ · שכוללים אי׳ פע מד׳ · כמו שרמזתי
לעורלה בענין ג׳ מזה החלק · ומזה תבין כי העשרה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0120
powered by AMLAD·NTT DATA

כללו הכל והם הכל · ואמנם הח עשרות חלוקם
ש׳ קס · וקודם מנשים · ואמנם הם שמנה · אשר
הם השמים · חברם ותמצאם קוד כלם · כלי הנפש ·
הם שמנה כלים · הם שמנה ימים · ועל כן ברית
מילה בשמנה ימים · ותבין זה הקוד מן השכלים ·
גם מן שם אדני · ובדעתך קודו על בוריו תמצא
בעצמך כח שתוכל בו להכחיש פעל המכשפים · ותכיר
שלשת מיני נמצאים אשר להם דמות אדם · והם אדם
מלאך שטן · אשר הם המכשפים בעצמם ·
והנה נשארו ד׳ אותיות מן החלוק · ונלקחו שנים מהם
לשרשים והם קר׳ · וכללם ש׳ · ושנים מהם היו שת · והיו
לשמשים חברם ויעלו ששת · חברם ותמצא ששת
ימים שמנה · השם ית׳ · כשברא העולם עם האותיות ·
והנה תבין מדברינו כי הימים הם הכלים · והם ששת
המנשימים · וכשתשתכל בזה הכלל המופלא תפלא
מנסתריו ותשמח הרבה בהשגתך עם הקודות האמתיים ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0121
powered by AMLAD·NTT DATA

וכשתכיר שרש השמשים · גם שמש השרשים · תחיה
ותהיה שר המשרתים · ותכיר מי הוא משרת השרים
אשר סודם אמר וצורה · ומהם תשיג סוד שני מלכים
המשרתים · את המלך אדני צבאות · אשר רמזו
ישעיהו הנביא עה · באמרו שרפים עמדים ממעל
לו · וכו׳ · ומהנסתר תתעורר אל מציאות אותיות
המבטא שנחלקו לחמשה חלקים בחמשה מקומות
הפה · והם אהרע · בגרון · בומף · בשפתים · ניכק ·
בחך · לטלנת בלשון המכה על מקום שרש השנים
שבמערכה העליונה · זסצרש · בלשון המכה במקום
ההוא בעצמו אלא שההבדל אשר ביניהם הוא קטן
מאד והוא מצד היות האחרונים נסרים בקצת שריקה ·
והראשונים בלתי שריקה · והשריקה יוצאת מבין שתי
מערכות השנים · בהכות הלשון על המערכה העליונה ·
הנקראת בשם החך והיא סוף החך · וגם ניכק · הזכרתם
עם הסאת שרש הלשון הפשמי על ראש החך הפשמי ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0122
powered by AMLAD·NTT DATA

והנה אחר שהאותיות נמצאות בכלל בחמשה מקומות
הנזכרים נחלקו הכלים ונפרדו בצורת הזכרה לב״ב חלק
והיו בגרון ד׳ חלקים זה לפני זה כי א׳ הוא בראש הגרון
שהוא סוף הצואר למעלה · וה׳ · הוא פנימי יותר שירד
מעט בגרון · וח׳ ירד יותר · ועי׳ · ירד יותר · ואם כן הנה
ע׳ · ראשית מציאות הדבור · ועל כן נרמז שהלשונות
כלן ע׳ · וכן מספר האמות ע׳ · ומספר הכתב ע׳ · ומספר
השמות ע׳ · ומספר הזקנים ע׳ · והנה שם האות הזה
ע״ן · ופירוש עין · מקור מים חיים · וגם הוא מלשון עין
והשגחה · וסוד מספרו שבעים · וכל שבעים הם שבעה ·
והוא רמז לז׳ ספירות · וסוד עין הנעה · שמשם
מתחלת כל תנועה · והוא סלם · והוא סיני · והוא כולל
י׳ פעמי אחד · שהם ה׳ שמות הקדש · וסודותם רבים ·
והאותיות הנמצאות בשפתים נחלקים גם כן אל ד׳
חלקים והנה ב׳ ישלה ב׳ הכרות · דגש ורפה · ובדגש ל׳
לא ניכר הבדלו כי אם ברפה · והרפה אשר בב׳ · הוא

אשר הבדילו מחבריו במבטא שהנה מ״ דומה לב״
ולפ״ הרבה ולו״ מעט · כי הו״ הוא נסר בשום השפה
התחתונה תחת מערכת השנים העליונה ובשנים
אדם קונר הפה ומוציא הברת ו״ · והנה מ״נ בקנור
הנחירים יהיו נכרים במבטאם מה שאין כן בשאר
האותיות · והכל לקודות נפלאות יתבארו ברוב עיון
למי שיחקרם בשכל שלם · וכך צריך שתעיין בכולם ·
ואמנם קדורם הוא טבעי · ואינו כנזכרים שהם
הקסמי · שאם הלשון הקסמי הדבור הוא טבעי ·
וזה קדרם הטבעי · א״ מן הגרון · ב״ מן השפה ·
הרי לשניהם ב״ קצות הדבור · ג״ מן החך · ד״ מן ז
הלשון · הרי אבגד אמורים מד״ מקומות · ועוד
חוזר חללה הדבור · להאמר ה״ מן הגרון · ו״ מהשפה ·
ז״ מהלשון ממקומו השני · ח״ מהגרון · ט״ מהלשון
ממקומו הראשון · י״ מהחך · והנה היו בגרון שלש ·
והן אהח · ושתים בשפה · והן בו · ושתים בחך · והן גי ·

בהעת היה מעט הפסק

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0124
powered by AMLAD · NTT DATA

ל ר

ושתים בלשון · והן ד״ט · ואחת בלשון ממקומו השני ·
והיא ז׳ · ואם כן הנה בלשון שלש שהן ד״ז״ט · כנגד
השלש שבגרון שהן אה״ח · ועוד הנשארים
כ׳ בחך · ל׳ בלשון · מ׳ בשפה · נ׳ בלשון עוד · ס׳
בלשון במקום השני · ע׳ בגרון · פ׳ בשפה · צ׳ בלשון
במקום השני · הנה היו שתים בלשון · והן ל״נ · ושתים
בו בשני · והן ס״צ · הרי ד׳ · ושתים בשפה · והן מ״פ ·
הרי ו׳ · ואחת בחך · והיא כ׳ · ואחת בגרון · והיא ע׳ ·
הרי ח׳ · עם הי׳ הרא שופם · ועוד הנשארים הם
ד׳ · והן ק״ר״ש״ת · והיה ק׳ בחך · ר׳ בלשון השני · וש׳
גם כן · ת׳ בלשון הראשון · הרי הכל יח״ד · הם כ״ב ·
ודע שאע״פ שאמרתי לך שאלה טבעיים במוצא ·
לפי סדורם לא אמרתי זה בעבור אלו האותיות ולא
זולתם משאר אותיות שבשאר כתבי האומות אבל
ידוע שכל הלשונות אלה הם מקומות מבטאם ·
והמוצא שלהן טבעיי · וכל אות שבמבטא א׳ מני עה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0125
powered by AMLAD·NTT DATA

אותה בטבע · ודע שכל מה שאתה מוצאו בזה ה
האיש מזו האומה ואתה מוצאו בכל איש מכל אומה
ואינו משתנה בעצמות כי הכל אחד הוא הנקרא
טבע ומה שמשתנה בם הוא הנקרא מקרה · וזה
כי הדבור באדם טבע הוא · ושיהיה מדבר בצירוף
האותיות גם כן טבע הוא · והדבור כולל שלשה דברים ·
והם שם ומלה ופעלה · ואמנם שיקרא זה האיש זה
הדבר בשם זה הידוע אצלו ואצל אומתו וזה הפעל
בצורה זו הידועה וזה הדבור בציור מיוחד · וכל זה
משונה בדבור הקריאה באותיות אצל אומה אחרת ·
הנה תדע שזה מוסכם בכל אומה ואומה ואינו טבע ·
אבל מוצא הקול מהגרון והרוח מהשפתים · והדבור
מחמשת המקומות הנזכרים · והיה אם כן כלל הדבור
משותף בשתוף זה · כלומ׳ בקול ורוח ואותיות ונקוד ·
והבית הקול משותפת עם רוח בהכרח · הנה כל זה
הוא טבעי בכל אדם שלא ישתנה באחד מהוינו כי אם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0126
powered by AMLAD·NTT DATA

כמקרה · כאלם וזולתו מהדומים לו · ועל זה התבאר
במוסת שהלשונות הן הסכמיות · ובהיות זה טבע ז
בא בעל לשוננו להודיע לנו כוונת הדבור ומעלתו ·
וכן עשה כל מסכים לשון או תתב · ודע שכל מסכים
לשון כבר קדם לשון מוסכם ללשונו השני · והעד
שאם לא קדם לו לשון לא היה יכול להסכים עם זולתו
לקרוא דבר בשנוי מאשר נקרא כבר כי איך יבין זה
השני לשונו השני אם לא יבין לשונו הראשון ויסכים
עמו לחדש לשון · וכן לבתב · אלא שיש קצת הפרש
בין הסכמותיהן · ואין זה מקום ביאורן · אבל מוה
שזכרתי תוכל להבין מה שלא זכרתי כי כונתי היתה
להודיעך בזה החלק קצת רמוזים על ענין יצירת
האדם · וכבר רמזתי לך בה מה שאפשר לבאר
בקצור לפי כונת זה החבור בזה החלק הרביעי ג
גם ערמז קצת מעננו בקצת החלקים האחרים
שבשתעורר זה על זה תבין כל הכונה בעז השם ··

החלק הה׳ ״ קימני אותיותיו ״ ג׳

עקר׳ · חלקיו ש׳

שלשה · ועניני שלשה · והתיבה אבו ״

חלק קימן ג׳ ״ עין א׳ ״ קימן א׳ ״

כולל כוד השמות ״ כבר התברסם לכל בעלי

הלשונות שהשמות הם דבורים נזכרים בפה להורות

בם על עצמי הדברים הנמצאים ועל מקריהם ·

ואין דבר בכל המציאות אלא מה שהוא עצם

או מקרה · והעצם יחלק לחלקים · והם עצם נפרד ·

ועצם מורכב · וכן המקרה נחלק לחלקים · והם מקרה

נפרד · ומקרה דבק · והשם שיורה על העצם · יחלק

לחלקים · שם אחד ושם מורכב · וכן המורה על המקרה ·

ועל כן ראו חכמי הלשונות שכל השמות בין עצמיים

בין מקריים נחלקים לשלשה כללים עליונים חלוקה

מוכרחת · והם נבדלים · ונרדפים · ומשותפים ·

וזה פירושם בקצור · הנבדלים הם השמות שנבדל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0128
powered by AMLAD·NTT DATA

כל עמצא מזולתו בעצמו ובשמו · כמן אש מרוח
ורוח ממים ומים מעפר ועפר מאש · וכן בהפכם
זה מזה שאין כל אחד הוא אחרו בפעל ואע״פ שהוא
ואחרו עצם אחד בכח ר״ל שעצמם מחמר אחד · והנה
נבדלו בעצמם מצד צורתם בפעל ועל כן נבדלו
בשמם · ואמנם בשוב האש רוח הנה ישתנה שמו
ויקרא רוח · לא מפני שנוי חמרו כי חמר האש הוא
בעצמו חמר הרוח · אבל מפני שנוי צורתו · והנה
ידמה זה הדבר מצד השנוי להוית מציאות השם
והעצם יחד דבר עמשך אלא שהאש כבר הוסכם שמו
בכללו ולא ישתנה כי אם בהשתנות חלק ממנו והחלק
הוא אשר השתנה מצורה לצורה ומשם לשם ועם כל
זה לא נשתנה כל עצמו ולא שמו הכלל ואם כן מקרה
הוא שקרה לעצם הפרטי ולשמו עמו · וכן לשאר
הדברים כלם · והנרדפים · הם שהשמות רבים ·
והעצן הכולל את כלם הוא אחד · כמן דרך ונתיב וארח ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0129
powered by AMLAD · NTT DATA

והמדקדקים קראום שוים בפתרון ונחלקים במבטא ·
והמשותפים הם הפך הנרדפים · והם שהשם
עליהם אחד והענינים רבים משתנים · ומפני שהיו
הנרדף והמשותף הפכים היה הנבדל אמצעי מבדיל
בין שניהם · והמדקדקים קראו המשותפים שוים במ
ונחלקים בפתרון · וזה בכלל · ואמנם המשותפים
נחלקו לששה חלקים · יש מהם משותפים שנקראו
נמורי השתוף · כגון רוח המזרחי · ורוח הקדש ·
שנשתתפו בשם רוח לבד ונבדלו בענין הבדל נמור
מפני ששניהם שני ענינים שאין בין ענמותם שתוף
שיורה שבעדו נשתתפו להקרא שניהם בזה השם
המיוחד · ויש מהם מוסכמים והוא שיהיה שום ענין
משמיד שני הענינים שהשם על שניהם אחד או
ענמים רבים · והשם ההוא המיוחד לנקראים בו מוה
בהסכמה על כל אחד מהם מצד שהם משותפים
בענין ההוא ואשר מקיים לזה הענם הנקרא בשם

זה הוא בעצמו המקיים לזולתו מכל הנקראים בשם
ההוא המשותף להם בהסכמת הלשון כשם החי שהוא
שם נאמר בהסכמה על אדם ועל חמור ועל שור ועל
כל אחד ואחד מבעלי חיים מפני שענין החיות הוא
ענין נמצא בכל אחד מהם והוא המקיים עצם כל איש
ואיש מהם כי החי הוא גוף ניזון מרגיש וזה הגדר
הוא משותף לכל חי · ויתכן לומ׳ זה גם כן על כל
מה שהוא סוג או מין או איש ששם ההבדל עליהם
שוה בהסכמה ששם הסוג כגון גוף הוא מעמיד כל
בעל גוף · וכן המין שהוא האדם · וכן המדבר · שהוא
הבדל · והוא מעמיד עצם האדם · שגדרו חי מדבר ·
וידוע שכל גדר מורכב מסוג משתף ומהבדל
מבדיל מין ממין מאשר השתתף תחת הסוג שכל
סוג כולל תחתיו שני מינים לפחות · ועל כן השם
המוסכם כולל סוג או מין או הבדל · המורים על
עצמות מהות דבר · ולא יורה על סגלה ולא על מקרה ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0131
powered by AMLAD·NTT DATA

מפני שאין הסגלה ולא המקרה מן הדברים המקימים
את העצם · וזה שכבר יתכן שימצא הנמצא בסור
מעליו המקרה או הסגלה לפי המושכל ·
ויש שמות שהם מסופקים · והוא השם
הנאמר על שני עצמים נמצאים משותפים בענין שהוא
בלתי מקיים מהות כל אחד מהם או על עצמים יותר
מהם · כשם אריה שהוא נאמ׳ על החי ועל המת ועל
המצויר בכותל וכבר יאמר על הנראה במראה או
במים אבל אותו אין לו מציאות כי אם בדמיון ואנחנו
דברנו בנמצאים אלא שהשתוף בין אלה הנקראים
בשם אחד אינו מצד הדבר המקיים עצם כל אחד
מהם אבל מצד מקרה שקרה להם · והוא צורת התאר
כלומ׳ תבנית הגוף וידוע שאין התבנית מקיים
עצם האריה האמתי כי אם צורתו הטבעית הפנימית
שהיא הנפש החיה הזנה והמרגשת · ולא נשתתף בזה
האריה החי עם המת ולא עם המצויר · כי אם בשם א

לבד · והנה דומה השם המסופק משני צדדים לשני ז
השמות הנזכרים · דומה למשותף הראשון הנמור
האמתי מצד היות זה העצם זולת זה האחר באמתות ·
ודומה למוסכם מצד היותו נקרא בשם אחד עם זולתו
מפני ענין מן הענינים ששתף ביניהם שבעבורו
נקראו בשם אחד יחד · ומפני התדמותו לאלו השני
שמות נקרא מסופק · ויש שמות נאמרים
בכלל ובפרט · והם כשיקרא מין מהמינים בשם סוג
בשם כוכב האמור על כל כוכב וכוכב מכוכבי השמים
בדרך כלל והוא גם כן אמור בשם מיוחד פרטי לכוכב
אחד מיוחד והוא כוכב חמה הנקרא כוכב השכל אשר
גלגלו הוא השני אשר על גלגל הירח · והוא כדמות
סופר לחמה ועל כן נקרא כוכב חמה · ועל החציר
גם כן והדומים לו נאמר שיש לו שם כללי ופרט · כללי
מפני שכל העשבים לפי מיניהם שמם חציר ויש מהן
אחד מיוחד ששמו גם כן חציר והוא שתרגומו כרתי ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0133
powered by AMLAD·NTT DATA

כאן היה מעט
העתקה
בהשתק

ויש שמות שנקראים מושאלים והם המורים
תחלה על ענם דבר והונח והתפרסם השם ההוא על
הענם ההוא ואחר כך הושאל מהענם ההוא שהתישב
עליו בתמידות אל ענם אחר אלא שלא התישב. על
הענם האחר כמו שהתישב על הראשון כשם האר
המיושב על אחד ממיני בעלי חיים ומפני שהוא גבור
יקרא הגבור שבבני אדם לפעמים בשם אריה · וכאלה
אצל החרזנים והפיטנים אין להם קץ ר״ל שמשאלים
השמות בדמיונות מזה לזה · ויש שמות
שנקראים מועתקים כלומ׳ שיורו על ענין אצל העם
והוא מפורסם אצלם ואחר כן הועתקו אצל החכמים
אל דברים אין הכונה בהם שוה עם כוונת העם כשם
תחלה שהוא שם בקשה אצל העם והועתק אל ענין אחר
מיוחד בצורה מיוחדת אצל החכמים והנביאים · וכן
שם זכר ונקבה ובנים ובנות וכיוצא בם רבים · והנה
אלה הששה חלקים מכלל השמות המשותפים ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0134
powered by AMLAD·NTT DATA

ונם כן יש עוד שמות רבים · מהם נגזרים · ומהם
כנויים · ומהם תארים · ורבים אחרים · אמנם השם
כגון לבן מלובן · וחכם מחכמה · ונדיק מנדק ·
ואלה הם מתארים בזה שנגזר תארם משם התאר ·
ואמנם התארים הם הלובן והחכמה והנדק והדומים
להם · והכנויים שהם חלופים יתכן שיהיו בתיבות שלמות
כמו אני ואתה והוא ואנחנו ואתם והם · ויתכן שיהיו
באותיות מחוברות אל שמות ואל פעולות · כגון חכמתי
ומעשי · חכמתך ומעשיך · חכמתנו ומעשינו · וכן
חכמתם ומעשיהם · גם בני ראשי · בנך ראשך · וכיוצא
בם · ויש שקרא אלה הכנויים בשם עשרת הקונים · מפני
השתתפם לעשרה · ואם תשים הבדל בין זכר ונקבה
ויחיד ורבים כמו שתשמע יעלו ל״ב כנויים בהכרח ·
שכן ראוי להשלים כל העניים העומדים בדבור עד י״ב
חלקים · כמו שנא מ״ב חלק ג״ מזה החלק שאנו בו עתה ·
ויש שמות מורכבות הרכבת ספור · ועניני השמות

כצן ה׳ הם
מעגו הם
בה שתק

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0135
powered by AMLAD·NTT DATA

משתנים בשנויים רבים וכבר חלקום המדקדקים לחלקים
רבים מאד ועדין לא הגיעו אל תכליתם ולא יגיעו לעולם
שאין להם קץ · ואנחנו רמזנו פה ענין השמות כדי
לגלות בם לפנים מה שתשמע בעה ·

חלק ביחן ק״ ענין ב״ ביחן ב״

כולל ענין הפעולות״ מפני שהשם יורה על מ
מציאות עצמיי או מקריי · והפעולה אינה לא עצם
ולא מקרה אלא ענין מיוחס אל ענין נאמר בה מה
שתשמע · והוא זה · דע שהפעולה יש ממנה נמצאת
בכח ויש ממנה נמצאת בפעל · ויש ממנה טבעית ·
ויש ממנה מלאכתיית · ויש ממנה מקרית · ואמנם
מה שבכח יחלק לשני חלקים · קרוב ורחוק · הקרוב
הוא שקרוב אל הפעל מאד · והרחוק הוא שרחוק מהפעל
ולפיכך יכנסו ענין קירוב וריחוק עד בין הקרוב ובין
הרחוק כאמרו חמר האדם הרחוק הם היסודות · והקרוב
הוא שכבת זרע הנקרא קרי · והאמצעיים הם מה שבינהם ·

ואמנם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0136
powered by AMLAD·NTT DATA

ואמנם הפעל הוא כאמרך האדם כות בבשעת הכתבה
שאז הוא פועל בפועל · והנלגל מתגלגל בפעל תמיד ·
ואמרי שאין הפעולה לא עצם ולא מקרה כי אם יחס
מתיחס אל הפועל שפועל אותה ואל הנפעל הנושא אז
והנה אינה עצם שאינה גוף וגם אינה כח בגוף שאם
היא כח אינה פעל ואם תאמר היא כח פעול ועומד
אם כן היה עצם · רק יתכן לקרותה על פי היחס תאר
שבו יתואר הפועל ותאר שבו יתואר הפעול · ותאר
שבו יתואר הפעל הנמצא בעצם הנושאו או המקרה ·
ואמנם הפעלה הטבעית היא העצמיית · בין תמצא
תמיד בכח המוכן לצאת לפעל בין תמצא בפעל · כגון
כובד הגופים המורכבים ברוב הרכבתם ממים ועפר ·
וקלות המורכבים ברוב הרכבתם מאש ורוח · וחמימות
האש ולחות המים · ועליית זה למעלה וירידת זה למטה ·
וכיוצא בם · ואלה העצמים גם כן הנמצאים בפעולות
הטבעיות יקראו מקריות כמו שיקראו עצמיות ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0137
powered by AMLAD·NTT DATA

כי אינם עצמים · אבל קראנום עצמיים מפני היותם
מתמידים עם העצמים הנושאים אותם ולא ימצאו
בלעדם בפעל כלובן בשלג והשחרות בזפת · וקראנו
המקריה הקורה לעצם עת מהעתים ועוד נעדר ממנו
כחום למים וכלחות לדונג וכיוצא בם מקרים עתיים ·
ואלה והדומים להם הם הפעולות הנמצאות בטבע ·
ונקראו טבעיים · ונמצאו מחיוב הטבעיים כאלה המקריים
הנזכרים הקורים לטבעיים בהתהפכות לעתים ונקראו
מקריים · ואולם המעשים המלאכתיים הם הנעשים
על ידי אדם לבד · וכל באי עולם לא יבראו חמר
אחד לא קטן ולא גדול · לא רב ולא מעט · וגם לא
יעדירוהו מהמציאות המוטבע · אבל המלאכה היא
דומה בקצת ענין לטבע שהיא נתינת צורה בחמר
בעל מזג · והנה על זה ייוחסו הפועלים אל
פעולתם והפעולים והפעולים אל פעולתם ויחס הפעולה
המשותף לשניהם להתיחסם אליה וליחסה אליהם ·

והפעל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0138
powered by AMLAD·NTT DATA

ומפני שאין פעל בלתי זמן ובלתי מקום ייוחסו גם כן ז
הפועל והפעול אל זמן ואל מקום · ומפני והפעל
שאין פעל בלתי ארבע פבות והן החמר והצורה
והפועל והתכלית ייוחס כל פעל אל ארבעתן שהוא
פבת מציאותו · וכל אלה העניים מבוארים בספרי
החכמה · ואולם אנחנו נזכיר פה ענין יחס הפעל אל
הזמן לבד עם הפעול והפועל · והשאר יבוקש במקומו
וימצא ויובן משם בעיון המשכיל · ונאמר על זה ·
שהפועל הנה יהיה יחיד או רבים · והיחיד נחלק לשני
חלקים זכר או נקבה · והרבים נחלקו גם כן לשני חלקים ·
זכרים או נקבות · והמדברים המורים על הפעל
יחלקו לשלשה חלקים · והם הנמצא המדבר עם הנמצא
השומע על שלישי בלתי נמצא לפניהם · והמדבר על
עצמו · והמדבר על חברו פנים אל פנים על עצמו של
חברו · ויכללו אלו שלשת החלקים שלשה נמצאים
כללים והם אנחנו אתם הם · ושלשה נמצאים פרטיים ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0139
powered by AMLAD·NTT DATA

והם אני אתה הוא · ונקראו אלו כנויים · חלקם עוד
לזכרים ונקבות · ויעלו ל״ב חלקים · ואם חסר מהם
דבר · דע שהוא מחסרון הלשון · והנה בלשוניט
כשנרצה ליחס פעל שכבר עבר באחד מהבנינים ו
אל פועליהם יחסרו מהלשון שלשה שמות משנים
העשר · ונכפלו השלשה ולא נתיחדו למי שראוי
ליחדם אליהם · ונשארו אם כן תשעה · ואלה הם
פעל ראובן אתמול פעל פלוני · פעלה אשתו פעל
פלוני · פעלו ראובן ושמעון · פעלו רחל ולאה · פעלו
אנחנו אברהם ויצחק · פעלו אנחנו שרה ורבקה ·
פעלתי אני יעקב · פעלתי אני בלהה · פעלת אתה
יעקב · פעלת את זלפה · פעלתם אתם עמרם ומשה ·
פעלתן אתן יוכבד ונפורה אתמול פעל פלוני ·
הנה הנזכרים ביחס הפעולות הם י״ב · ואמנם ה
היחידים הם ששה · והרבים הם ששה · והנה נכפלו
שנים מן הרבים והם פעלו פעלו גם פעלו פעלו · ו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0140
powered by AMLAD·NTT DATA

ולא נתיחדו בם הזכרים מהנקבות כמו שנתיחדו בשאר
הרבים · ואם כן היו הנכללים ארבעה ונעלמו שנים וין
הששה · ועוד נכפל אחד מן היחידים · והוא פעלתי
פעלתי · שלא נתיחד בם זכר מהנקבה · כמו שנתיחד
בשאר היחידים · ואם כן היו הנפרטים חמשה · ועלה
הכל תשעה · ונעלמו שלשה · ויש לשונות שחסרו יותר
ויש שחסרו מעט · ויש שחסרו בשוה כלשונינו כלומר
תשעה · אבל להוסיף על יב לא יתכן לפי הדבר
הטבעי שאין הנמצאים לא יתר ולא פחות · ואלה
הם הקונים בעצמם · הוא היא · הם הן · אנחנו · א
אני · אתה את · אתם אתן · והנה לפי זה הלשון
עלו הכנויים עשרה · כי פעלו פעלו · שהיו שוים
לשנים · התיחד כל אחד ונבדל בין מ לג · בעצן הם הן ·
ולו היה אפשר להשלים כלם היה דבר מעולה · ויראה
ממה שמצאנו אנחנו גם נחנו · וגם אני גם אנכי · ולא
מצאנו זה הכפל בזולתם שהכונה בלשון היתה להבדיל

בין הנקראים בהם · ולא נאריך בזה פן נהיה לבוז · ואין
טענה מפני שמצאנו אתנה במקום אתן · ולא ממה
שבא אתם לנקבות במקומות כי זה גם כן מכלל בלבול
הלשון או לסוד מן הסודות כאחרים · והנה זה
אשר זכרנוהו הוא לפעל שעבר ואמרנו שסובל יב
לפי חלקי הנמצאים מצד הדבור · ואמנם מפני
שהזמן עוד נחלק לעומד ולעתיד · בא הפעל מורה
על שניהם · ונחלק העתיד לשני חלקים · ולא ד׳ בורים
ד׳ מהם צווי מורה פעל עתיד להפעל · וד׳ מהם
עתיד על ד׳ פעלים · והצווי מפני שהמקבלים אותו
אינם כי אם ארבעה · והם יחיד נחלק לזכר או נקבה ·
ורבים נחלקים לזכרים או נקבות · כאמרך בצוותך
להם מצות · ראובן שמור זה הבית עתה או מחר ·
אבל על עבר לא יתכן לאמר שמור · שכל צווי עתיד
ואינו עבר · רק יתכן להאמר לקיים ההוה עתה · אך
התחלתו מעת המצוה ואילך · או תעמוד או לאו ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0142
powered by AMLAD·NTT DATA

ואין שום מצוה כי אם פנים אל פנים · והבן זה שהוא
קוד גדול מהגדולים שבכל התורה · כי מה שאני
כותב פה אינו ריקם מהקוד · שאינו בא להעתיק
בחבור זה ספרי המדקדקים · אבל באו הענינים
בו לענין הערה אל דבר מוכרח או מועיל אל כונת
החבור · ומזה עוד שתאמר לנקבה בצווי · שמרי
זה הבית בזמן פלוני · וכן לרבים שמרו · ולרבות
שמרנה · והנה עשרת הקונים שהם הכנויים · יו
יוסיפו על שתי השמות או הפעולות עשרה אותיות
בסופן להבדיל בין הקונים · בשמות כאמרך שמי ·
שמו · שמה · שמך · שמך · שמנו שמם · שמן ·
שמכם שמכן · ובפעלים כאמרך פעל פעלה כמו
שרמזתי בם ובכנויים · אלא שהפעלים יחסרו אחד
כמו שזכרתי · אבל הכנויים עשרה כמו השמות ·
ואחר שהתחלתם מן הוא היא · תבין קודם · וכן תבין
קוד התחלת שלשת הכנויים של שמות שהם שמי שמו

כי סופן לעדות · וכן סיף הצווי בשלשה מהן גם כן ·
שמרי שמרו שמרנה · והתעורר מדברי אל השם
ותשיג מעלת השם המיוחד ית · ועוד הפועל
מורה על עומד · וכן הפעול עומד · ולא יקרא
פועל אלא הפועל בפעל בעת הפעל · ואם פעולתו
תמידית בלתי העדר גם הוא תמידי בלי העדר · וזה
מושכל ראשון · ואם יעדר הפועל והנה הפעול עומד
כבתיבת הספר אחר שנכתב ואע״פ שהפועל חי · או
מת · לא יקרא פועל · אבל הפעול יקרא פעול · כל
עוד שהפעל נמצא בו · ואם נעדר פעלו כמחיקת
אות מהלוח לא יקרא פעול אז · אבל יאמר עליו שכבר
היה פעול אבל אינו עתה פעול בפעל כי אם בכח
קרוב או רחוק · והנה היו הדבורים הנאמרים בפועל
ד׳ · והם כאמרך ראובן כותב · לאה כותבת · אברהם
ויצחק כותבים · שרה ורבקה כותבות · ות״ו כותבת
באה ביקום ה׳ של כותבה · והכל שוה בלשון · וכן

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0144
powered by AMLAD·NTT DATA

עוד ענין הפעל · כאמרך הספר כתוב · האגרת
כתובה · הספרים כתובים · האגרות כתובות · וגם אלה
הם ד׳ דבורים · ולא יתכן להוסיף עליהם ולא לגרוע
מהם · כלומר שאם ימצא אחד מהם בלשון ואע״פ שלא
ימצאו השאר בין מכלל כל הבנין בין מאחרת · משש ל
ועשלותיו תוכל לבנותו בכל מקום שתרצה · והנה
יש שני ענינים שהם שרש לכל דבר שיאמר עליו ענין
פעל והם שמות ראשונים לפעל · כאמרך בנין · או
בנינים · שעליהם תבנה כל פעלותיו עבר ועומד
ועתיד · והפעל לא יתגלגל על שם העצם שאינו מ
מקבל רבוי ולא קמיכה אבל יתגלגל על שם התאר
ועל המקרה שהם מקבלים רבוי או קמיכה · והכלל
שלכל שם יחובר לו בסופו אות אבל לשם העצם לבד
לא יחובר לו אות בסופו לעולם אך יחובר לו מלפניו ·
וזה גם כן סוד גדול ודעהו · וכבר ימצא שם העצם נגזר
והנה שם הפעל נחלק לשני חלקים · אחד מהם הוא

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0145
powered by AMLAD·NTT DATA

שם יחיד ורבים · והשני שם יחידה ורבות · כאמרך
קדש קדשים · או קדושה קדושות · בדגשות השין ·
כי הרפויין מורין על תאר המתואר באלה · וכיוצא
בם · ומקור הפעל הוא כולל שלשת חלקי הזמן · והם
היה והוה ויהיה · והוא לבדו כמו שמור או זכור · ויש
לו דרכים רבים בכל הבנינים · ואין אדם יכול לפרש
ענינו בטוב כי מפני היותו מקור היה ענינו נעלם ·
וכבר יתחברו לפניו ד׳ אותיות בכלם · לבד · ולא
יתחבר אליו אות אחרת לשמשו אבל כבר יתחבר
אליו ו׳ השמוש · כמו ועשה אותו יום משתה ושמחה ·
וכן יתחבר אליו ה׳ התמיהה כגון האמר למלך
הבליעל · ולא יתחבר אליו אות אחר · וגם יתחברו
אחריו כל עשרת הכנויים · והיותו ד׳ מדרגות
עם בכלם · ובהיותו מקור כולל כל זמן יורה על היות
חמר אחד לד׳ יסודות והוא משותף בכלם · והוא
מקור להם · וזה ענינו שמור · שין קמוץ הוא

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0146
powered by AMLAD·NTT DATA

מקור · ושין שוא הוא צווי · ומן המקור הראשון ומן
הצווי תמצא שתש כל תיבה · ולא תמצא שום אות
משמש עם הצווי כי אם אות ו׳ והוא הנוסף · כגון
צא ועשה · ודאה ועשה · וכשתוסיף בכ״לם · תאמר
בשמור · כשמור · לשמור · משמור · והנה שב להיות
שין מנוקד בשוא בעבור התוספת של ד׳ אותיות ·
אמנם בהיות שם ו׳ השמוש לא ישתנה מקמצותו ·
וכל ה׳ מותמה לא ישנה המקור אלא בבוא אחריו
אות מהגרון מהנמשכים אתו · והנה העתיד
כולל ד׳ ענינם על ד׳ עמצאים והסימן שיורה עליהם
הוא ד׳ אותיות א״י״ן · וזה ענינם · ראובן מדבר
על עצמו ואומר אשמח · ובדברו על חברו הנסתר
אומר עליו לו ישמח · ובדברו לפנו אומר לו תשמח ·
ובהיותו כולל אחרים עם עצמו אומר נשמח · ואע״פ
שימצא עוד אשמחה הוא שוה לראשון · וכן ישמחו
הוא לרבים · וכן נשמחה · וכן תשמחו · וכן תשמחי · וכן

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0147
powered by AMLAD·NTT DATA

כל אלה נכללו באיתן · והנה גם זה היה הדבור
ראוי להיותו עבר על פי הצורה שזכרנו בין יחיד
לרבים ובין זכרים ונקבות עד תמם · כזו הדרך · אלא
שחסרו מהם מה שתראה · והמשל בזה · אני ראובן אלך ·
אני תמר אלך · אנחנו שמעון ולוי נלך · אנחנו
רא רחל ולאה נלך · יהודה ילך · יוסף ושלמה ילכו ·
שרה ורבקה תלכנה · יהודה ויוסף תלכו · שמואל
תלך · שרה תלך · שרה תלכי · יוכבד ועפורה
תלכנה · הנה אלה הם יב דרכים · ו ליחידים ·
ו לרבים · והחסרון שבלשון בם · הם ביחידים ·
ב · וברבים ב · ואם כן נשארו ח שלא נכפלו · ד
ביחידים · וד ברבים · וכפי זו הדרך אתה צריך
לחקור בשאר הבנינים הכבדים כמו שראית ומזה
הבנין הקל אשר העירותיך אליו כי לא כתבתי זה
הענין בזה החבור אלא להעירך אל סוד הלשון לפי
ההסיח אשר אי אפשר להשיג מה שיבוא לפנים כי אם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0148
powered by AMLAD·NTT DATA

בהקדמות כאלה שהן מוכרחות להקדימן כדי להגיע
אחריהן אל הכוונה בחבור והיא ידיעת השם באמת ·
והשכל מוכיח שאם לא תקדם ידיעת פרטי
הדבור להשגה לא יתכן לדיות ההשגה המושכלת
המקובלת מהשם שלמה · ואמנם עם ידיעת ההקדמות
הערמזות ההשגה קלה להכירה אם לא ימנע מזה
מונע חיצוני או פנימי או רצון אלהי ·
חלק פימן ר״ ·· ענין ג״ ·· פימן ו״ ··
כולל דרכי המלות ·· כל לשון כוללת שלשה
דברים אלה · שמות ופעולות ומלות · וכבר
בארנו השנים מהם בקצור כפי ענין כונת החבור ·
ונשארו לבאר המלות שהן הדבר השלישי מהן ·
ונאמר בהם · שהמלות הם הדבורים הנקראים קשר
לענינים המכוונים והם מקרים ואע״פ שהם הכרחיים
בדבור · וזה כי באמרך שם · כגון יעקב · לא תובן מ
ממנו כוונה לעולם · ואע״פ ששם הענים הוא שרש

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0149
powered by AMLAD·NTT DATA

שהוא מורה על מהות העמצא ועל עצמו
ואפי אם תרכיב כמה שמות הענם יחד לא תובן
מהם כונת ענין · עד שתשתנה אל השם פעל · גם
הדברים הרבים צריכים לקשרם במלות נפרדות
או באותיות נקשרות בשמות או בפעלים · כאמרך
ראובן · שתנה אליו פעל אחד כגון יצא · ואמור
ראובן יצא · והנה מן השם לבדו לא הובן דבר מכוון ·
ולא מן שתיפו אל פעל · עד שתוסיף להם דברים
אחד או רבים · כגון מן העיר היום · ואז תושלם
כוונת הדבור בהזכירך הכל יחד כאמרך ראובן ז
יצא מן העיר היום · ואם השם המורה על דבר
עמצא לא השלים הדבור לבדו כל שכן המלה שהיא
מן או מ׳ · כי מן העיר כמו מהעיר · שאינה מורה
על שום עמצא · ומכאן תתעורר לדעת שדרכי המלות
הן רבות מאד והן משונות מאד זו מזו · וגם
תתעורר מכל מה שאמרתי להבין מתוכו מה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0150
powered by AMLAD·NTT DATA

שאומר מכאן ואילך בע"ה בחלקים הבאים ״
הנה כבר בארתי לך מה שראוי לבארו
בשלשת חלקי הדבור אשר כל לשון בנויה עליהם
לפי עניננו ושמתי אלה החמשה פרקים הנחלקים
לחמשה חלקים ראשונים כדמות הקדמות כוללות
בקצרה למה שיבא בחמשה פרקים הבאים אחריהם
הנחלקים עוד לחמשה חלקים אחרים · והנה כללו
אלה החמשה חלקים הגדולים שעברו · כ״ חלקים
קטנים פרטיים להם · ונם החמשה חלקים אלה
הגדולים הבאים יכללו עוד י״ח חלקים קטנים
פרטיים להם · וסימן כלם כ״ח · חבר אליהם
י״ חלקים גדולים ויבוא הכלל ח״יך · וסימניך כי
הוא חייך וארך ימיך · והשמר לך פן תשכח את
הדברים האלה ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך ״
כי הם דברי אור השכל · הראשון · ועל כן יאיר
בלבך כ״ו כ״ב ויחדש ותכיר שם מחשבון שם ותחיה בו

החלקהו׃ בימני אותיותיו
שת׃ חלקיו שנים ׃
ועניניו שנים ׃ והתיבה אל׃
חלק בימן ש׃ ענין א׃ בימן א׃
כולל אותיות השם המיוחד ׃ כלומר שיש ז
בידו שום קבלה מידיעת השם ורוצה להשלים
שכלו עמה ולהוניא קבלתו מכח מקובל אל כח
מושכל ׃ צריך שלא תתכהל נפשו על מה שיראה
בספר זה ׃ ואם תתפעם רוח קבלתו יקרא אל
יוסף פותר החלומות או אל דניאל אשר הוא
ממינו ויפתור לו חלומותיו ולא תהיה נפשו ע
עומה עליו בראותו דברים עמוקים בתחלת
מחשבה ׃ ואם לא ימצא פותר ומתיר קשרים ׃
יצנע עד שיבין כוונתי שאני יודע שאם הוא בעל
שכל ועצם מוחו זך ועין והשתכל בשום דרך מכל
הדרכים האמתיים ישיג דעתי ויטמח בה מאד ׃

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0152
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana © ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0153
powered by AMLAD · NTT DATA

ואחר שהתריתי בך בהתראה קטנה והזהרתיך על
מה שראוי להזהיר עליו בדברים מעטים שבאו
במקום רבים אחל בסתרי אותיות השם הנכבד
והנורא ואודיעך אי זה אותיות הם בע"ה ..

דע בני והבן כי אותיות השם

הם ארבעה · ונקראו בכללם אותיות ההעלמה
על דרך זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר .. ונאמר
בקבלה לעלם כתי · כלומר שראוי להעלימו · ועל
כן היו אותיותיו אותיות ההעלמה · זהו המובן לעם
אבל הנעלם אינו זה · כי לעלם הוא דבור משותף ·
ועינו האחד הוא ענין ההע"לם · והשני הוא ענין
המע"לה · והוא שאותיות השם ראוי לעלם · כלומ'
לעלה אותם · והוא כמו להעלם למעלה הראויה
והעד על זה אמרו מיד וזה זכרי · שהורה על זה
שהאדם חייב להזכירו וקוד לדר דר · מורה שכל
דור ודור מתגלגל בשם · לפי הזכרת שמו · והסך

ההזכרה השכחה · וכבר הזהיר ואמר כן תשכח וכו׳ ·
והרמז תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא
תשכח · שכבר נאמר כי יד על כס יה מלחמה ליהוה
בעמלק מדר דר · והנה דר תלשון דירה ועניו
כלל הזמן שהדור דר בעולם · ולא נשכח זכרו · שכן
כתי כי אין זכרון לראשונים וכו׳ · וסתי דור הולך ודור
בא והארץ לעולם עומדת · אבל השם כבר נאמר
עליו ״ שמך לעולם ״ זכרך לדור ודור · ונאמר
עוד בגלוי הקוד מלכותך מלכות כל העולמים
ומשלתך בכל דור ודור · ונגלה יותר באמרו אתה
״ לעולם תשב כסאך לדור ודור · הורה במלכות
ובשם ובמהות קוד לעולם · באמרו מלכותך ושמך ·
ואתה · כי הם שלש מעלות ליחוד · הוא ושמו ומלכותו ·
וכבר נודע כי שם הוא קימן מורה על מציאות עצם
או מקרה · וקוד השם · הוא שמו מלכותו · ועוד
הוא שם מלכות · קופי תיבות · וראשי תיבותי ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0155
powered by AMLAD·NTT DATA

ותוכי תיבות · השם אמת וכלו · והאמת מושכל ·
והאם מושכלת · והשם כלו אמת · והאמת כלו שם ·
והמושכל אמת · והקוד הוא זה והבינהו ·
שם · מלכות הוא · מלכות · שם הוא · ובשם
יתעלה · הוא שמו והוא מלכותו בעצמו · ואין זה
דבר שידומה אבל הוא מושכל · כי במדומה יסול
ציור הרכבה · ואין בשם הרכבה · והנה נזכרו
עוד ג׳ מעלות להורות בם על צד הדורות · והדור
מיוחס לדרים בעולם · והעולם מיוחס לשמן · והזמן
מיוחס לעולם · והמעלות הן זכרו ומחשלתו וכסאו ·
וזכרו עמשך לשמו · ומחשלתו עמשכת למלכותו ·
וכסאו עמשך לעצמו · והדורות עמשכים לעולם
ולשמן · ואלה ההמשכות הנפרות ידועות לכל
משכיל מקובל · והנני רומז קודם לבעלי השכל ·
אין ספק שהעמשך אחר המעשיך העמשך
פחות ממנו בהיותם משני מינים · אבל בהיותם

מתנן אחד יתכן היותם שוים במעלה · ואע״פ שאינם
שוים במציאות · ומפני היות הנמשך או הממשיך · א
אחד משלשה חלקים · והם נבדל · או כח בלתי נבדל ·
או גוף · נצטרך להכריח בשכל · מי נמשך אחר מי
מאו השלשה · ובדעתנו שהשכל הנבדל מושך ו
ואינו נמשך · כי שהכח או הגוף · נמשך אחריו ·
והוא בלתי נמשך אחר אחד מהם · ובדעתנו שהשם
שהוא הסבה הראשונה לכל המציאות הוא מחויב ה
המציאות בבחינת עצמו והוא שכל בעליונה שבכל
מדרגות המציאות · ידענו גם כן מזה שהכל נמשך
אחר עצמו · וכל מה שידומה מהתארים המיוחסים
אל עצמו כלם נמשכים אחר עצמו · אחר שאין בעצמו
שום הרכבה שאם היה מורכב לא היה מחויב המציאות
בבחינת עצמו אבל בבחינת שני חלקי הרכבתו · וכל
הרכבה היא מקרה שקרה לערכב וכל מורכב יש לו
מרכיב · וכל זה כבר התבאר במופתים בספרי החכמה

ואם כן כל שם שיורה עליו יהיה שם מורה על מציאותו
או על הבדל שבו נבדל מזולתו וזהו מנהג הוראה
על העצמים בהבדלים או יורה על תאר מיוחס
אליו · או על היותו פועל · או על מה שידמה ש
שום שלמות בתחלת מחשבה אצל ההמון אשר אין
להם השגה במציאותו כי אם בקבלה · ואם כן הנה
יהיו כל שמותיו נמשכים גם כן אחר השם המיוחד
לו כמו שכל עמצא נמשך אחר מציאותו ויהיה
השם הנכבד והנורא הנקרא שם המפורש לבדו
ראשית לכל שמותיו והוא כלם בפעל כמו שהוא עצמו
העצמים והוא כלם בפועל והם כלם עומדים בכחו ·
ומפני שהשם עיקר לזכר · והזכר אינו כי אם בשם ·
ימשך הזכר אחר השם · ומפני שהמלכות עיקר
למחשלה · שכל מלך מושל ואין כל מושל מלך ·
תמשך הממשלה אחר המלכות · ומפני שהעצם
הראשון עיקר לכל עצם ימשך כבא העצם אחר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0158
powered by AMLAD·NTT DATA

העצם היושב עליו · ואם היה היושב על הכסא עצמו
היה צריך אל כסא שהוא עצמו לשבת עליו · אבל השם
יתע׳ שהוא אינו עצמו ולא כח בעצמו אינו צריך אל כסא
שישב עליו · אבל אם ייוחס לו שם כסא יהיה הכסא
ענין בלתי עצמו ומזה תבין שהכסא ההוא הוא ענין יו׳
מעולה ואע״פ הנה השם עליו · בדמות והנה יי׳ נצב
עליו על הסלם על דרך משל · ואחר שהדבר כן
איך יתכן למצוא שם שיורה על אמתת מהות עצמו ז׳
יתע׳ שהוא ענין בלתי מושג בשכל ואיך יושג בשאר
השגות שהן למטה מהשגת השכל · ואמנם יורה
שמו המפורש על מציאותו ויורה על הבדלו מזולתו ·
וההבדל ההוא אינו הבדל עצמו מעצם זולתו לבד
אבל הוא הבדל עצמו תכלית ההבדל מעצם זולתו
וגם הבדל ענין עצמו מענין עצם זולתו תכלית
ההבדלה אשר אין הבדל גדול ממנו כמו שנאמר
בחלק הקטן הבא אחר זה · ואמנם בזה אודיע בו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0159
powered by AMLAD·NTT DATA

אי זה אותיות הם שנתיחדו להיותם שם לו יתעל שמו ·
והוא שנאמ׳ שהאותיו ת כלן כב׳ · ובחר השם
מהם בשהודיע זה לבעלי הלשון ד׳ אותיות · ובא
להורות בם מציאותו וראה שלא היה אפשר להורות
על מציאותו המיוחד כי אם בשם מיוחד ונזה את
משרתיו הכהנים לברך בו את עמו המיוחד המובחר
משאר אומות כמו שנבחר שמו משאר אותיות ·
ואע״פ שכלן הן אותיותיו · כמו שכל האומות כלן ז
בריותיו · וכאשר היה הוא מיוחד ועמו מיוחד
נזה להביא הברכה באמצעות שבט מיוחד מכל
שבטיו · ואע״פ שכלם שבטיו · וכמו שהכל מיוחד
בחר בברכה מיוחדת ואם היא משולשת כמו ששמו ז
אחד ומשולש · וכמו שעמו אחד ומשולש כהנים
לוים ישראלים · וכלם ישראל · אבל אין כלם לוים ·
וכל כהן לוי · אבל אין כל לוי כהן · ואחר שהודעתיך
זה אודיעך שאין שום שם פחות משתי אותיות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0160
powered by AMLAD·NTT DATA

בשום פנים · והנה הם הראשונים הנבחרים מכל האותיו ת׳
שהם יה׳ · ועוד נבחר ו׳ לשתפו אל השם · ועוד נבחר
א׳ · והנה אלה הארבעה הם אותיות הנוח והם אשר
מציאותם בכל · וכל גלגול מתגלגל על שם המיוחד
אין בו שום שתוף מאות אחר כלל כי אם מאלה הארבעה ·
והם הם לבדם אותיות השם המיוחד · ואחר שהודעתיך
זה שמעמה שאומר בהם בסתריהם לפי הקבלה בחלק זה ·
חלק סימן ת׳ ·· ענין ב׳ ·· סימן ל׳ ··
כולל ענין הוראת אותיות השם ·· בעבור שהשם
נמצא חיוב מציאות יורו עליו האותיות אשר מכללם
במספרם התחיב מציאות כלם בהכרח והם כלם יח׳ ·
ומה שהוא ראשית כל מה שנמצא אחריו והתחייב
מרצונו הוא האלוה ית׳ ועל כן צריך שיורה עליו אות
שיורה שכן ענינו עם הבאים אחריו · וזהו אות א׳ ··
כי א׳ הוא אות נמצא ראשון לכל האותיות במדרגה
ולא יתכן להזכיר אחד מהם במבטא בלתי אל״ף ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0161
powered by AMLAD·NTT DATA

וכל נקוד שמניע אות · עמו תנועת א׳ משותפת ·
והזכר כל האותיות מופשטות מכל הרכבה אחת אחת ·
ר״ל מן א׳ עד ת׳ · עם כל אחד ואחד מן הנקודים ·
ותאריך בכל אות אריכות מעט · ותמצא שהתנועה
התחלתה משתוף א׳ עם אות ועם נקוד · ואחר צאת
הברת האות מן הפה · נשארה הנקודה המשותפת
עם א׳ מתגלגלת בנגון בהארכה בתנועה מתמדת
על דרך משל על האלף לבדה בלי הפסק בנתיים ·
אלא מנשימה לנשימה · וזה הכרחי לפי מציאות
חיי האדם שאם תפסק ממנו נשימתו אשר היא
הסבה הקרובה לחיותו קצת שעה ימות מיד · ועל
שנשימותו הן סבות חיותו הקרובות · הורה אות
הנשימה שעליה נתלו כל הנשימות על מציאות
האלוה שהוא חיי כל חי · והוא הסבה הראשונה לכל
חיי החיים כלם · ועליו נתלו כל התנועות מראש
ועד סוף · וידוע שכל ההברות הן חמשה מינים

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0162
powered by AMLAD·NTT DATA

במציאות הדבור · אחת למעלה ושמה חלב · וצורה
עקודה אחת על פונה האות · ואחת למטה ושמה חק ·
וצורה עקודה אחת באמצע האות · ואחת תלויה
בין מעלה ובין מטה באמצע אחר גוף האות · ושמה
שורק · ואחת למטה מושכת ישרה · ושמה קמץ וצורה
קו ישר מפונה האות עד ראשו ועקודה אחת תחת הקו
באמצעיתו · ואחת למטה · ושמה צרי · וצורה שני
עקודים אחד בפונה האות ואחת בראש האות ולמטה ·
עמצא שכל חמש הברות הן למטה ולמעלה ובאמצע ·
אלא שהאחד התיחד להיותו עליון לבד · והאמצעי ז
התיחד להיותו באמצע וצויר למטה עקוד אחד נקרא
בשמו ונזכר בהברתו · והשלשה הנשארים היו למטה ·
ושאר הנקודים מאלו הורכבו · וזה הענין ישלם במקומו ·
בחלק השמיני בקוד מבטא השם · ודע שהנשימות
אשר לאלף הן אלף · ורמז זה אלף אלפין ישמשוניה
והוא כבי מט · אלף נשימות האלף · והנה סודו ויפח

באפיו נשמת חיים · שרמז בו על גדרו של האדם ·
והוא על שני דרכים · וכן הם שנים חי מת · והוא בגימט׳
חי משכיל מת · וכמו שאם תעדיר הזכרת אלף
מהאות לא יהיה מציאות לאות הנחשב להזכר · כן אם
תעדיר נשימה מהאיש לא יהיה מציאות לחייו ודע זה ·
וערמז מה שאמרתי בענין הנשימה שגם היא שמה נשמה
בקוץ תלוי במאמר כל הנשמה תהלל יה הללו יה ·
שכיתשו בו בקודו הללו הו בכל נשימה ונשימה שבך ·
ועוד נבאר זה יותר מבואר בקוד מבטא השם בענין ·
הנשימות ובכמותן ואיכותן ובמהות עצמותן בעה ·
ועל היות א׳ ראשונה בכל עניניה · ר״ל במערכת
אלפא ביתא שהיא ראשונה לכל האותיות · ובמערכת
מספר האחדים · שהיא ראשית לכל המספרים · ר״ל
היותה קימן למספר הראשון שמצד אחד הוא מספר
ומצד אחר אינו מספר לפיכך היתה אות א׳ ראויה
להיותה שם לשם כלו להורות עליו עם הדבר הנסבר

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0164
powered by AMLAD·NTT DATA

שבכל העמנאים המיניים והקוביים · ועוד נודע שהא
היא ראשית לארבע מעלות המספר · שהם אחדים שר
א בסימן רמוז · ועשרות שראשם י בסימן רמוז ·
ומאות שראשם ק בסימן רמוז · ואלפים שראשם א
עוד בסימן רמוז · והוא חזרת אללה · ועל כן נקרא
שם האלף אחד · והנה בא להורות בזה שמי שהוא
ראשית הוא בעצמו תכלית והוא מאמר הנביא שרמז
בו על מה שאמר השם אני יי אני ראשון ואני אחרון ·
ואשר בא לגלות הוא שהא היא מאותיות השם והיא
ראשונה בשם העצם שהוא שם אהיה · והי היא
מאותיות השם והיא ראשונה בשם העצם שהוא שם
יהוה · ואי והיא אחרונה במדרגת האחדים · והיא ראשונה
במדרגת העשרות · כל זה הורה על היותו יתי ראשון ז
ואחרון · כלומ ראשית שאין לו ראשית · ותכלית
שאין לו תכלית · הוא ראשית לכל נמצא מאתו ·
והוא תכלית לכלם שכלם נבראו בעבור התעלות מעלתו

ולפי זה הענין צוה השם ליחד לשמו כל בכור שהוא
מורה על ראשית כח המציאות האנושי כמו שנאמר
ראובן בכורי אתה כחי וראשית אוני · וצוה עוד
ליחד לשמו העשירי להורות על תכלית מה
שאפשר להגיע בו מן המציאות לעדות שהוא
הכל · ומפני שיון א׳ עד ו׳ עשרה אותיות ז
וכלם מיוחסים אל הראשון שנקראו בשמם הכלי
אחדים על שם הראשון ששמו אחד הוצרך להודיע
בראש האחדים ובסוף האחדים שאין לפניהם ראש
ואין אחריהם סוף אחדות ששניהם צריכים להעיד
על אחדות השם על פי עשר ספירות בלימה שהם
אמתת האחדות · ולא היה אפשר אם כן שיהיה
שמו בלתי שתי אותיות אלו בשום פנים · והנה היו ז
שניהם במספרם כוללים חצי האותיות · ועל כן היו
אותיות נקראים עליהם בסימן עצמם · שהנה
בחלקך שם אותיות לשני חלקים אות יות · ו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0166
powered by AMLAD·NTT DATA

ותשים א׳ לבדה ואחר כך ות׳ ועוד י׳ לבדה ואחר
כך ות׳ ותהפך ות׳ אל תו׳ בשניהם · הנה תמצא
קודם תו׳ א׳ · תו׳ י׳ · כלומר קיון ראשון וקיון אחרון ·
שעין תו הוא קיון רמוז כמו והתוית תו · והרמז
שם תו תחיה יורה עליו תו של דיו · תו תמות יורה
עליו תו של דם · והקוד אותם שמתו בלב · הורה
עליהם תו של דם · ואותם שחיו בנפש · הורה עליהם
תו של דיו · והבן זה מאד · וקוד דיו הוא קוד יוד ·
וקוד דם הוא יוד הא וו הא · ופירושו גם הוא
יוד הוא · אלא שאו המיתוהו בלבם וכסוהו עם
דם הלב אשר לא מלו הלב עד שתתגלה העטרה
הקובבת בו ועודנו ערל ועברו על מצות ומלתם
את ערלת לבבכם והפסידו הייעוד הטוב שהוא
~~הקבה הקרובה~~ אמרו ועדפכם לא תקשו עוד · בקוד הקשת ·
הקבה הקרובה הפועלת למציאות האדם והוא מצד
השני הרחוקה מצד החמר לפיכך התחייבו מיתה ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0167
powered by AMLAD·NTT DATA

אשר הם המיתו בקרבם מי שהיה כבת מניאותם ·
ואלו החיוהו בנפשם מפני שהסירו מלבם עלתו
וגלו את ערותו בכח מילתו ומלוהו ושפכו את
דמו עד שיכירו מהותו ומצאוהו מת בטבעו · ו
והיו מה שכנגדו והחליפו מת בחי · וזולתם המירו
חי במות · ומפני היות כל ד״ם · ראשית חמר האדם ·
היה שם כולל השם המפורש מורכב במבטא ·
ונאמר עוד כי ת״ו א׳ · גם ת״ו י׳ · מספרתו ·
עולה אתה · וכאלו הם שני עדים על השם שהם
מעידים ואומרים לו אתה א׳ · אתה י׳ · כלומר
אתה ראשון ואתה אחרון · והנה אתה בלשון לעז
תו · ושניהם שוים במספר גם כן · ואחר
שהיו אלו שני האותיות מורים על השם והם ראש
וסוף ליחוד · הוכרחו להשתתף אליהם עוד שנים
אחרים אמצעיים כי מפני שהם זוג אי אפשר להמצא
אות אחד לבד אמצעי ביניהם כי אם שנים ועל כן

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0168
powered by AMLAD·NTT DATA

היו האמצעיים ראויים להיותם שם לשם והם · הו׳
ונקרא חשבונם חשבון עמל · ונקרא חשבון א׳ שרש
ראשון לכל חשבון · וחשבון ו׳ · חשבון שלם שלם ·
וידעתי שתשאלני ותאמרי · אחר שהדבר כן · מפני
מה לא היה שם אהו׳ · מורה שהוא שם המיוחד ·
דע שכן היה ראוי אבל מפני שהשם רצה להעלים
שמו כדי לבחון בו לבות המשכילים ולצרוף ולברר
וללבן בו כח שכלם היה הכרח לכפותו ולהסתירו ו
ולהעלימו והורכב על זה מאותיות התעלמה ·
ולו היה נעלם תכלית העלם אפי׳ המשכילים בעיינם
אליו לא היו יכולים להשיג ממנו שם דבר והיה השם
נמצא אצלם על דרך מקובל לא על דרך מושכל ·
אבל היה הכרח שיהיה משותף בין שתי קצוות
כדי להשלים בו שני מיני בני אדם · שני עליהם אדם
ובהמה תושיע יהוה · והם שכלים וסכלים · אלה
בכח עיונם בשם · ואלה בקבלם עליהם שהוא נמצא

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0169
powered by AMLAD·NTT DATA

והכסילים נאסרה עליהם הזכרתו והם לא יזכרו
עוד בשמם · והמשכילים הותרה להם הזכרתו ו
ושמחו מאד בדעתם דרכיה כמו שאמר הנביא
היודע באמת · לשמך ולזכרך תאות נפש ·
וכך צועקים הנביאים על זכרו כמו שנ המזכירים
את יי׳ אל דמי לכם · ועוד ואל תתנו דמי לו עד
יכונן ועד ישים את ירושלם תהלה בארץ · וכבר
אמר עליהם יומם ולילה לא יחשו · כלומ׳ לא ישתקו
מלהזכירו · ואחר שהדבר כן הנה היתה שם ס
סבה להעלימו וסבה לעלותו · ואלו היה אחוי
שם קבוע · והיה צורך להודיע שאלה הארבעה
הם האותיות המשמשות עם כל נקוד · היו הכסילים
תמהים ואומרים שזה לא יתכן שיהיה השם מורה
על אותיותיו שהם שמשים לזולתם שלא היו מכירים
מעלת זה הענין האמורה העליון · ועל כן הוצרך
לעלות זה בצורות אחרות בלתי מובנות לבתאים · ו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0170
powered by AMLAD·NTT DATA

ומובנות לחכמים · ועוד טעם שני מעילה מן
הראשון והוא שהשם האמתי לא יובן סודו בלתי גלגול
שהוא יורה שכל גלגול מאמתת מציאותו התחייב
ונם לא יוודע מבלתי עקודו הראוי לו שבעקודו
יכיר אדם סוד כל התנועות ושהוא סבת כל תנועה
סבובית או ישרה וצריך שתמצא בו תנועה סבובית
בהכרח להורות על התחייב התנועה הסבובית
ממנו · ונם צריך שתמצא לו התנועה הישרה כמו
כן להורות על שממנו התחייבה גם היא · והנה לא
תהיה הזכרתו שלמה בלתי נגוני הנשימות הידועות
לו שהם יורו על כחותיו ועל התחייב ממנו כל כח ו
כללי או פרטי שבמציאות כי זאת השנה בכללה
היא הנקראת על פי הקבלה האלוהית המושכלת
ידיעת השם באמת · ואם כן אם לא היה מורה
בשם בעצמו זה כלו איך היה מורה עליו בשלמות
האחרונה ועל כן בא השם הנקרא שם העצם בכל

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0171
powered by AMLAD·NTT DATA

התורה כלה בענין מורה על גלגל חוזר חללת
תמיד וזה סודו י׳ הוה׳ והמשכיל יבין · ובא
עוד במקום אחד מיוחד בצורה שנית מגולגלת
והיא זו · א׳ היה׳ והחכם יכיר · שהנה זו
הצורה השנית לא באה כי אם שלש פעמים בכל ה
התורה בשם ראוי להיותו בלתי עמוק גם לא
בא בנביאים ולא בכתובים בגזירת שם השם אפי
פעם אחת · ואמנם המקום שבא בו בתורה גם
כן לא בא אלא להורות על היותו סבת הגאולה
הכללית · והרמז ה׳ אלפים ו׳ פע׳ ה׳ · והבן זה ·
והוא בעצמו מה שהורה עליו השם הראשון ·
בשני דרכים האחד י׳ פע׳ ה׳ · וה׳ אלפים שהם ה׳ ·
לבד שהאלפים אחדים הם · והשני יציאה מן ה׳ ·
וביאה אל ו׳ · בזמן ה׳ פע׳ י׳ · וכן השם השני
בעצמו דרכו השני בהפוך כזה · ה׳ פע׳ ה׳ · אחר
ה׳ פעמים א׳ · ולפי זו הדרך יהיה שם הענם א׳ עבור

אשר ראשו א׳ הוא הכל׳ ורמזו הן ליי׳ אלהינו׳
הכל שלו׳ והראשון אשר ראשו י׳ ׳ הוא הכל׳ מצד
חבור כל האחדים עדיו׳ והוא כלל׳ מצד ה׳ פעמים
ו׳ שהם ל׳ ומצד ה׳ פעמים י׳ שהם כל׳ ׳ וישר והפוך׳
יעלה קודו כלל לכל׳ והוא קוד עץ חיים׳ אשר
העלם מבטאו דיין׳ ׳ וקודו זה באת בש׳ ׳ ודעהו׳
וקום משחהו כי זה הוא׳ וכל עץ יש לו עלין׳
ובם יעליב פירותיו׳ וכשתשלשהו ויעלה לשם בן
יב אותיות׳ יהיה קודו כלל לכל כלל׳ וכן השם
יתע שמו ויתברך זכרו לעד׳ ורמז המספר ר׳
רס׳ ׳ וקודו רוח יהוה׳ והנה זה הוא עץ חיים׳
כפול רס׳ ותמצא רוח מרוח הוא׳ והנו נפש האדם׳
הכוללת כל נפש׳ והנה הורו הו׳ בהתהפכם בשם׳
שהם גלגל מתהפך פנים ואחור והרמז אחור וקדם
צרתני׳ ׳ ואמנם הנה באו בשם הראשון פנים ואחור
והיה ו׳ בנתים מכריע הגלגול של י׳ ׳ כפירות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0173
powered by AMLAD·NTT DATA

ה׳ כעד ה׳ · ועכן ו׳ שהוא בנתים יורה על קיום ד
דבר תמידי נצחי עומד כעכן עמוד שעליו ז
הבית נשען והוא בדמות כלם מצב ארצה וראשו
מגיע השמימה ויהיו מלאכי אלהים עלים וירדים
מתנועעים כביבו תנועה ישרה · כצורת ו׳ ·
שעמידתה ישרה · עומדת בקומה זקופה ·
ואם כן יורה זה השם שהשם מעמיד העולם
אשר התנועות בו ישרות עולות ויורדות ·
בכח זה השם שסודו י׳ ספירות שהן נחלקות ז
לשני חלקים שוים שהם ה׳ וה׳ · ויורה השני ז
שהוא א׳ ה׳ יה׳ · אשר המכריע בנתים הוא
י׳ וצורתו עגולה שמורה על תנועה סבובית ז
סביבה שהשם מעמיד עולם התנועה הסבובית
שהוא עולם הגלגלים בכח זה השם שהוא כלו
ספירה אחת ראשונה ושמה רוח אלהים חיים
והיא רוח הקדש · ועל כן נאמר כי רוח החיה ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0174
powered by AMLAD·NTT DATA

באופניה · וכבר נאמרי במרכבה אל אשר יהיה שמה
הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן · וסוד יהיה
עם סוד שמה הרוח ינלה לך סוד רוח השם הנזכר ·
והנה היה השם גם בן בן ב׳ אותיות ·
והוא זה · יה · ומשתהפכהו אותכפלהו תמצא
סודו שהוא יה יה · עתה חבר כל שלשת גלגלי ·
השמות השלשה · ותמצא הראשון הוה · והשני
היה · והשלישי יהיה · חבר מספרם · ותמצאהו
גלגל · והיו הרוחנים א׳ עם י׳ · שים א׳ עם גל ·
בכלל · ויעלה ד׳ל · ושים י׳ עם גל עוד · ויעלה
מג · חבר שניהם ותמצא מגדל · והרמז מגדל
עז שם יהוה בו ירון צדיק ונשגב · והנה עז שוה
במספרו עם מגדל · חברם יחד · ותמצאם קנד ·
וסודו קדים · והרמז יבוא קדים רוח ·· · והנה
יהוה אלהינו יהוה אחד · שלשת השמות עולים
מגדל עז · שהם קנד · והסוד נקד · ושם סוד ·

י׳ ה׳ · בן היה בהשת
אלון

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0175
powered by AMLAD·NTT DATA

הנזכר למעלה בשלשה שמות מיוחדים שהם
עקר שם בן יב׳ ועלו אותיות השם י׳ ועם אי׳
עלו יב׳ ואלה יד׳ אבל יורו על גלגול השם ז׳
השלם פנים ואחור והשם שהוא תאר והוא אלהינו
מכריע בעתים והכל אחד כדמות אהיה
אשר אהיה שהיה אשר מלה מכרעת בעתים
ושני השמות הם דבר אחד התאר והמתואר
והמכריע גם כן שם למי שמכיר בודו ואם תביר
שלשה אלפין מהם ותכלל כל אחד יעלה כב׳
שר׳ ובימנך שכרך הרבה מאד ובוד אשר
ע׳ מאיר והבוד כמו באורך עיאה אור
והכל בם ע׳ מאיר והמספר דרך יהוה בארץ
והנו ע׳ בארץ והרמז ע׳ יהוה נשמת אדם
שמספרם השגחת נשמה שהיא בעצמה
השגחת השמים והבוד כמו שעמצאת השגחת
השם בכוכב כן עמצאת השגחת השם במה

ויתגלה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0176
powered by AMLAD·NTT DATA

ויתגלה לך כבוד ומכבוד יובל · שהוא יו״ משולש · שיורה
על זוג׳ משולש · והוא מה שגלית לך בכבוד האי״ם ·
המתגלגלים · שהם ו׳ פע״ה · שהוא ל״ · ושד
המכריעים הם יו״ · הנה תרבעם זה על זה ותמצא
שהם כ״ל · חבר אליהם ל״ · הנו כ״ל · וכבודו מלך
ורמזו יהוה מלך · וידוע שמציאות הא״ נזכר ·
הוא בעצן הנה · כמו הא לכם זרע · ויהיה כבוד
אה״ יה״ · הא״ יה״ · בעצן הנה יהוה · כלומ׳ הנה
הוא עמצא · כמו שאומר הנה המלך פחדו ממנו
כי עתה יבקש מכם מה שאתם חייבים לו · והוא
הלב והנפש והמאד · ומה שעמשך אחר יהם ·
והנה הא״ הפיך הוא חצי אהבה · והיא עיקר כל
אוהב וכל אהוב · ושלשתם כוללים כח אחד ·
שהוא כח אהבה · וכבוד כח בה״ · או״ · והכל יה״ יה״ וה״ ·
שים על אהבה עולם · ותמצא העולם הבא · שהוא
עולם אחד · קטן · והוא עולם אהבה · בלא כפק ·

ועל זה רמזו על יה׳ אשר הוא מלא · אלהים · ו׳
והוא בעצמו יוד הא · שהוא יהוה · והוא רמז
כו׳ כף · וו · כי יהוה הוא האלהים · והוא הכולל
מלאך האלהים · והוא אדני יהוה · שהוא אדני
אלהים · להורות בם סוד העולם · שהוא כלי
האלהים · חשוב אלהי האלהים · ותמצאם אלף ויוד ·
כלומר ראשון ואחרון · וחשוב עוד אדני האדנים ·
ותמצא המעין · הכולל מדה כנגד מדה · חברם
ותמצא שיב · ודע שהוא לרמז · ששת ימי ברא
שית · ויומא מכלל שם בן יב מצורף שלם ·
שסוד חציו אינו גוף · וסוד חציו הנשאר ולא
כח בגוף · והגלגול שמי שית ברא שית ·
והסוד שמי נסתר · ברא נסתר · שמי שני יצרים ·
ברא שני יצרים · שמי המיוחד והמפורש ·
ברא המיוחד והמפורש · ואם תוכל להבין זו
הדרך המופלאה בידיעת השם תדע את השם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0178
powered by AMLAD·NTT DATA

אבר שית עם שית · ותמנא גלגל השכל · אתך
ורמז כי אתך אני להנילך נאם ה׳ · אבר שמי ז
שסודו שכל · עם ברא שסודו אבר · והוא רבא
ותמנאהו בכל ראש · והוא ראש בכל · ואם
תמנאהו בצורה תמנאהו בחמר · וכשתמנאהו
בחמר תמנאהו בצורה · כסוד ער באש · וכלל
הסוד שני יצרים בחמר · שני יצרים בצורה ·
והרי התגלה לך סוד ששת ימי בראשית ·
והוא סוד שש כנפים · בשתים יכסה פניו ובשתים
יכסה רגליו ובשתים ישפמ · שהם הפנים שהם
בראש · והרגלים שהם למטה · והכנפים אשר
ידי אדם תחתיהם שהם באמצע · פנים שתים ·
ולהם ז׳ שערים · ידים שתים · ולהם י׳ ספירות ·
כנגד י׳ אצבעות הידים · רגלים שתים · ולהם גם
כן י׳ ספירות · כנגד י׳ אצבעות הרגלים · ומהם
התחייבו כז׳ מיני אדם · וכז׳ אותיות · והנה דין תשרי ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0179
powered by AMLAD·NTT DATA

דין ששת ימי בראשית · ועל כן יום ראש השנה · ה
הוא יום הדין · ומתגלגלין כמו זכות וכמו חובה ·
שבודם עתקן · והיה שדי · מכריע בינהם ·
ועוד הבוד · מטטרון שדי שמו · כי יהיה בוד
כירושו שדי שמו שדי · והמוכרח תתקעד ·
גם שם מטטרון נער · והכל סתר שדי לי ·
ועל זה תדע שגלגולה מעיד
על יום הדין · ה פע ה כה · ה פע כה · קכה ·
ובודם יום הדין והדינים · כהנים · א אלמ · אחד ·
צורה · ושם · ויחוד · והבוד שם · יחוד · מציאה ·
בוכי תיבות מדה · כעד מציאות הדם · ודעם ·
ודע כי חובר אל אות הראשון של השם
וד · מפני שני עניים ראשונים · אחד מפני
היותם גם הם שניהם במספר י בעצמו · ושני
מפני הוראת ממשלת · על כל המציאות ·
אשר וד יורו עליו שהוא ו קצות · וד יבודות ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0180
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0181
powered by AMLAD · NTT DATA

כבר מצאת שיצאו מן יה מלא · יהוה אלהים ·
והוא הוראת הכוך המדות · כי יהוה מדת רחמים ·
אבל אלהים מדת הדין · כי אלהים הוא דין · ו
והנם היו אדם · גם הנה יוד הא · והבוד הא
יודין · שהם ב · והם יוד האין · שהם ימן ·
הרי הכל בימן · נבים · ועל כן היה השם
מיוחד וכנוי · ורמזם נקוד · ועינם חבד וחמת ·
יקדמו פנך · והנה רמז יום הדין · יצא
מן דמיון יה · כיצד · פעמי · הרי מין · וה
פעמי ה · הרי היוד · והנה הכל מן יוד הי · והוא
הבוד הנקרא כח הדמיוני · וכאשר יצא ממנו
הדמיוני יצא ממנו גם כן השכלי · מן בוד
יה שמי · וגם הוא שם היוד · כמו שזה מין היוד ·
חבר שניהם ותמצא בודם · אדם שם המין · נמ
על צורה · צורה על נמ · ושניהם מתים · אך
בהשתתם אליהם שם המיוחד שהוא שם החיים ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0182
powered by AMLAD·NTT DATA

נמצא השם מחיה המתים · והכלל יצר הטוב
ויצר הרע · הוא שם מחיה מתים · תתנג ·
חשוב עוד עצן הא וו הא · ותמצא חבור
כלם על הדרך הנזכרת · עולה עד · שהוא בעצמו
דיין · ועל כן אמרו רבותינו הוא עד והוא דיין
שפורס הא וו הא עד ודיין · ואמנם הפוד המבואר
מהם הוא הוא · ועל זה נאמר זה שמי לעלם ·
וזה זכרי לדר דר · והפוד זה ימש · וזה זכר ·
וזה דרך שני היצרים שמה השגנו הארלהות ·
שהם משותפים בעליונים עם חמר וצורה ברמז
צדיק ומשגב המעידים על החמר והצורה ·
בפסוק מגדל עז הרמוז למעלה · ועם התחתונים
בעצמם זה דרכם ושתופם אלא שהעליונים
חיים והתחתונים מתים ובהשתתמו כח החיים עם
המתים · שביה המתים חיים · ומסאן תבן מהו
עצן תחית המתים · ומהו עצן חיי העולם הבא ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0183
powered by AMLAD·NTT DATA

ודע שדרכי השם אין להם חקר · כי פתריו בלי קץ ·
אבל אם תרצה להתעלות לפניו בכל יום ושלא
תהיה דומה לחמור הרחים אשר סובב סובב ז
ואינו זז מימקומו · ואע״פ שפועל פעלת הטחינה
בתנועתו והוא כלי לזולתו חמור היה וחמור ה
הוא ואין לו מכל פעלתו שום מעלה נוספת על
עצמו תצטרך להדמות למשתכלים בחכמות
שנפשותם בכל יום מתעלות לפני מי שבראם
מתוך ידיעת שמו יתע׳ ולפיכך אחתום זה
החלק בסוד שם בן י״ב ובהוראתו ומתנו תתעורר
לידיעת שם בן מ״ב ולסוד שם בן ע״ב · כי הכל ז
יצא ממקום אחד והכל הולך אל מקום אחד ·
ודע כי זה שם בן י״ב היה הכהן מזכירו
ו׳ פעמים ביום הכפורים כנגד ו׳ ימי תשובה וכנגד
ו׳ ספירות ו׳ דברות ו׳ מאמרות שהכל עונה
אל רמז אחד מתפשט מתציאות למציאות וגם

ממעלה אל מעלה ומעטן לעטן ומקבה לקבה
עד הגיע הכל לידי שליחא דצבורא שהנה
שליחא דצבורא יו״ד הוא כלומר עשירי הוא ·
והעשירי יהיה קדש ליהוה · והנה שם בן י״ב ·
עלה למספר זה בעבור חלקיו השוים שחציים
ו׳ ושלישיתם ד׳ · ורביעיתם ג׳ · וששיתם ב׳ · וכלל
חלקיו אלה עם החלק הרויוחד שהוא א · עלה ז
פודם הי״א · ופוד י״ב הוא הו״א · הרי הפוד הי״ח
הו״א · או אמור הוא הי״א · והכל כ״ח · יה אחד ·
וזה דרכם ··

יהוה יוהה יההו

וזה אחד מפירושיו ··

יהיה והוה והיה

ואמנם יש לו כמה פודות אחריים ואלה מספיקים לך

ובקוד המבטא נגלה לך עוד קוד עקודים בעה ·
הנה כבר נשלמה כונתנו במה שרצינו להורות
עלינו בענין האותיות המיוחדות לשם השם · אלא
שהיה מה שעוררנו עלינו הסרחי להיותו כדמות
ראשי פרקים למה שצריך שיוודע ממנו ברוב ה
העיון השכלי כדי להגיע בו אל צורת תנועת הדבור ··

החלק הז ·· קיימני אותיותיו תשרק
חלקיו ארבעה ועניניו ארבעה
והתיבה עפיא ··

חלק קיימן ת ·· ענין א ·· קיימן ע ··

כולל צירוף האותיות ·· זה הכלל הוא קל
להבינו ואעפ שאין לו קוף מושג לנו אבל יש
לו קוף בהסרח כמו שיש לכל כתב קוף ולכל
לשון קוף בפעל אבל בכח אין להם קוף ·
והנה מפני שזו הדרך היא הראשונה מן
החכמה המקובלת שבה כדמות כללית ועל

כן כל אלקיה נכללו בשמה הכללי והוא שם א
גירוף האותיות · שהוא בגי מט׳ שבעים לשונות ·
או עקראה הפוך האותיות שהכל אחד · וידוע
שאין בלשונות כי אם הפוך התחברות אותיות ·
ויקרא זה מזג · ומפני שבדמותו עמזגו היקודות ·
ומו שכל דבור מורכב מאותיות · כן כל מזג מ
מורכב מד׳ יקודות · וזהו קוד השם שהוא ז
יו׳ ד׳ הא׳ כי אה׳ וי׳ · מוריה על כ״ב אותיות ·
וד׳ מורה על ד׳ יקודות · ואם כן נמצא כל הדבור
וכל היצור יוצא בשם אחד · והוא כ״ו · שקודו
עש״רים ושש״ה · ומורה על היותו כתר תורה ·
ומתנו הקשר מפורש · על כן הורה על היות
השם המפורש באברים · והוא בעצמו דב״ר יהו״ה ·
אשר ממנו כל הרכבה · ומתנו באה הברכה ·
גם לו משפט הבכרה · בכדור · והם הם אותיות
הברכה והקללה · ועל כן הרגלנו האותיות בפעם ואחור ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0187
powered by AMLAD·NTT DATA

כמו שכתו בספר יצירה · ב׳ אבנים בונות ב׳ בתים ·
ג׳ בונות ו׳ בתים · וכן כלן · וזו היא צורתן ·
אב׳ בא׳ · אבג׳ אגב׳ בגא׳ באג׳ גאב׳ גבא׳ ·
וכן כל מה שתבנה מהן יצע אל תכלית כזו ·
והנה פירוש זה הענין הוא כמי שמוזג יין במים ·
או מים ביין · כלומ׳ שמתהפך הראשון לאחרון
והאחרון לראשון · הקוקו לראש · והראש לקוקו ·
ואם הזדמן בם אמצעי זוג או נפרד יתגלגל
עם כל אחד ואחד עד קוקו · והנה במשולש
מפני היותו בונה ו׳ בתים והוא המספר שהורה
עליו הבנין הקרוב שקדם לו בחשבון אותיותיו
ותיבותיו בכלל שהיו ד׳ אותיות וב׳ תיבות · ז
היה ההפוך בכל אות ב׳ פעמים בראש התיבה
אא׳ בב׳ גג׳ · והנשאר בכל ב׳ תיבות הוא
הנלחם כלומר המתהפך · בג׳ כנגד גב׳ · וכן
גא׳ כנגד אג׳ · וכן אב׳ כנגד בא׳ · ולא יושלם

הראשון

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0188
powered by AMLAD·NTT DATA

הנירוף לעולם באותיות בלתי דומות עד שיהיה
הדבור האחרון הסך הדבור הראשון לגמרי
כגון אבג שהוא ראש הנירוף שהיה כנגדו הפוך
קוף הנירוף שהוא גבא · וכן בכל נירוף ·
וכל נירוף שתצרף כשהוא מאותיות יותר מג
כגון אבגד · או אבגדה · או אבגדהו · או אבגדהוז ·
לעולם תתחיל לצרף בו תחלה ג אותיות אחרונות
שבו · ושמור לפי המספר ההוא להשים האות
הראשון בתחלה תמיד עד שיושלם גלגול הג · א
אותיות · כגון א מן אבגד · וכן אם הם רבים
כגון אב מן אבגדה · או וכשיושלם גלגול השלש אבג מן
או אבגד מן אבגדהוז · וכשיושלם גלגול השלש ·
תעיין בנירוף ~~השני ותשים~~ שהוא המפתח של כלם · הראשון
ותתחיל בנירוף השני ותשים הראש לקוף ותמצא
כל הדרך ישרה בלי טעות מהגלגול הקובב חללה ·
ותמצא ד ראשי נירופים לאבגד לפי זו הדרך ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0189
powered by AMLAD·NTT DATA

וכנגד ג׳ אבות צורה זו ש׳ וכנגד ד׳ אמות
צורה זו ש׳ והרי קוד שניהם שרד
והוארמו מיוחד ומפורש בחבור
שכל עם עפר והנה התמורות והחלופים
יתכן היותם בכל אלפא ביתא כמו שקבלנו על
שם יהוה אלהינו יהוה שמתחלף באבגד
על כוזו במוכסז כוזו וכן בדברי הנביאים
ששך במקום בבל כשדים הוא לב קמי
וכן רבים אין חקר וכן בצירוף פאר תחת אפר
וכן רבים והנה הצירוף גלגל קובב בסבוב
קבוע הכריחי שאין לנטות ממנו ימין ושמאל
כשיבתב בצורת השלמה לבלתי שוב דבר
מכלו כי כלו קובב מכל צדדיו בסבובים
רבים מופלאים בפאות אבל התמורה אין
לה הכרח קבוע מתהפך ומתגלגל כשורה
אבל לפי הרצון והנה תמורת האותיות קדובה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0191
powered by AMLAD·NTT DATA

מן בימטריא כי היא דומה לה מצד התמורה
שזו וזו תמורה · ועל כן אט אומרים כל בימטריא
תמורה · ולא כל תמורה בימטריא · והנה נבדלה
התמורה מבימטריא מצד שהתמורה היא על
דבר קבוע מצד אחד ובלתי קבוע מצד אחר ·
והקבוע הוא שיתהפך באלפא ביתא אחת תחלה
הכרחית · ובלתי קבוע שיתהפך אחר כן במה ש
שירצה המהפך להפכו באלפא ביתא שנית או
שלשית או יותר בדבור אחד · והנה דומה ב
מטריא לתמורה מצד שלא יזוז בימטריא
מהמספר השוה לו מכל צד · ויבדל מהתמורה
שמספרי בימטריא רבים על ענין אחד · ומספר
התמורה אינו רק רבים על מספרים רבים ·
ודע שכל מה שהתקרב דבר אל הצירוף שהוא
השרש הוא יותר מעולה וכל מה שהתרחק ממנו
הוא יותר פחות · ואע״פ שדרכו יותר רחבה ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0192
powered by AMLAD·NTT DATA

וכבר מספיק זה המעט שרמזתי בתמורה לפי ז
זה החבור ולפי דעת מי שחובר בעבורו ·
חלק סימן ה׳ · ענין ג׳ · סימן י׳ ·
כולל משקל האותיות · המשקל הוא שיהיה
מספר האותיות שוה בשני עניניס · האחד בחשבון
לבד לפי מניאותן כגון אבגדה · שהן ה׳ אותיות ·
כנגד ה׳ אחריס · והמספר של שני העניניס
בהיותו שוה משני הגדדיס יקרא ענין שני · כגון
השווי הנמנא בין אברהם ובין רזיאל · זה וכיונא
בו יקרא משקל · והנה זה הדרך שוה לג׳ מטרי
מנד אחד והוא מנד שמירת המספר השוה
בחשבון לבד · ואינו דומה לו מנד שזה שומר
חשבון מספר האותיות בעצמם ואין ג׳ מטריא
שומר זה · על כן בהחליפך ש׳ בקר׳ · יקרא
זה ג׳ מטריא · ובהחליפך תק בשר׳ · יקרא זה
משקל · וכן כל הדומה לזה הוא ההבדל הנמנא

כן ב״מטרי״ח וכן משקל · הנה כבר התבאר זה ··
חלק קימן ק״ עמן ד״ קימן א״
כולל ב״מטר׳ ואבריו · דע כי בספר יצירה
לא מצאנו כי אם דרך אחת מבוארת והיא הצירוף
לבד · ואעפי שנאמ׳ שם חקקן אצבן שקלן המירן
צרפן · ואמנם אמרו חקקן · הורה על התחלת
הכתיבה בחקיקה כי כן שם הסופר בלשנו מחקק ·
והוא ענין תקון החמר להכינו לקבל צורה ·
ואמנם אמרו אצבן · הורה על נתינת צורה בהם ·
אבל שקלן והמירן הם מה שספרנו ·
ואולם צרפן הוא אשר באר שם ענינו לבד · וזה
יופני שהוא ראשית כלן · וכל מי שקבל הצורה
הראשונה הזאת שהיא צורת הצירוף קל עליו
לקבל השאר כלן · ומי שלא יקבל זאת ולא שת
לבו גם לזאת · לא יקבל דבר מן האחרות · כי
כלן תלויות בזאת · ועל כן סמך על הראשונה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0194
powered by AMLAD·NTT DATA

ולא זכר דרכי פרטי חבריה כי אם בשם הכלל ל
לבד והוא אמרו שקלן והמירן · ובאמת כבר
ראו באמרו כיצד שקלן והמירן אלף עם כלן
וכלן עם אלף · בית עם כלן וכלן עם בית · חוזרות
אללה · וידוע שזו הדרך שזכר היא דרך הנירוף
ואינה לא דרך שקול ולא דרך המרה · ואעפב
ייחס להם עצן הנירוף · והנה בי מטריא
הוא עצן אשבון שוה במספר שעליו נבנה כ
כאמרך ארבע בבי מטר · בי מטריא · והוא
רבע · וכהנה רבות כלן בזו הדרך · כמו אלעזר
בבי מטריא · שיח · וכן כלן · ואין להם חקר ·
ואמנם נוטריקון ייחס אל בי מטריא
ואל ראשי תיבות · כמן יבוא המלך והמן היום ·
פעם יקראו זה נוטריקון · ופעם יקראוהו ראשי
תיבות · ופעם יקראוהו בי מט · מפני שתוף שיש
בינהם בענינם · והנה רבותינו סתבו דבריה

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0196
powered by AMLAD · NTT DATA

כל מה שימצא מזה המין ואין לי צרך לכתוב מ
מהם יותר מזה כי לראיה כתבתים לרמז כדמות
ראשי פרקים · ואלה לפי הכונה מפסקים ··

החלק הח״ ביומי אותיותיו הו״ה
חלקיו שלשה ״
ועניניו שלשה ״ והתיבה זכר ״
חלק ביומן ה״ ענין א״ ביומן ז״
כולל הזכרת השם בנקודיו ״ אחרי אשר
השלמתי ענין הפרך האותיות הכולל · מעתה
יתכן לנו שנכתוב מה שאפשר לגלות מפוד ו
הזכרת השם · ודע כי אמתת השם הוא בצירוף ז
הראשון הנמצא בתורה · ואין בו שנוי כי אם
בנקוד לבד וקודו ״ אותיות שמות שלמים נזכרים
בשתי צורות · ובכלן האות הראשון עומד ו
ומתגלגל בנקוד · ואשוב שהנקוד הוא בדמות
אותיות · והוא בכללו ה״ נקודים · והתיבה בת

ואמנם ההזכרה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0198
powered by AMLAD · NTT DATA

צורת הזכרת אלף עם יוד פנים ואחור

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0199
powered by AMLAD · NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0200
powered by AMLAD · NTT DATA

צורת הזכרת אלף עם וו פנים ואחור

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0201
powered by AMLAD · NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

ומפני שיש בהזכרה עניים גדולים ואם לא יזהר
בה אדם מאד יתקן בה הסתירות הראשונים · ו
ואמנם עתה בזמן הזה כבר נתגלה הנסתר מפני שהגיעה
אל התכלית האחרונה ופוף השכחה הוא רחש
ההזכרה · ופוד ויסע הוא פוף ואם הוא רחש ·
והפוד שהוא פוף · המלאכים · ועם כל זה הוא
רחש · והוא לבדו נקרא מלאך · בשם האלהים
ופוד אל קנא · וכולל ז' ספירות השם ·· ועל כן
צורת יעקב חקוקה בכסא הכבוד הכולל שבע ז
ספירות · וזהו פוד גדול ומאמר תבין מהו פוף
שתי · ותכיר בו גם כן הפכו · על כן יעקב פודו
עקבי · ופוד ישראל לראשי · זכור מן הנחש
ומן מעשהו ומן קללתו התלויה בפוד ראש ג
גם עקב ותמצא השם השני נופף · על כן פוף
הפסוק הראשון מאחריהם · וה' אותיותיו למפרע
מהירח · והוא פוד גדול מאד · והחבור הד' ודע

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0204
powered by AMLAD·NTT DATA

זה מאד · והשני ויבא בן · והוא מורה על האמצעי ·
וקופו כל הלילה · והנה הוא בן ישר בן הפוך שוה ·
והשלישי ויט משה · מורה על נטיה · וקופו המים ·
והם פעל הירח · על כן קודם חקד · גם לבנה ·
ורמז אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו · ו
ונשארו שלש קפירות · יורו על ישות שלשם ·
שהוא ישות משלש · מחשבה וחכמה ובינה ·
אלה הם קוד הייחוד · והראשון כולל השבעה
שמות וזה כולל השלשה שמות · ואמנם
קוד עשר קפירות · כולל העשרה שמות יחד ·
שהם ג׳ ר׳ז׳י׳ם · והם הם דר״כי יה״וה ··
והנה קוד ההזכרה בכלל ·
האותיות מקפרו עולה בשמות אש׳ · ולו ר׳ אלפין ·
הרי ר׳א׳ש׳ · והוא קוד אהיה אשר אהיה · ונרמז
בקוד בכל המקום אשר אזכיר את שמי · והנה
ר׳א׳ש׳ דברך אמת · לרמז מופלא · וכן רבים עוד ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0205
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0206
powered by AMLAD · NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0207
powered by AMLAD · NTT DATA

בקתרי קבלת ידיעת השם · ובקמכי עלמה שנ
בחלה הקפרים הנזכרים ובדומים להם על עניין
הנקוד לא אחריך בו אבל אגלה לך קתרי הנקוד
הנרמז בשם הנכתב בחלק שלפני זה לבד · ואודיעך
איך גלגלו שאני כתבתי השם בצורה שלא ידע ה
כל אדם לקריאה שאין קריאתה כמו שהיא כתובה
בצורת שירה אבל קריאתה בצורה ישרה · ועל
כן יקפיק לך ברמז שאעוריך אל הקריאה כשורה
והיא שקודה בצורת נוטריקון כזה · א א א א א
וזו היא צורת הקריאה הישרה וקוד
ההזכרה והיא ההתחלה בחלק לפי טורה · וגם
ביוד בעצמה לפי טורה כן הזכרתה כמוה ·
וזו היא צורת דרכה בתנועתה כזו · י י י י י
והנה א כוללת תחלה על פי התנועה
הישרה אי · ואחר שתשלים כל תנועות החלק ב
בהיותה בראש התיבות · אחר כך תשוב ותתחיל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0208
powered by AMLAD·NTT DATA

ען יא׳ ותלך י׳ בראש כל תיבה עד תשלום
טוריה · וכדרך היוד כן דרך טורי ה׳ · וטורי ו׳
וטורי ה׳ · עד קופס · ודע שתפני שהחלם
הוא כולל במקפרו החכמה · וקודו כולל ג׳ קפירות
שהם ג׳ שמות מיוחדים · בשלוש · וקודו שלש אמות ·
שהם שלש מאות · שהוא ש׳ · ושמו נשלם חשמל לפיכך
וזכור כי מי שמחל על כבודו כבודו מחול · והנה
חשמל כולל לחמש עקודות כאחד · כי למטה
ממנו ד׳ חיות עקראות בשם אדם לפי צורת פניהם
שנ׳ ודמות פניהם פני אדם · וגם חשמל · הנו גם
הוא יש לו עין כולל בדבר שנ׳ ועל דמות הכסא
דמות כמראה אדם עליו מלמעלה · והנה חמשה
והנקוד עולה כה׳ · חשוב ה׳ פעמי ה׳ · ותמצאם · הרי
כה חמשה · חברם הרי שעה · והם חשמל · וכל
ש׳ · היא רוח אלהים · והיא חלם · ועוד חת למד מם
הרי מדתם חלם · והנוקף תקד · והכל החכמה דעתי ·

[illegible]

[illegible]

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0209
powered by AMLAD·NTT DATA

ובעבור היות חלם מלא · הוא הראשון · והוא
קוד החמה · אשר היא ראשונה · לכל · היה
ראוי להיות הוא הראשון בכל הנקוד של השם
ואם שם השם הוא שר הפנים · כמו שהקבלה
מעידה בקוד השלשים המורים על היות הם
השלשה בעצמם · ומתנו התחיב מציאות
הוית הנפש בחמר · אם כן דין הוא להיות מה
שכולל השלשה שמות הראשונה הוא המניע א
התנועה הראשונה אשר היא למעלה מהכל ·
וזהו קוד כל : ומפני שחצי השם מנוקד
ונזכר בכל מקום באות הראשונה בקמץ דין הוא
להיות השני קמץ כקוד יה : שהרי כל קמץ ז
כדור הוא ומורכב הוא מן פתח וחרק ·
וצורת קמץ היא צורת קו ונקודה מפני שכל
כדור תנועתו סביב נקודתו בצורה זו ⊙
וזהו מה שיורה עליו ציור קמץ · ומכאן א

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0210
powered by AMLAD·NTT DATA

אתה למד כי הפתח הוא ראוי להורות על עיגול
מפני היותו קו ישר כי צויר כך מפני שלא יתקלקל
ציור האות בעקודו והנה הדבר המקיף בכל סודו
קמץ והוא כדור מפיק מקיף · מפיק רצון כל ·
ועל זה היה מפיק בה׳ שלי · לעורר על מה
שאמרתי על פי שנים עדים · ועל זה היה ראוי
לבא קמץ אחר חלם · כלומר שיתנועע הכדור
אחר החכמה · ועל זה תמצא שהחלם מיוחס
אל הקמץ לבד מכל הנקוד · וישוב הקמץ ב׳
בשתי צורות מתדמה אל החלם והוא בהשתתף י׳
אל הקמץ שוא באות אחת ונקרא בשם חטף קמץ ז
או קמץ חטף כלומ׳ שמתנועע בתנועה מהירה
בתכלית המהירות ואין בכל כדור מי שימהר
כמקיף ותנועתו מן כ״ד אל כ״ד · ולו׳ ו׳ קצוות
והוא מנוקד שהוא שמו דך · והוא קדמנו ב
בכח · והוא דבוק בכרוב · וכל כרוב · עץ חיים ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0211
powered by AMLAD·NTT DATA

והרמז עליו קנה חכמה מה טוב מחרון · קנה
חכמה קנה בינה · ודע כי התנועה המהירה
הסבובית היא העצמית והיא הקודמת שבתנועות
בטבע · והנכבדת שבכל התנועות היא תנועת
כדור שרבות · וסימניך סלו לרוכב בערבות
ביה שמו ושלזו לפניו · ורמז השתתפות חלם
עם קיון · הנה יד יהוה הוי״ה · שזה בא להורות
על הכח השליון המנהיג הכל והמנצח הכל
והוא הוא כח השם בעצמו אלא ששב חציו ·
הראשון אחרון ישר · וחציו האחרון ראשון הפוך ·
והנה סוד השם עקרא מפורש מצדדים רבים
אחד מהם זה שהוא מצווה לך לעשות ממנו ·
צורות ואלה הם ·· ישר ההפוך · ותדעהו ·
הפוך הישר · ותדעהו · והצורה השנית של כל
קמץ ממהר שישוב מתדמה לחלם בעת בלא
שוא גם כן אחר הקמץ כסוד חָכְמָה · ואם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0212
powered by AMLAD·NTT DATA

אין תנועתו ממהרת אבל מאחרת אינו שב ב
בדמות חלם אבל עומד כמו שהוא · ורמז עניין
חלם פועל וקיום ופרעה חלם · וכל פועל ~~יוצא~~
עומד · תחלתו חלם · אבל כל פעול שהוא
עשוי ועומד קיים תחלתו קמץ · והנה
בא אחר חלם צרי להשלים קוד חשמל הנרמז ·
וגם בא אחר קמץ כלומ׳ בא משותף עם כל אחד
ואחד מהם בקוד ל׳ של חלם · ובקוד מ׳ של קמץ ·
כי א׳ לבדו יורה על כולו וכן ק׳ לבדו יורה על
כלו · והנה בא עם פעל צרי עם חלם · וכן שם ·
קודו צרי · ורמז חלם עם קמץ משותפים עולם ·
ורמז קרבות צרי אל קמץ · קמץ בעצמו · רק
קודו ועד · הרי עולם ועד · כלו׳ עיקר התנועות
הוא כך · חלם לפני קמץ וקמץ לפני צרי · כלומ׳
החטמה קדמה לבדור · והבדור קדם ליצר אשר
הוא החמר באמת והוא משותף בכל חמר ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0213
powered by AMLAD·NTT DATA

וכל יצר מורכב משני ענינים שויס תחתונים כ
כלומר שמתנהגים תחת הקדמונים שקדמו לו
והם כדור ונקודה עליונה אחת ונקודה תחתונה
שנית ועל זה היה שוא בעל שתי נקודות
ומשתתף עם הפתח ועם הסגול ועם הקמץ ז
אבל לא עם השורק ולא עם החרק ולא עם
החלם ולא עם הצרי וידוע שהפתח משרת
לקמץ וצורת הפתח קו ישר בלתי נקודה גם
תנועתו ישרה בצורת תנועת הפתח שהוא
הדלת והרמז הדלת תיסוב על צירה כי צירה
הוא הצרי ועל כן היה שם הפתח פתח גדול
מפני שהוא משרת לקמץ גדול והסגול היה
משרת קטן שהוא פתח קטן לצרי שהוא קמץ
קטן כלומר כדור קטן וכן כל חמר קטן
מכל צורה שכל צורה היא כדור גדול כנגד
החמר שהוא כדור קטן וכן הרב המורה אמ

בארבע פבות התנועה שהן השכל הנפרד
המניע את השכל החושק המניע את הנפש ה
המשכלת המניעה את הצורה הכדורית הדבקה
לחמר · והורכב השוא משתי עקודות אחת
למעלה בדמות חלם ואחת למטה בדמות
חרק · וכשתעין בד׳ עקודים והם קמץ גדול
ופתח גדול וקמץ קטון ופתח קטון · ותשתנה
מציאותם בפיו וספר כתב איש ריבי · שהנה
ספר כתב כולל ארבעתם · תמצא שהם שני ק
קמצין ושני צרין ואם תהפכם הנה
תמצא שהם שני פתחין ושני סגולין · וזה כלו
הוא מפני שההבדל בין שני הגדולים תוספת
עקודה לגדול על משרתו הגדול · ותוספת עקודה
אחת גם כן היא ההבדל שבין שני הקטנים והיא
נוספת לקטון שבשניהם · וזה הפך מומה שקרה
לגדולים · וקוד ארבעתם באמת ב׳ כדורים שהם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0215
powered by AMLAD·NTT DATA

מורים על ב׳ מיני צורות וב׳ כדורים מורים על
ב׳ מיני יצרים שהם החמרים ומפני השתתפותם
ידמה זה לזה בדבר ויבדל זה מזה בדבר · וכל
כדור קטון מוקף הוא כחמר לכדור הגדול אשר
מקיף בו מכל צד ועל כן הנקודה כדמות חמר
לקובב העליון המקיף · ויהיה העליון כדמות
קוב הקובים · והתחתון כדמות מין המינים · ואשר
ביניהם אמצעיים לשניהם · כדמות קובים בערך
ומינים בערך · בהערכם לעליון ולתחתון · והנה
יתקרבו ויתרחקו · יתקרבו לנקודה ויהיו כדמותה ·
ויתרחקו מהקובב · או יתקרבו לקובב ויתרחקו
מהנקודה · והנה היו הנזכרים ו׳ נקודות וב׳
עיגולים · וקימ׳ כי רוח עברה בו׳ · והנה כל
שמנה יורו על גוף שלם · וכל תנועה היא ל׳
דלוג נקודות מנקודה לנקודה עד שהיו ב׳
נקודות או יותר מורכבים ונקראת הרכבתם

קו׳

קו׳ ונחלקו הקוים לאיש רבים ולבוגים · והנה
הקו והשטח והגוף בעלי כמות והנקודה אינה
בעלת כמות · כמו האחד האמתי במספר שאינו
בעל כמות · והקו יורה על ארך · וכן מן א׳ עד
י׳ בדמות ארך · והשטח יורה על רחב · וכן מן
א׳ עד י׳ במרובעם יורו על דמות רחב · והגוף
יורה על עמק · וכן מן א׳ עד י׳ במעוקבם שהוא
עגולם · יורו על דמות עמק · וזו צורת שלשתן ·

א ב ג ד ה ו ז ח ט י׳

א ד ט יו כה לו מט סד פא ק׳

א ח כז סד קכה ריו שמג תקיב תשכט א׳

וכלל חבור הארך · הוא הכל · וכלל חבור הרחב שכינה ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0217
powered by AMLAD·NTT DATA

וכלל חבור העמק · בקימן בא׳ כה · שהם ג׳ אלף
וכה · הנה קימן הרא שונים לכה · והשניים
שללכה · והשלישיים ג׳ כה · וקימ׳ כלם
המשיח לכהן · ורמז כי לשלג יאמר הוה ארץ ·
והוא קוד בחכמה · כלומ׳ הקובב בחכמה · כ׳
כאמרו יהוה בחכמה יסד ארץ · וקוד בחכמה ·
הקובב בחללה · והכולל את כלל שלשתם יחד ·
לחת · וקימ׳ לדר דר · ועל קוד דר שהוא ב׳
בחלם וקודו צדיק · ורמזו וצדיק יקוד עולם ·
הארכתי עד כאן באותיות · להורות כי כל
צדיק הוא דור שלם · ועמו החכמה · והוא אב
הנפש · וקודו בנפשו · ורמזו נשבע יי׳ בנפשו · ז
ומן דור שלם · תזכור על שלשת הנקודים
הנזכרים · ונשארו עוד שנים לגלות קודם ·
והם חרק עם שרק · והנה הם ב׳ נקודות אחת
בין העליונה והתחתונה כלומ׳ אחת מכרעת

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0218
powered by AMLAD·NTT DATA

כן חלב שהוא למעלה ובין חרק שהוא למטה ·
ועל כן צויר השרק בג׳ נקודות למטה להורות
על קשר המציאות · ואם תאמר אין לקשר קושר
זה שקר · ומהו קשר · הוא שש מאות · שכולל
שקר ואמת · והסוד אות שמש · שמוש מלאך
ושר · הוא שמוש פנים ואחור · והוא שמוש רוח
אופנים · שמוש רוחני מהבלים פי׳ מבלי מה · וכל העו
עומד על הבל פיהם של תינוקות של בית רבן ·
והסוד הגדול · צורות השם · שמות הצור ·
והנם ראש השכל הפועל · ועל כן תדע אשר ה
השכל פועל הראש · שהוא ענם הצורה · ועל
כן נברא ראש מהראש · והתחייב להיות בינם
קשר שהוא שקר ואמת · ואם כן הנה כלקו שר
אמת · ועל כן היתה התורה לאת · והיתה
התרה לאות · גם הקשרה לאות · כי גלגלי ה
התורה הינריס · גם גלגלי הינריס התורה ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0219
powered by AMLAD·NTT DATA

ואין היצרים כי אם מחשבה · וכל מחשבה
ספירה כפוד חשבון ומספר · והכל תלוי במספר
וחשבון · והעד השכל הכולל היצרים · ואם
הם שנים יצר יצר · הרי שרק · ואם תאמר
הם שנים קדומים · הרי זה שקר · שאינם כי אם
קשר · ושמם תדעהו מן פר ודיש · הכוללים
באמת יד אותיות · שהם זז · והנה ח אחריו
רק · והוא צרי בעצמו · וכן ש אחריו רק ·
וגם הוא צרי בעצמו · והנה כל
הנקוד השתשיי הוא ח ק צ ח ש · והם
כוללים ח נקודים · שהם
גוף שלם · וכדור מקיף בכל והוא אח ד ·
ובא ד להורות על הרכבת ד זוגות בעדות
ד יסודות · גם ד מהנקודים אין להם קו ויש
לחמישי שהוא קו נקודה · ועלה מספרם בסודם
חצי חמשים · שהם כה נקודים · שהם מגלגל שמים ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0220
powered by AMLAD·NTT DATA

כאשר הם מגלגלי ספרים · גם הם מגלגלי ז
זכר ונקבה · ומהם תבין אשר כל גלגל זכר ונקבה ·
וכללם הראש · אשר גם הוא מתגלגל · והוא
גלגל מת · גם הוא גלגל תלי · אשר הוא מכשף ·
גם כוסף שם · ומתנו תכיר מעשה הלהים ·
אשר הוא משכן המלאך · והבן כל מה שנזכר
שכבר דחקתי העצן מאד כדי לעוררך על
הסוד בראשי פרקים ·· וסימנהון של כל
הנקודות החמש הוא סוד יה שם היא
הוא בסימן נו טו ר קון:
ואחר שהודעתיך זה כלו בקצרה אודיעך
עוד הנריך להשלים בזה בעצן האות והנקוד ·
ואמרי שבקצרה הודעתיך מה שסתבתי ואולי
הוא אצלך באריכות הוא שרציתי להעירך מכח
תרדמתך החזקה ולהודיעך שמה שאמרתי אינו
כטפה מן הים מן הראוי לומר בו ואפי בקצור ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0221
powered by AMLAD·NTT DATA

ומחשר רמזתי בפיון חמש הנקודות · תבן ח
כי שם היפוד הוא היא · וכמו שתמצא שם
היפוד בהויה · כן תמצא שם הויה ביפודה ·
וגם תמצא כח שם פה · כח פה שם · והכל
מתנועע מכח שכינה · ומכח הרקיע ומכח
המספר · וזה כלו פודו · חצי השם ·
ואמנם חצי השם ככל השם · והוא פוד השם ·
תבין כל זה מפוד מעשה המשכן :

חלק פיון ה׳ עקב ג׳ פיון ר׳

כולל שתנאי האות עם הנקוד ·
כבר התבאר לך שהאות כחמר ~~והנקוד~~
והנקוד כרוח המניע את החמר והשגה
בכונת המתנועע והמניע היא כשכל והוא
הפועל ברוח ובחמר · והתענוג שמקבל
המשיג במה שהשיג הוא התכלית · ואלו הן

ארבע קבות הנמצאות לכל פעל נמצא
בפעל · והנה החמר הוא הסבה הפחותה
מארבעתן · והתכלית היא הסבה המעולה
מהן · והפועל קרוב אל התכלית · והצורה
קרובה אל החמר · וזו הדרך כבר התבארה
במופתים מושכלים בספרי החכמות המופתיות ·
ועליהם נסמוך · ועל כן לא נאריך בענינם פה ·
אבל נבאר פה כונתנו באותיות ובנקודם
בכלל לפי קצור זה החבור · ונאמר כי האות
באמתת מציאותו הוא פעל אחד · והיה
אמרו הקרוב הוא הדיו · ובהיות הדיו בקסת
הוא מוכן בכל אלק ואלק ממנו לקבל צורות ב
כל האותיות שאעפ שהכנתו גם כן היא לקבל
צורות רבות אחרות או צורות אותיות אחרות
בלתי אלו שלנו אנחנו לא נשגיח עתה לדבר ב
גם כי כונתנו לאותיות שלנו לבד ולנקודם וללשוננו ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0223
powered by AMLAD·NTT DATA

ואין לדיו חלק מיוחד לוה עליו מזה החלק יצ
יצויר א׳ ומזה האחר י׳ · וכיוצא בס · אבל החלק
שהוא מוכן לקבל צורת אחת מהאותיות הוא
החלק כמו כן בעצמו המוכן לקבל כל הצורות
אחת אחת · אלא שאחר שקבל זה החלק זו
הצורה נשלם בחלק ההוא להקרא אות מורכב מ
מחמר וצורה · ועל כן הדיו לא יקרא אות
אבל יקרא חמר האות · אבל האות מפני שאין
לו מציאות בלתי החמר אין לו שם אמתי ··
והנה עם כל זה אות הוא שם המין לא
שם האיש לבד · וכל מין כולל אישים פרטים ·
ועל כן בתת הפועל צורת אות בחלק מחלקי ה
החמר הדיוני · יקרא לו מיד שם פרטי נוסף
על השם הכללי · ואז האות בעל שני שמות ·
שמו האחד הכללי אות מצוי בפעל · ושמו ז
השני הפרטי אלף על דרך משל · ואם כן שמו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0224
powered by AMLAD·NTT DATA

שמו הפרטי הוא אשר הבדילו מהכלל והוא ז
אצל הכלל כצורה לחמר במקרה ומפני שהכלל
קיים והפרט הוה ונפסד · והקיים הוא בעצם ·
וההוה והנפסד הוא במקרה · ר״ל שקרה לו
מקרה ההויה ומקרה ההפסד · והפועל
צורת אות בדיו הוא אשר הוציא מה שהיה בכח
אל פעל · והוא הסופר הכותב בקולמוס ·
והיה העט כמו כלי אמצעי בינהם שבו תקן
הסופר צורת האות כפי כחו ורצונו · והתכלית
הוא שיבין הרואה הקורא כונת הכותב עד ש
שיגיע על יד זה הפעל מה שהיה בלבו · ובעת
השיג המשיג דבר זה נשלמה כונת הפועל וכבר
הגיעה אל תכליתה · ואחר שהדבר כן אם לא
תושג כונת הפועל לא נשלמה כונתו ולא הגיעה
אל התכלית האחרונה אשר היא המכוונת באמת ·
ומפני שתגיע התכלית ההיא הורה השכל

לסופר המשכיל להוסיף צורה על צורה כדי להשלים
להשלים כוטו ולתת כח קרוב וחזק למעיין לדבן
מהרה כוטו והוא עצן התנועה המקרית ה
הנוספת על האות או אמור התנועה הרצונית
וזה כדי להעתיק מה שהוא חקוק על ספר מ
מהספרים ממקומו ולחקקו עוד בלב המעין בו
וידוע שהאותיות אין להם תנועה בעצמם
ועל כן נתן הטבע על פי השכל כחות בכלל הפה
להמציא האותיות במבטא בדמות מציאותם ה
הטמוצא בספר · והושמו לאותיות עקודות מורות
על תנועתם במבטא בהתעתקם מן הספר אל
הפה · ואם כן המתנועעים בעצם הם אותיות
הפה · ובמקרה הם אותיות הספר · והשתתן
אל זה הכרח מקום התנועות החלקיות כי לא
יתנועע שום מתנועע בלתי מקום ובלתי זמן ·
וחלקי המקום הם הריחוקים · וחלקי הזמן הם

הסבובים הנחשבים הסקודים בשנים ובחדשים
ובימים והדומים להם · ומפני הריחוקים צריך
אדם לדעת כמה יאריך במבטא כל אות ואות ·
וזהו סוד ההזכרה · ומפני שאלה כלם הכ
צריכים ענין ארוך אקצרם במסירת קבלה ל
לבד ואע״ג שהייתי יכול לתת טעם לכל
אות נזכרת מפני מה תאריך זו כזו או זו יותר
מזו או זו פחות מזו אבל צורת הקבלה מספקת
להזכרה כי מי שהוא חכם הוא יבין מדעתו ··
ואחר זה עיין מאד בצורת הבטוי ··
בשעה שתרצה להזכיר את השם הנכבד הזה ה
החקוק למעלה בעקודו קשט עצמך והתבודד
במקום מיוחד שלא ישמע קולך לזולתך ויטהר
לבבך ונפשך מכל מחשבות העולם הזה וחשוב ש
שבאותה שעה תפרד נפשך מגופך ותמות מן העולם
הזה ותחיה בעולם הבא אשר הוא מקור החיים הנמצאים

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0227
powered by AMLAD·NTT DATA

המפוזרים בכל חי והוא השכל שהוא מקור כל
חטמה ובינה ודעת · והוא בדמות מלך מלכים
אשר הכל יראים ממנו יראה גדולה מאד · והנה
יראת המשיג היא כפולה שהיא יראת מעלה
ויראת אהבה · וכשבאה דעתך להדבק · ב
בדעתו הנותנת בך דעת צריכה דעתך
להסיר מעליה על כל הדיעות הזרות זולת ד
דעתו המשתכת ביך ובינו על פי שמו הנכבד ו
והנורא · ועל כן אתה צריך לדעת דמות
מבטאו · וזהו ציורו כשתתחיל להזכיר א
אות א׳ באי זה ניקוד שתזכירהו מפני שהוא ז
מורה על סוד היחוד אל תאריך בו כי אם ח
לפי שיעור נשימה אחת ולא תפסיק בנשימה ה
ההיא שום הפסק בעולם עד שתשלים בטויו ·
ותאריך בנשימה ההיא המיוחדת כפי שיעור
כח אריכות נשימתך האחת בכל מה שתוכל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0228
powered by AMLAD·NTT DATA

להאריך בה · ונגן בא׳ · וגם בכל אות שתזכיר
באימה ביראה ופחד עם שתוף שמחת הנפש ב׳
בהשגתה שהיא גמולה · וצורת הנגן ת׳
בכל אות ואות תהיה בדמות הנקוד · והוא
שתהיה בחלם למעלה וכשתתחיל בהזכרתו
תכוון פניך אל פני מזרח לא למטה ולא למעלה
ואתה יושב מעוטף בבגדים לבנים מכובסים
טהורים או חדשים על כל בגדיך או טליתך
וראשך מוסתר בתפלין לפני המזרח שמשם ה׳
האור יוצא לעולם ולך חמש קצוות להניע ז׳
בם ראשך · ובחלם תתחיל מאמצע המזרח
וזכך רעיונך ותעלה ראשך עם הנשימה
מעט מעט עד שתשלים וראשך למעלה
ואחר שתשלים תשתחוה עד הארץ פעם אחת
ולא תבדיל בין נשימת הא׳ לנשימת האות
הרבק בו כי אם נשימה אחת קצרה או ארוכה

אך בין האות של השם ובין הא׳ בשרים או בין הא׳ לאות
להנשים ב׳ נשימות בלתי מבטא ולא יותר
ובתשלום כל טור וטור ישלך השות להנשים
ה׳ נשימות לבד ולא יותר אבל כחות מן ה׳
השות בידך · ואם שנית או טעית בטור
מזה הסדר שוב אל ראש הטור ההוא עד שתאמרהו
כראוי · ובדמות החלם העמשך למעלה נגן
בחרק העמשך למטה ומושך כח העליון ל׳
להדביקו בך · ובשרק לא למעלה ולא למטה
אלא משיכה אמצעית כנגד הפנים האמצעיים ·
ובצרי תמשיך ראשך מהשמאל אל הימין · ו׳
ובקמץ מהימין אל השמאל

שלא תוכל לסבלו ואפילו

ההזכרה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0230
powered by AMLAD·NTT DATA

תשמע הדבר בכל אותו
להזכיר עוד פעם אחת בדמות רצוא
ושוב · שעל דבר זה נכרת ברית · ומה
אוסיף להודיעך שכבר ידוע הוא שאם אתה
חכם מן הרמוז תבין הקדר כלו · ואם תרגיש
בך ששכלך חלוש בחמתה או בקבלה או רעיונך
חזקים בהבלי הזמן אל תזכיר את השם כן ת
תוסיף לחטוא · ודע שבין דף של י׳ לדף של
ה׳ תוכל להנשים כה׳ נשימות לא יותר וכלבד ש
שלא תפסיק בעתים לא בדבור ולא במחשבה ·
וכן בין ה׳ ל ו׳ · ובין ו׳ ל ה׳ · רק פחות מוכה
בין דף לדף תוכל להנשים · ואחר שרמזתי
לך זה אודיעך עוד סוד השם העגול המעושר
שאם תרצה להתחיל בו לפי הצורות הנזכרות
הישות בידך והם י׳ שמות הקדש שלמים ··

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0231
powered by AMLAD·NTT DATA

וזו היא צורת אותיותיו ועקודם ·

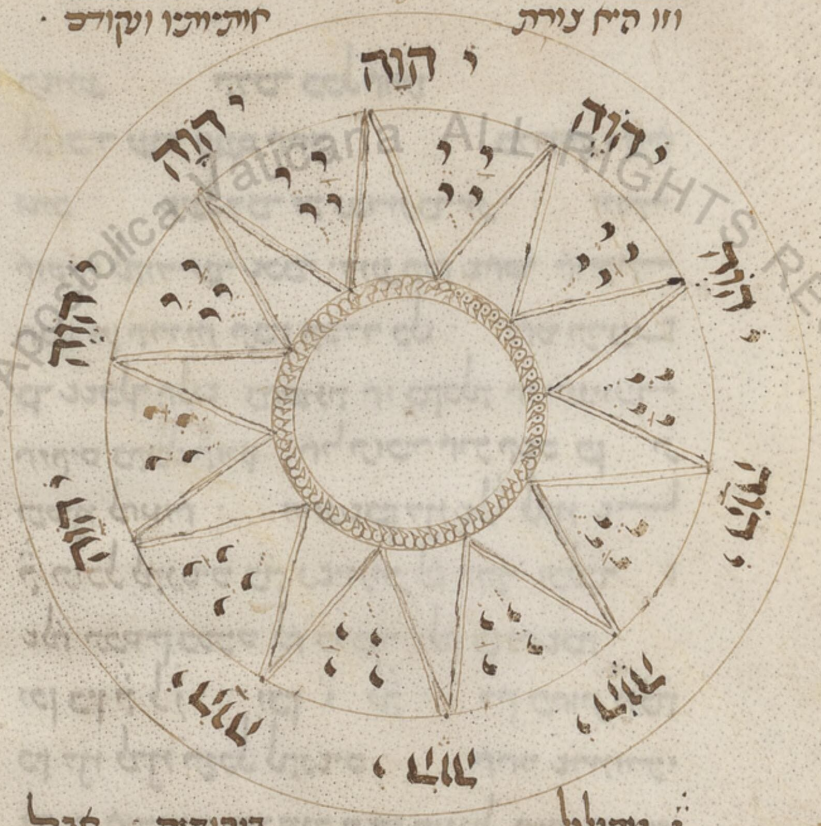

י׳ ויתעלל בעקודים · אבל

הוה עומדים ונזכרים אחר הזכרת ה׳ יודין

ומנוקדים · והנשימות שוות לראשונות מאות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0232
powered by AMLAD·NTT DATA

י׳ לתיבת הוה׳ · וכלל השם שוה לשור · והבן זה ממה
שכבר נכתב למעלה ·· הנה כבר קצרתי לך פו
מבטא השם וסדריו בתכלית הקצור לפי הצריך ··

החלק הט׳

·· סימני אותיותיו ·
והיה ·· חלקיו ז׳
ארבעה ·· ועיניו ארבעה ·· והשם צדיק ··
חלק סימן ו׳ ·· ענין א׳ ·· סימן צ׳ ··
כולל קשר כל הסחות בשם ·· כבר חשבו חכמים
רבים שמפני שהלשונות הסכמיות והסתב גם כן ח׳
מוסכם וכן הנקוד · שלא יתכן מפני זה שיוכל
אדם לשנות חלק מחלקי הטבע הכללי בשום עת
מן העתים לא בשם ולא בזולת שם · ואמנם מה
שבא מזה בסתוב או בקבלה בא בצורת משל על
דרך שיבינו ממנו החכמים מה שראוי להבינו ו׳
והוא הנמשל ויחשבוהו הפתאים כפשוטו מפני ז׳
שאין בם יכלת להשיג כל דבר על בוריו ··

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0233
powered by AMLAD·NTT DATA

כי מפני שבני אדם שלשה והם חכמים וסכלים
ובינוניים ולא יתכן למי שכותב דבר להודיעו ז
לאנשי דורו בכלל ובם לבאים אחריו שיכתוב מה
שיכתוב על דרך שתשוה דעת החכם והסכל בו
הוכרח בעל השכל הכותב לכתוב דבר מספיק ל
לכל איש ברוב כפי מה שהוא ועל זה היה כח כ
בהסכמה להתקיים ולפעמים תשתנה על פי רבים
וזו הטענה בעצמה כבר
האמנתיה אני וטענתיה לזולתי לפני דעתי
סוד השם ית׳ ר״ל שם בן ד׳ אותיות והמורכבים
ממנו ׳ ואמנם אחר שקבלתי מהשם מה ז
שקבלתיו ׳ ראיתי שהטענה הנזכרת הביא
אל בעליה לטעון אותה חולשת השגת השכל
והיותו חושב שמה שגוזר השכל האנושי כאשר
הוא יכול להשיג קצת המושכלות דין הוא שישיג
אלה אשר הדמיון גוזר מניעתם ואם יחשוב חושב

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0234
powered by AMLAD·NTT DATA

שזה מושג בשכל ניסרהו ונודיע לו שהשכל האנו״שי
האנושי יש לו גבול יעמוד אצלו ולא יעברנה
ואם יחשוב לעברו יתבלבל ותשוב השגתו דמיונית
בהכרח ועל כן אין ראוי להכחיש המקובל התורי״
עד שיבוא מופת מושכל שיכחישנו בהכרח ׃
וזה שכבר ידע כל משכיל שלא יתכן להביא מופת
מושכל להכחיש מופת מושכל אחר כי המופתים
המושכלים הם אמת ודבריהם אמת והם אשר
נולדו מתבניות ההקש האמוניות בשתי הקדמות
בודקות לפחות ובתולדה אמתית כאמרך על דרך
משל כל אדם חי וכל חי מרגיש ואם כן כל אדם
מרגיש וזה מופת מושכל לא יכחישנו שום משכיל ׃
וכן אם יאמר לך אדם כל לשון מוסכם וכל
מוסכם לא ישנה הטבע ואם כן כל לשון לא ישנה
הטבע וזה מופת אחר שיתבאר במופת שכל
לשון מוסכם ׃ אבל היות כל מוסכם בלתי משנה

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0235
powered by AMLAD·NTT DATA

הטבע זה מושכל ראשון ולא יצטרך למופת׃
הנה זה כלו אמת · אבל מה שהתאמת א
אצלנו אשר אמרנו עליו שלא עלה ביד אדם על
דרך זו זולת הנביא ולא כל נביא אלא הידוע ז
אשר נזכר עליו זה הכח המופלא הוא שאמרנו
כי בהדבק שכלו המתפעל עם השכל הפועל בו
יוליד בו מדע מחודש אצל הנביא שלא היה ידוע
נמצא בו בפעל כי אם בכח ובעת הדבקות יצא
מה שהיה בכח אל פעל · וכמו שפעל בו מדע
וחדש בו חלק ודמה זה מצד אחד לשנוי הטבע
מפני שהטבע הוא ברוב או בכל או במה שהוא
דומה לכל או לרוב נוסף בו גם כן מפני שוב שכלו
שכל פועל בפעל דומה לחלק הכולל הכל ·
ובהיות שכל האדם משכיל כל המושכלות שתחתיו
כולל את כלם ואז יתכן לקבל שפע מכח השפע
ההוא יוכל גם הוא לתת צורה חלקיית בחמר א

חלקי׳
יא

חלקיי בדמות פעל הטבע המתפעל בהויה ו
ובהפסד בצורה חלקיית קצת זמן ומפני שהטבע ז
הכללי קיים יאריכו עניני פעולותיו החלקיות זמן יותר
ארוך ממה שהאריך פעל שכל הנביא שהוא ז
לא יעמוד עמו תמיד ועלכן ראוי ליחס הפעל
ההוא המשתנה עלפי שכל הנביא אל מי שהיה
סבה ראשונה לשנוי ההוא שהוא השם ומפני ש
שהנביא לא ישיג את השם אלא מתוך ידיעת ז
השם כמו שהפילוסוף השלם לא ישיג את השם
אלא מתוך מעשיו יחסנו אנחנו וכל מי שקדם לנו ב
בהסכמה שוה זה הפעל האישי המשתנה
מדרכי הטבע המיני אל שם השם ואמרנו שבכח השם
עשה הנביא מה שעשה והשם הוא ~~עשה~~ אחד ושמו אחד
וזה דבר שלא יושג בהרגש ולא בדמיון ולא במושכל
ראשון אבל יושכל אחר מופתים רבים מושכלים
ויש לנו טענות רבות ברורות מקובלות ומושכלות

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0237
powered by AMLAD·NTT DATA

שהיינו יכולים לאמת בם מה שאמרנוהו על דרך
ספור אבל לא נכתב זה החבור על כונת כן אלא
שכוונתינו בו לבתוב הענין המקובל ולמסרו צ
בקבלה ואע״פ שכבר השכלנוהו גם כן שהוא כן
ואי אפשר להיות זולתו אחר שקובל וגם הושכל
ועל כן נכתוב ממנו המקובל ·
ואם יזכו גם כן החכמים והמשכילים יבינו ולא
יבינו כל השעים · והרוגה לבחון יחקור וימצא ·
ואחר זה תדע כי הכחות הכלליות
אשר בכל המציאות הם י׳ ספירות בלימה ·
יוד וקודם שמות בסבוב יה׳ והם הנזכרות אשר
כתבנוס · וידוע כי חצי י׳ הוא ה׳ · ובחבור מה
שקדם אל ה׳ עמה תמצא יה׳ · ובמלואו הוא
יוד הא · והיה העמצא המחובר · הוד אוד ·
ויהיה הסוד דוד הוא ״ והנהו החשוק הנותן ה׳
החשק בלב החושק · והעד אהוב הוא ״ וכן ׳

אוהב הוא · ומפני שבין שני אוהבים שני חלקי
אהבה שהיא שבה דבר אחד בהאתה
לפעל הורכב השם בשני החלקים · והם
שתנו אהבה אלוהית שכלית עם אהבה
אנושית שכלית והיא אחת · כמו ששמו כולל
אחד אחד · ומפני חבור המניאות האנושי ע
עם המניאות האלוהי בעת ההשגה
השוה עם השכל במניאות עד היות היא והוא
דבר אחד · וזהו כחו של האדם
שיוכל לקשור החלק התחתון בכלל העליון ו
ויעלה התחתון וידבק בעליון וירד העליון
וינשק את הדבר העולה לקראתו בדמות
החתן המנשק את כלתו בפעל מרוב חשק ה
אמתי מיוחד לתענוג שניהם מכח השם
חלק ביתן ה׳ ·· ענן ב׳ ·· ביתן ד׳ ··
כולל כמות השמות שבם קושרים ומתירים ·· ח

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0239
powered by AMLAD·NTT DATA

הקשר · הוא בעצמו התר · וקודם ששה ·
ואם כן שמות הקשר ששה · גם שמות ההתר ·
ששה · ועל כן היה אות הקשר ו׳ · בכל מקום ·
ושמו וו׳ · שהוא ששה ששה · והיקודות אשר
בם כל קשר וכל התר הם שלש · והם אש
מים רוח · הרי קודם ששה · והשמות המופשטות
מהחמר והצורה · הם ששה · והם הנחתמים ·
והחותמים · והחתימות · אשר כללו וו׳ קצוות ·
גם וו׳ אלכסונין · והם שש פעמים · יהו מצרף ·
וחקרו מהן ו׳ האין · שהם למד · הרי שלשה ·
וכן לו׳ האחרים הרי לשלשה · וכלם הנה ש
ששה · כי כל ששים · הם ששה · והכלל כי
הששים · הם הקשרים · והם התרים · ונוקפו
על אדמה · שלש יקודות הנזכרות · ועל כן
היו היקודות ד׳ · והם ג׳ ג׳ · בדמות המזלות ·
אשר בם ההקשר וההתר בתנין · ובקודותיו ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0240
powered by AMLAD·NTT DATA

עד שוב כחו אבל היודע את השם אקור בידו בתוקפת
ה׳ על החותם ובהתגלגלו יב׳ פעם · שהוא ש׳
שם בן יב׳ · וקודו מרבע׳ · והנו אני והו ·
אני והוא · אני והו · אני והוא · והאלפין נוקפו
לקוד שדי · וכן אנא יהוה · אנא יהוה · אנא יהוה ·
אנא יהוה · הושיעה נא · הצליחה נא · הושיעו ·
הצליחנו · וזה כלו ראיה על זמן הדרור ·
שהוא זמן הגאות · וזמן הקדוש · לקדש בו את
השם · וכבר ערמז קוד הקשר שם באמרו אחר
זה · ברוך הבא בשם יהוה וכו׳ · ועוד אל יהוה
ויאר לנו אקרו חג בעבותים עד קרנת המזבח
והבינהו · כי זה אקור לפתשו מבואר פן ילחמו
בנו שנאינו בכלי מלחמתנו שהוא קוד השם ·
כמו שנא׳ אלה ברכב ואלה בקוקים ואנחנו בשם יהוה
אלהינו נזכיר · הוה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ו׳
ונתעודד · וכן כי לא בחרב ובחנית יהושיע ·

ומבואר אמר דוד רוממות אל בגרונם ויהי ב פ
פיפיות בידם · לעשות נקמה בגוים תוכחות
בלאמים · לאסור מלכיהם בזקים ונכבדיהם
בכבל ברזל · לעשות בהם משפט כתוב וכו'
וזהו סוד הקשר העליון והתחתון שקושר השם
את השם בשם ··
חלק קימן י ·· ענן ג ·· קימן י ··
כולל איכות הקשר וההתר ··
דע שהיודע את השם צריך שידע
שם הענם שבו נקרא ביום בריתו ויקשרנו ע
עם השם המפורש אשר הוא גם כן שם הענם
ויש ממנו חלקים ויש ממנו כללים ויש בראש ז
ויש בתוך ויש בסוף · בראש כענן ויקרא משה
להושע בן נון יהושע · שקשר לו כתר השם
בראשו · ובתוך כענן אברם שהוסיף לו השם
ה · שהוא סוף הכתר · והיה מהשם תוך וסוף

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0242
powered by AMLAD·NTT DATA

ולאברהם תוך קרוב לקונו · וכקונו אליה שהוא
שלם אליהו וקופו הוא קשר ו׳ של השם עמו ·
וכן עביאים רבים · וכפי הצורה הזו צריך לאבר
ולהמיר שם בשם ולחדש ענין לקשור ההתר ·
ולהתיר ההקשר בשמות הידועים בהתגלגלם
עם יב׳ מזלות ועם ז׳ כוכבים · ועם ג׳ יקודות
עד שיתפשט הקושר המתיר מאמר האקור ו׳
והמותר · וילבש צורה מחדשת בו איקור והתר ··
אלק קימן ה׳ ·· ענין ד׳ ·· קימן ק׳ ··
כולל תועלת ההקשר וההתר ··
זו היא תכלית התועלת לפי המושכל
והמורגש כגון האדם שהיה בבית הקהר על
דרך משל כיוקנו הנדיק ע״ה ויכח מבית האקורים
למלוך · ונבר ומלך עד שאמ על עצמו שמני
אהים לאדון לפרעה שהוא אדון אדוטו ויכול
לאקור את אוקריו אשר אקריהו ולהתיר עצמו

שאין ספק שכבר הגיע בזה התכלית אשר א
אשק בה האסור אל מה שבקש מהשם · והנה
תכלית התכליות היא התועלת האחרונה ·
והתועלת האחרונה היא השגת המבוקש
האחרון בכל דבר ודבר כפי עצמו ··

החלק הי ·· סימני אותיותיו
ויהיה · אלקיו
אמשה ·· ועצמו אמשה ·· והשם לברכה ··
אלק סימן ו ·· עצן א · סימן ל ··
כולל השגת השכל ··

השכל הוא שם לדבר המעביב הכל ·
שהוא הסבה הראשונה לכל · והוא שם לדבר
הנפרד מכל אמר והוא שפע נשפע מהסבה
הראשונה אשר באמצעות השפע השפע ההוא
מעביב הדבר הראשון את השמים המתנועעים
והשמים הם בעלי אמר בלתי משיג ובעלי ג

צורה מושכלת בלתי משכלת ובעלי נפש ז
משכלת ומושכלת והשכל שמקבלת הוא שפע ז
מהנפרד ויקרא שכל דבק בהיולי בעל הצורה ו
והנפש והוא אשר בו תשכיל נפש השמים עצמה
וכל מה שלמטה ממנה · ותשכיל שכלה בעצמו
שהוא הנותן לה צורת ההשגה · ותשכיל ממה
שלמעלה ממנה מציאות ושהוא סבת מציאותה
וקיומה ותתעדן בהשגתה עדון מופלא שאינו ז
דומה לדבר ממעדני זה העולם החשוך · ובצורה
שמצירת משגת שסבתה נפרד מחמר והיא
בעלת חמר · ואי אפשר לה קיום השגה בלתי
אשק להיותה מתדמה אל הנפרד אשר הוא ב
בכל מקום · ויש לעצמו שהיא כח בו שתי נקודות
אחת בצד אחד ואחת בצד שני בשיעור שוה מ
מתכלת הרוחק אשר בין שתיהן · והיא חושקת
לקיים עצמה ומציאותה והשגתה בגלגול גופה סביב ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0245
powered by AMLAD·NTT DATA

שהשגתה בזרת לקיים בה כל מציאותה וכל
עניה בחזרת חללה ולהבטל עם המנוחה
ואינה יגעה לא היא ולא גופה במהירות תנועתה
שהרי היא אין לה תנועה בעצמה כלל אבל גופה
הוא המתנועע בעצם ועם כל זה אינו מחליף מקו
מקומו · ויש לדבר הרבה בזה אבל א
אין זה מקום הדברים ההם · כי נחלפו מקומותם
ואולם השכל גם כן עוד הוא
שם לגבה הראשונה הקרובה הפועלת לכל
מה שלמטה מן השמים כלומר לכלל הארץ
המורכבת מהיסודות וליסודות בעצמם ולכל
המורכב מהם וזו הסבה שמה אצלנו שכינה ג
גם רוח הקדש · או רוח אלהים חיים וכדומה
לאלה השמות · ופעם יקרא מלאך · ופעם
יקרא אלהים · גם יהוה · או אדני · או שדי · גם
צבאות · וכן מלאך האלהים · ומלאך יהוה · וכבר נודע

במופת

שהוא השכל הפועל בנפש האדם שכל · והם
אם כן שלש מדרגות · ושלשתם עצמות אחת ·
והם השם ית׳ ושפעו הנבדל ושפע שפעו ה
הדבק בנפש והנפש דבקה בו דבוק אמיץ עד
היות שניהם גם כן עצמות אחת · והנה לאדם
העליון ד׳ · והם נפש ושכל נשפע ושכל נבדל
וקבה ראשונה לכל · וכן לאדם התחתון ד׳ ·
והם גם כן נפש ושכל נשפע ושכל נפרד וקבה
ראשונה לכל · והקבה הראשונה כוללת הכל
והיא אחת לכל והשכלים רבים הנבדלים
והנשפעים והנפשות רבות · רק השכל הפועל
עצמותו אחת · ופעלתיו רבות מצד המקבלים
שהם רבים · ומפני שהאדם בעל אחר מחלקו
צורותיו הפרטיות התחיב הפרד נפשו מגופו כ
כדי שתדבק בשכלה הנשפע לה אשר בו השגה
עצמה · וכל העצמים שלמטה מתנה והשגה

גם כן מציאות מה שלמעלה ממנה אבל לא
עצמותם · מפני שכל משיג עצן מושג ה׳ ה׳
ההשגה משתפת את שניהם בהיותה בפעל ז׳
להיותם דבר אחד · והנה השגת השכל האנושי ז׳
הנשפע מהשכל הפועל הנבדל היא מדבקת
את הנפש באלהיה והדבוק ההוא הוא כבת
חיי הנפש הנצחיים כחיי אלהיה כמו שנא על
זה ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם
היום · ונאמ׳ את יהוה אלהיך תירא אתו תעבד
ובו תדבק ובשמו תשבע · וזו היא השגת השכל ··
חלק סימן י׳ ·· עצן ב׳ ·· סימן ב׳ ··
כולל צורת השגת השכל ·· צורת השכל
היא צורה מושכלת דקה מן הדקה זכה מן
הזכה פעמית מן הפעמית ומפני רוב אורה
וזהרה הבהיר המאיר העולם כלו נעלמה
צורת יפיו כהעלמת צורת יופי אור השמש מ

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0248
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0249
powered by AMLAD · NTT DATA

ולפיכך לא ישיג עצמו זולתו · ולא ידע
מה הוא כי אם הוא · וכל מה שאין לו
אצל שכלנו תכלית יש לו אצלו תכלית ·
ידועה לו ומקיף בו מכל צד · ומפני היות
כל מקיף כדמות צורה למוקף · והוא מקיף
הכל ואינו מוקף מדבר שכבר אמרנו שאין
לו תכלית יקרא צורה לכל עמצא · ומפני ז
היות הכל בריותיו · והוא בלתי נברא ובלתי
עמצא מזולתו כי הוא לבדו קבה לכל · ודבר
מחויב המציאות בבחינת עצמו וכל עמצא ז
זולתו הוא מחויב המציאות בבחינת קבתו
ואפשר המציאות בבחינת עצמו ועמצא ז
המציאות בבחינת העדר קבתו אשר הוא
הדבר אשר המציא המציאות · יקרא על זה ממציא
או פועל או בורא וכיוצא באלה השמות אשר יור
יורו על המצאה · וכאשר התבאר שהכל פעלו

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0250
powered by AMLAD·NTT DATA

יאמר עליו שהכל אצלו כחמר ביד היוצר ·
וזו היא הצורה הנקראת צורת השכל אשר
שכל האדם יכול לצייר עם שאר הצורות
המושכלות המושגות ממנו כלות מעשיו ו
ומחשביו ושפעיו בדרכי השלילות הידועות ·
ואשר השתכל בטורה הנבוכים אם היתה
נפשו במבוכה הוא יסיר מבוכתה ממנה
כי הוא רופא הנפשות החולות ושומר בריאות
הבריאות אשר חובר על פי ביד משה והוא
רופא מומחה ורופא חנם ופירוש משה גלה תורת
משה על פי השם שהוא צורת השכל ··

חלק סימן ה׳ ·· ענן ג׳ ·· סימן ר׳ ··

כולל תאר דבורו עם כל מי שדבר אתו ··

הדבור נמצא בשלשה עניים ובשלשה
נושאים בכלל · וכמו שהנושאים הדבור זה
רחוק מזה בענין · כן הדבור הנשוא בבחינת

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0251
powered by AMLAD·NTT DATA

אמתתו זה רחוק מזה מאד בכל עניניו · ו׳
ושלשת נושאי הדבור הם ·
הלב · והפה · והספר · ושלשת עניניהם ה׳
הם · האותיות הנכתבות · והאותיות הנ׳
הנבטאות · והאותיות הנחשבות ·
ואשר משתמ׳ הדבור לשלשתם הוא שם
אותיות · ואשר יבדיל ביניהם הם שלשת
שמות · ואלה הם · הכתב המיוחס לספר
הנושאו · והלשון המיוחס לפה הנושאו ·
והבין המיוחס ללב הנושאו · וסימ׳ שלשתם
שלשת רחשי תיבות · והם לי כל בכור ·
והפוך בכל · וסימ׳ ויהוה ברך את אברהם
בכל · וסימ׳ הנושאים פלס מעגל רגלך ·
ועוד סימ׳ הנשואים בטח אל ·· בכל לבך ו׳
ואל בינתך אל תשען · והנה כבר נודע ה׳
ההבדל הגדול שביניהם ואעפ״כ סובר

שיקראו שלשתם דבור · ומפני יחס שם אחד
שכלל אותם · כן הדבור האלוהי הבא לבל
מי שדבר אתו או מדבר עוד או ידבר לעתיד ·
הוא ענין רביעי לנזכרים והשתתף עמם ב
בשם דבור ומפני שהדבור מורה על הנהגה
כי תרגום ויעבד ודבר · ונבדל מהם תכלית
ההבדל בעצם ובענין זולת שם הנהגה ומה
שיורה עליו שתוף היות זה הדבור עוצם ל
להשלים בו חפץ ובחירה וכונה ורצון וזה גם כן בדמוני
מזה הצד יתכן לשתפם או בכיוצא בזה · שהרי
אלה הנושאים זה ענינם לפי הכונה הטבעית ה
המשותפת עם ההסכמיית בזה · והנה תכלית
ההבדל בין הדבור האלוהי ובין האנושי ואפי ו
בינו ובין הקרוב לו יותר שהוא הבין והמדע ז
שבלב מפני שזה מקבל וזה נותן · ועוד שזה
קבלתו תלויה בחשבו באותיות וזה בלי אותיות נותן

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0253
powered by AMLAD·NTT DATA

היות הדבור המחשבי שולח אל כל הכה ד
דבור אשר אינו ממין דבורו ולא ישתפם כ
כי אם שם דבור כמו שאמרנו עם תכלית ה
ההבדל בענין עצמותם · וכן עד שני גם
כן היות הדבור המחשבי שולח דבור לבל מ
מכתב באמנעות החמרים והכלים והוא
תתו צורות אותיות לחמר שהוא הדיו על פי
היד והעצו ושאר האמנעיים · ועם כל זה
ידענו רוב ההבדל שביניהם · כן בתתו צורה
לכל חמר ידמה בזה לקופר על דרך משל
בצד מן הנדדים · ואם כן הדבור הבא ממנו
לנפש שהלב חמרה אם יקרא דבור בשם משותף
אינו רק השגה שכלית על דרך האמת ··
אלק קימן י ·· ענן ד ·· קימן כ ··
כולל ההבדל אשר בין המשיגים והמתנבאים ··
אינו צריך להאריך בביאור דבר זה מפני שז

ההקדמות שקדמו לו בעניני ההשגות ·· ו
וזה שאחר שתדע שכל השגה אנושית
בכלל בין קרובה לשכל כמושכלת בין
רחוקה ממנו כמורגשת בין האמצעית א
אשר בינהן כמדומה · כלן באות מהשם ז
יתעלה · אין ספק אצלי שלא יתרחק משכלך
ענין ההבדל אשר בין כל משיג ומשיג ·
ואעפ״כ אעוררך על עניינו · ידוע שכל
מי שרדף אחר דבר אחד להשיגו והשיגו יק
יקרא משיג · וכל השגה נחלקת לשלשה א
חלקים · והיא מורגשת ומדומה ומושכלת ·
והמורגשת כליה חמשת החושים הידועים ·
העין והאזן · והאף והחך והיד עם כלל הגוף ·
והכחות שהם נושאים אותם · הם הראות והשמע ·
והריח והטעם והמשוש · וההשגה שמשיגים
הכלים הנזכרים הה״ · עם הכחות הנזכרים הה״

הה

יב

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0256
powered by AMLAD·NTT DATA

הה׳ · היא בכלל נחלקת לה׳ השנות כללית · ו׳
והן השנה הנראה כתפוח על דרך משל · ו׳
והנשמע בקולו כשיבקע בכח חזק · והמריח
כמוהו · והמוטעם כמוהו · והממושש כמוהו ·
והנה אלה הן ה׳ השנות בדבר אחד והוא ה׳
התפוח · גם תהיינה ההשנות האלו בדברים
רבים משתנים ומתחלפים אלה מאלה ״
וההשנה שמשיג הדמיון שהוא
המקבץ אלו הה׳ כחות במח · היא חזקה בעת
בטולם ברדפו אחריה לפי כחו · והיא חלושה
בשתי עתים · בעת שהגוף ישן ואינו חולם
ובעת שהגוף עד ברדפו אחר השנה מכל ז׳
השנותיו · ומפני שאין אדם יכול לכיירה ז׳
כי אם ציורים ידועים לפי טבע האנושות
כשרודף הדמיון להשיג השנה שאינה ממין
השנותיו יחלש אפי׳ מהשיג השנותיו הטבעיות שבכחו ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0257
powered by AMLAD·NTT DATA

כמי שרודף אחר קוק שאינו יכול להשיגו ·
ומדלג פקיעות גסות כדי למהר להשיגו ונופל
ומשבר רגליו ואינו יכול לזוז ממקומו שכבר
הפסיד גם כחו הראשון ולא השיג הערדף ·
וההשגה שמשיג השכל האנוש ·
גם היא בעלת כחות ידועים אין בה כח והכנה
טבעית להשיג זולתם גם הם בעלי גבול לבי ט
טבע המושכל הנגלה והנעלם · והמדומה
אצל הדמיון המדמה הוא פעל הדמיון בעצמו ·
וגם ממנו מתפעל כח הדמיון שהוא המדמה ·
וכן המורגש אצל ההרגש המרגיש הוא פעל
ההרגש בעצמו · וגם ממנו מתפעל כח ההרגש ·
שהוא המרגיש · וכן המושכל אצל השכל ה
המרגיש המשכיל הוא פעל השכל בעצמו · וגם ממנו
מתפעל כח השכל שהוא המשכיל · ואחר
זה תדע שמדרכי ההרגש תכיר דרכי הדמיון ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0258
powered by AMLAD·NTT DATA

ומדרכי שניהם תכיר דרכי השכל · ומפני שההרגש
חיצוני פעולתו קלה להשיג שגם פעלו חיצוני ·
ומפני שהדמיון פנימי ופעלו גם כן פנימי ·
הנה הוא קל להשיג מצד רדיפתו ותנועתו
המהירה וכבד מצד שלא ישיג מורגש או מושכל ·
שהם לבדם וכל מה שהוא ממינם עיקר המציאות
האמתי כלו · והדמיון אינו משיג שום מציאות
אמתי לעולם · אבל הוא חמור גרם רבן בן
המשפתים · פעם נוטה למורגש ושומר מציאות
מה שהשיגוהו החושים · ופעם נוטה למושכל
ושומר מציאות מה שהשיגו השכל · ופעם
בודה כל דבר מלבו ואין שום מציאות לפעלו ·
ואע״פ שחושב שכל מה שהשיגו
הוא לבדו האמת ואין אמת זולתו · וזו ההשגה ·
המדומה השלישית היא מטעה ומשבשת כל
השגה אמתית ומכחישה תמיד והיא מדה ·

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0259
powered by AMLAD·NTT DATA

ובהבטל ההשגה המדומה הנזכרת השקרית ו
ובהמחות זכרה מלב המרגישים והמשכילים
בולע המות לנצח ומחה יי׳ אלהים דמעה מעל
כל פנים וחרפת עמו יסיר כי פי יי׳ דבר · כלומר
סוד השכל עלה אחר העלמו · ומכאן ואילך
צא וחשוב ותראה בשכלך כי מעלת המרגישים המשי׳
ויתרונם זה על זה הרבה וחזק מאד כפי כח כ
כל איש ואיש וכפי חוזק רדפו אחר השכל לפי
דרכיו · שאחר שהוסר המונע השיג כל אחד
ואחד נשמה יתרה וחיה ·· וחיי והקטון הגדול
שוים בנצחות ונבדלים במעלה כי מעלת
הרודפים הנבואה גדולה ממעלת הרודפים ה
החכמה ומעלת הנביאים המדברים והמחברים
גדולה ממעלת הנביאים המתענמים בנבואה ·
והנשלחים מעולים מהם · והמשנים חלקי שום
טבע כדי לאמת שהשם שלחם מעולים מכולם ··

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0260
powered by AMLAD·NTT DATA

חלק קימן ה״ ענין ה״ קימן ה״

כולל ציור הכרח השפע המביא לדבר ולחבר

שם שפע הוא שם מוסכם

בלשון לאמרו על רבוי ענין נכבד · ואפי׳ על
רבוי ענין יקוד מהיקודות כאמרו כי שפע א
ימים ייתקו · ועינו הוא כענין מי שיש לו ת
תוספת מעלה בעצמו או בעינו כלם או
בקצתם · והוא שם דומה לשם טיבות גם כן ·
ופני שהנדיב בהיות לו ממון נוסף על צרכו · יכ
יכריח רבים להשפיעו בידש · וכבר ימצאו
בשפע קצוות ראשונות שתים אחת בתכלית
ראשונה ואחת בתכלית אחרונה כנגדה · ולהם
אמצעיים רבים בינהם מתרחקים מזה א
הצד ומתקרבים אל שכנגדו וכן מתקרבים לזה
ומתרחקים ממה שהוא כנגדו · והמשל בזה
המלך והעני האחרון שבכל מלכותו · כי המלך

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0261
powered by AMLAD·NTT DATA

בתכלית העשר והעבד שהוא העני האחרון א
הוא בתכלית העניות · ומהמלך נשפע עשר
להעשיר איש והאיש לאיש והאיש לאיש ע
הגיע השפע הטוב לידי ארון העבד ומאדניו ז
יגיע לעבד שיפרנסהו ומן העבד לא יעבו
שום שפע לזולתו שאין לו אלא צרכו ההכרח
לחיות בו · ולפי זה המציאות המצויר במשל
העשר קרה לכל עמצא מהשם עד האדם ·
והשפע המושכל נשלם בשפע האדם
ר"ל בשכלו אשר קבל הבא מן הנפרד שהוא
סוף הנפרדים · והשפע המוגשם התחיל מן
הגלגל המקיף בכל ונשלם בשמימיים בגלגל
הירח ובארציים באדם · ועל זה היה העולם
נחלק לג' חלקים · למושכל כלו נפרד · ולמושכל
בלתי נפרד לעולם · ולמושכל אמצעי ביניהם
קצתו נפרד וקצתו בלתי נפרד · ומפני שכל

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0262
powered by AMLAD·NTT DATA

מי שנמצא השפע אתו טבעו גזה שישפיעהו א
על המוטבע לקבלו כשאין מונע בין המשפיע ו
ובין המקבל כדמות האש בעורת שיכריחהו
בהדבקו בו לקבל כחו עד שישוב אש כמוהו ·

גזר טבע השכל האלוהי שישפיע

שכל על נפש הנביא שהיא הכח הדברי בהדבקו
בו והדברי ישפיע על הדמיוני והדמיוני ישפיע
על הדברי החיצוני ועל כל מקומותיו והשפע א
ההוא בהרבותו יכריח מקבליו כשלא ימנעום
מונעים לקבל ממנו וכמו שהכריחם לקבל כן
יכריחם לתת אם אין להם מונעים עד הגיע כל
אפצו עד קופו כאפן המלך הנזכר בשפעיו ש
שרצה להשפיע ממונו על כל האמצעיים עד ה
הגיע ממנו החלק הקטן ההוא אל העבד שגם
הוא חי משפע ממון המלך · אלא שהתענוגים
יחסרו וימעטו בירידת המעלות ויתעלו בעליתם ··

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0263
powered by AMLAD·NTT DATA

ומפני היות האדם מורכב מכחות הרבה יתחייב ש
שיראה השפע בשכלו והראות ההוא יקרא בשם ז
השגה שכלית נחשבת וידלג השפע עוד לדמיון ז
ויתחייב שהדמיון ישיג מה שבטבעו להשיג
ויראה מה שיראה בדמות גשמות מדומה רוחני
משותף ויקרא הכח ההוא איש או מלאך או כיוצא
בם · ומפני שנראה להמון שהמושג במורגש יו
יותר ראוי להסמך עליו מהמושג במדומה ה
המשותף עם המושכל הוצרכו הכתובים ל
להעיד שהנבואות כלן מורגשות · והנה יהיה
הדבר המושכל באמת מעולה מכל מושג אבל
אי אפשר לאמת דבר בלתי שתקף לפי טבע כל
אדם · כי שלשת ההשגות דומות בענייניהם ז
לענין החמר והצורה · כי ההרגש חמר לדמיון
והדמיון חמר לשכל · וכבר יעבור הדבר הנשפע
למורגש בקצת עתים · ולפי רבוי השפע יכריח

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0264
powered by AMLAD·NTT DATA

השכל את המדבר הסופר לדבר ולחבר לפי
הזמן ולפי המקום ולפי הדור ולפי הנביא ה׳
המתענג בהשגת צורת הנבואה ״

הנה כבר פיימתי לחבר לך מה שהכריחני השפע ה׳
הנזכר הנכבד לדבר בו ולכתבו בקצור כפי כחי וכפי
מיעוט שכלי ורוב מונעי מהשגת השכל וכללתי כל
העניינים בו׳ חלקים גדולים · ועלה מספר החלקים
הקטנים לח״ ועלה מספר עניניהם לח״ וקומנו
באותיות לח״ וקימן כלל שלשתם מדע · ועם
ו׳ חלקים גדולים עלו לקימן עדים · וספרי מעיד
על מדעי · שהוא חצי שמי · וזה קימן שלשת ה׳
הדרכים יחד ״

אבגדה · וזחטי · כל · מנסעפ · צקר · שת · תשרק · הוה · והיה · ויהיה :
אבגדה · אבגדה · אב · אבגדה · אבג · אב · אבגד · אבג · אבגד · אבגדה :
אברהם · ספרדי · בן : שמואל · אבו אל · עפיא · זכר · צדיק · לברכה :

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0265
powered by AMLAD·NTT DATA

אור השכל אלקי עינות ·· מי אסמה שם באגנות ··
ולשמרי מצות יה מהם ·· נתן אברהם מתנות ··

אם נעלה מרוחך נתן בני ·· דמיון מדמה מחשבת נכל ··
שא נפשך רום ואמו אל יה אני ·· חושק להדבק באור השכל ··

עת תבוא אל הגן שלם ·· בו תמצא כל אבקת רוכל ··
אך אם עדן צורת גלם ·· צורת עדן אור השכל ··

לשון שכל בפי אמנה ובינה ·· קראם יה בשם כלה ואתן ··
פרי דעת לאכלו באמונה ·· שמו נתן לאברהם ונתן ··

האלך בתי והיה חתן ·· בוא עמה אל גנת ביתן ··
בת אברהם תאהב נתן ·· אהבת דויד ויהונתן ··

תם

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0266
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©
© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0267
powered by AMLAD · NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0268
powered by AMLAD · NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0269
powered by AMLAD · NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0270
powered by AMLAD · NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

BIBLIOTHECA APOSTOLICA VATICANA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0271
powered by AMLAD · NTT DATA

ו קמץ מהימין אל השמאל ובכלם אחר שתשלים אם הראה צורה
השתחוה לפניך מיד כנגדה ואם השמע קול קטון או גדול ותפחד
פחד גדול שלא תוכל לסבלו ואפילו באמצע ההזכרה השתחוה מיד
וברח אל בני ארם ו תמות ואם לא הראה ולא השמע עזוב הדבר
בכל אותו השבוע ושוב להזכיר עוד פעם אחת בשבוע בדמות רצוא וכו

Camillo Jaghil [illegible]

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0272
powered by AMLAD·NTT DATA

ואמנם ההשגחה האלוהית אצלי במה שארצה נמשכת אחר השכל
האלוהי והמין אשר רבק בו זה השפע השכלי עד ששב בעל שכל ונגלה
לו כל מה שהוא גלוי לבעל שכל הוא אשר התחברה אליו החשגחה האלוהית
ושערה לו כל פעולותיו על צר הגמול והענש ״

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0273
powered by AMLAD·NTT DATA

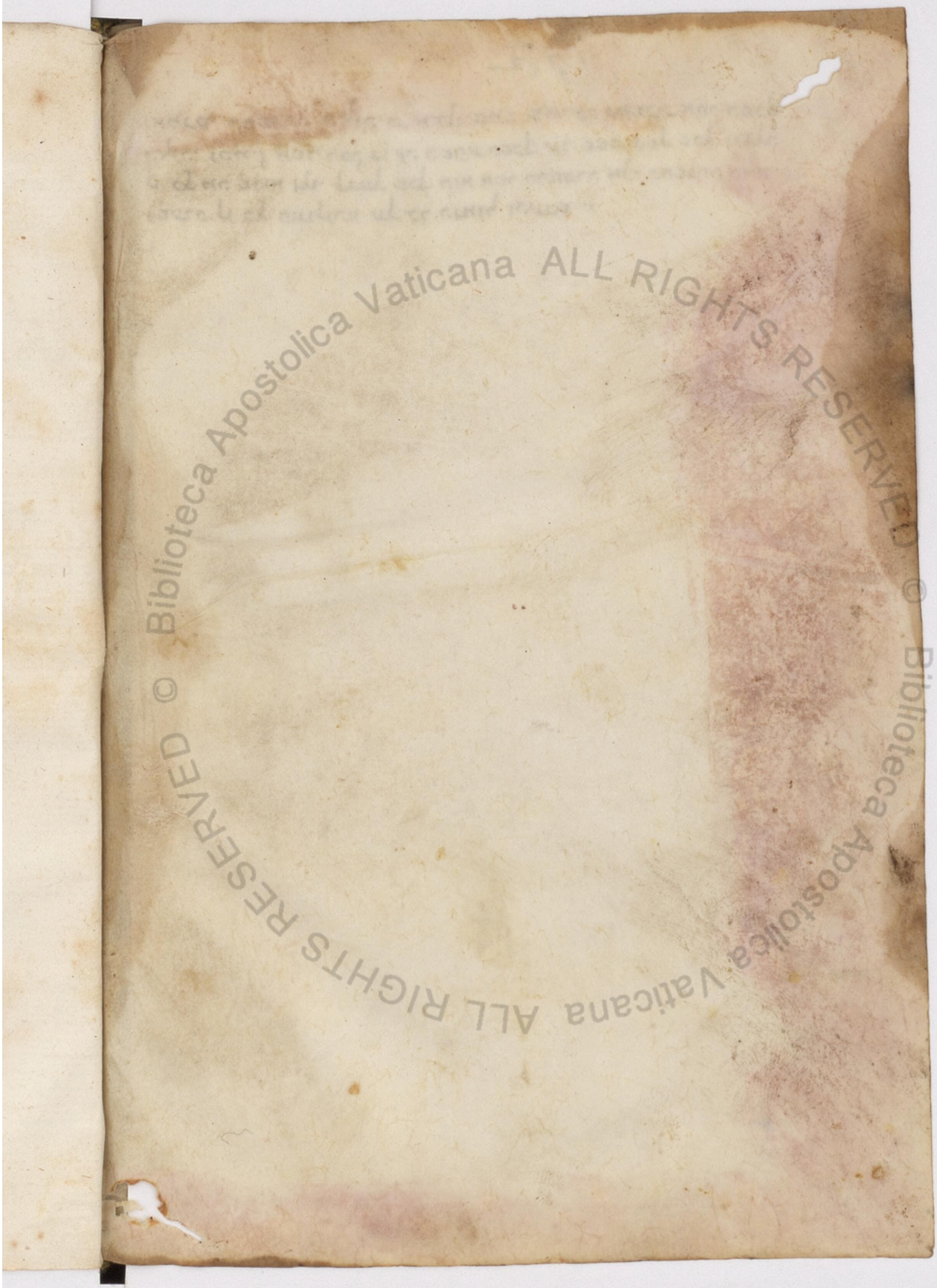
© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED
© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED
Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0274
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©
Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©
Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0275
powered by AMLAD · NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0276
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0277
powered by AMLAD · NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0278
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0279
powered by AMLAD·NTT DATA

© Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0280
powered by AMLAD·NTT DATA

Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED © Biblioteca Apostolica Vaticana ALL RIGHTS RESERVED ©

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0281
powered by AMLAD·NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0282
powered by AMLAD- NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0283
powered by AMLAD- NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0284
powered by AMLAD- NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0285
powered by AMLAD- NTT DATA

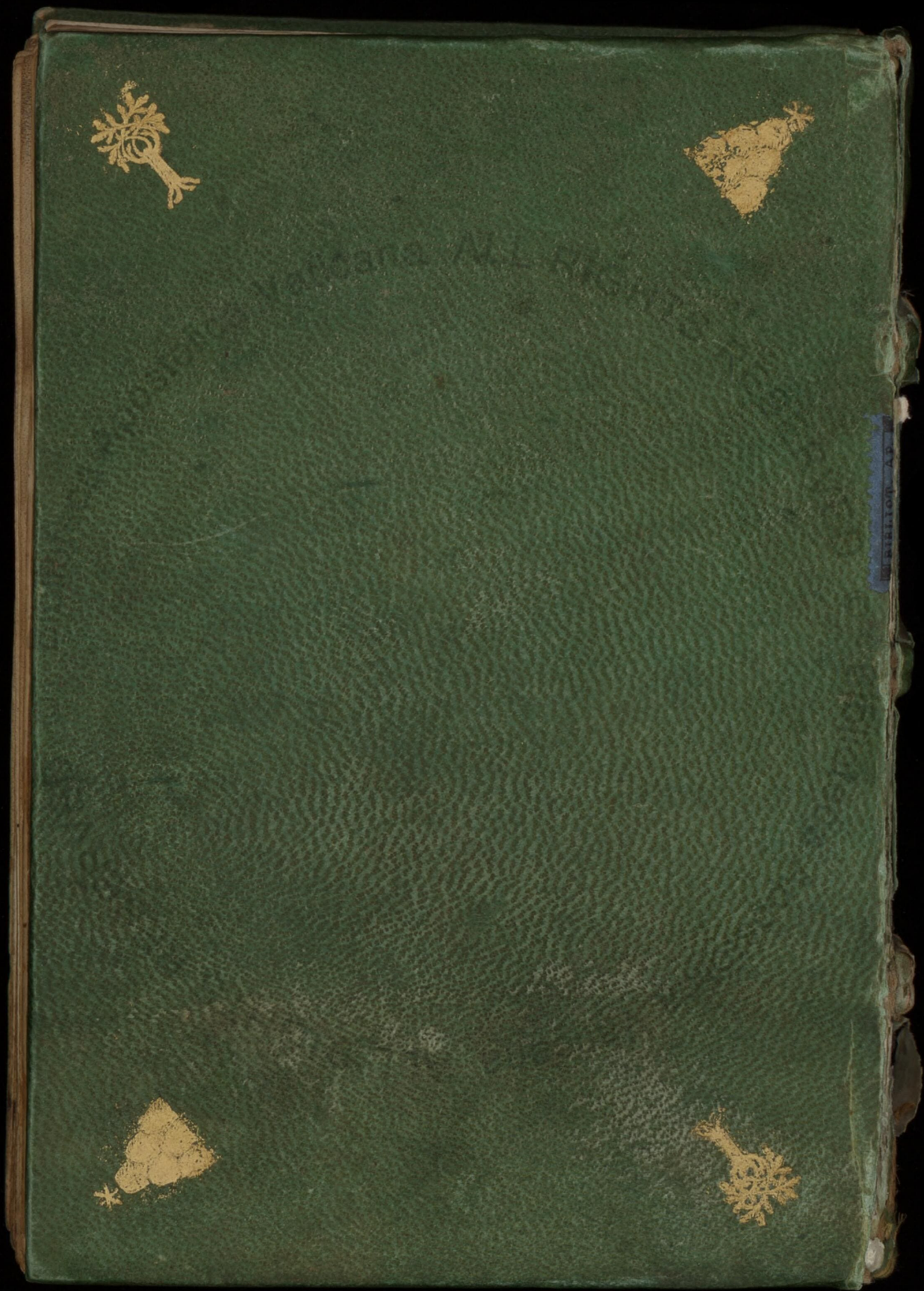

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0286
powered by AMLAD · NTT DATA

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0287
powered by AMLAD·NTT DATA

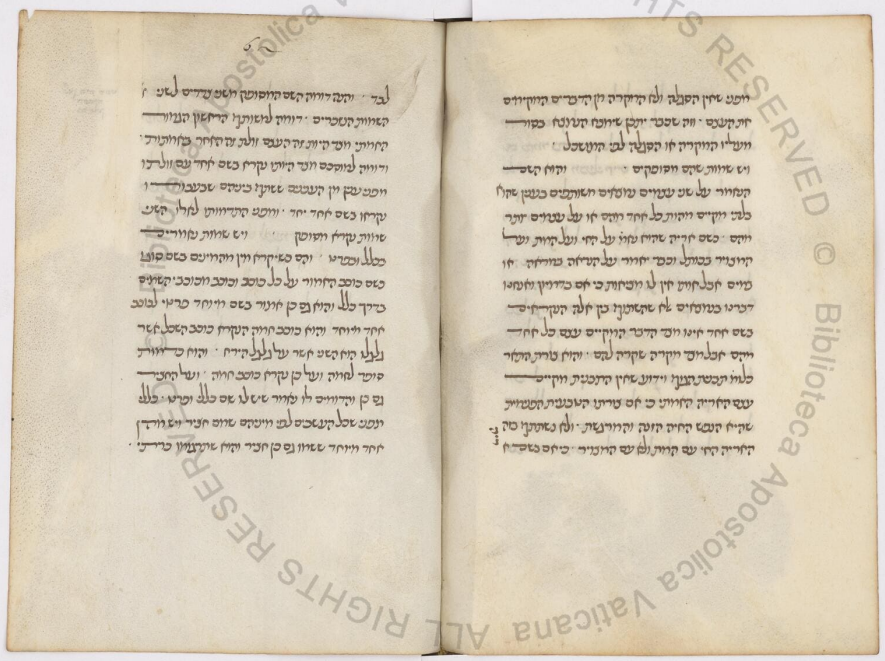

Copyright © Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.233/0288
powered by AMLAD · NTT DATA